

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

MEGJELEN HETENKÉNT KÉPEKKEL

AZ «ACHILLES» VELOCIPÉD- ÉS CSÓNÁK-EGYLET, AZ «ARADI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «BALATON-EGYLET», A «BEREGSZÁSZI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «BUDAPESTI KERÉKPÁR-EGYLET», A «BUDAPESTI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «BUDAPESTI TORNA-EGYLET», A «BUDAPESTI VASPARIPA-EGYLET ELŐRE», A «DEBRECZENI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «DEBRECZENI TORNA-EGYLET», «ELSŐ MAGYAR VÍVÓ-EGYLET», A «FERTŐI CSÓNÁKÁZÓ-TÁRSASÁG», A «GYŐRI CSÓNÁKÁZÓ-EGYESÜLET», A «KASSAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «KOLOZSVÁRI ATHLETIKAI CLUB», A «KOLOZSVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», «FŐVÁROSI VÍVÓ-CLUB», A «KÖRMENDI ATHLETIKAI CLUB», A «KUNSZENTMÁRTONI CSÓNÁKÁZÓ-KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «MAGYAR-ÓVÁRI TORNA- ÉS VÍVÓ-EGYLET», A «MAROSVÁSÁRHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «LÉVAI TORNA- ÉS VÍVÓ-EGYLET», A «MAROSVÁSÁRHELYI TORNA-EGYLET», A «NAGY-BÁNYAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «NAGY-ENYEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «NAGY-KANIZSAI TORNA-EGYLET», A «NAGY-KÁLLÓI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «NEMZETI HAJÓS-EGYLET», A «NEPTUN BUDAPESTI EVEZŐS-EGYLET», AZ «Ó-BUDAI TORNA-EGYLET», A «PANNONIA CSÓNÁK-EGYLET», A «POZSÓNYI HAJÓS-EGYLET», A «PRIVIGYEI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «RIMASZOMBATI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SÁTORALJA-UJHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SALGÓ-TARJÁNI VASPARIPA SZÖVETKEZET», A «SELMECZI AKADÉMIAI ATHLETA-CLUB», A «SOPRONI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SZABADKAI TORNA-EGYLET», A «SZARVASI KORCSOLYÁZÓ-KÖR», A «SZEVEDI CSÓNÁKÁZÓ-EGYLET», A «SZEVEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SZEVEDI TORNA-EGYLET» stb.

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ

PORZSOLT KÁLMÁN

KIADJA

AIGNER LAJOS

A vallás- és közoktatásügyi m. k. minister ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

MÁSODIK ÉVFOLYAM

1885.

május 26

BUDAPEST

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA

1885

TARTALOMJEGYZEK.

Fegyelem a tanórákon (Egy előtornászról)	1. szám	Korcsolya-versenyek rendezése	9. szám
Az atletika és az arany ifjuság (Bendeguz-tól)	"	A régi Hellas és a sport (Farkas Mihálytól)	"
Ugrás a jégen (képpel, Vámos Gézáttól)	"	Angol korcsolya-figurák (Vámos Gézáttól, képpel)	"
Iskolai tornaszerek (Nagy Istvántól)	"	T. előfizetőinkhez	"
Összetett korcsolya-gyakorlatok	"	Különfélék	"
A «Neptun» budapesti evezős-egylet	"	Irodalom	"
Egy angol velocipéd-egylet elnökönek zárbeszède 1984-ben (Igali Svetozártól)	"	«Herkules»-naptár	"
Különfélék	"	Tárca: A nő a lovon (Huszár B.-től)	"
Tárca: A Balaton körül hat és fél nap alatt. (A Senta hajó naplójából, Szalay Imrétől)	"	Országos vívó-egylet (—t —l-től)	10. szám
Magyarország tanfériaihoz!	2. szám	A hó örömei és a csuszkálás	"
A sport- és torna-ügy Szarvason (Oláh Miklós tornatanártól)	"	Tornaverseny-szabályok Németországban (Porzolt L.-től)	"
A «hármás» és a «hurokvonal» összetételei (Vámos Gézáttól)	"	A torna nem sport (Sport-tól)	"
A «Neptun» budapesti evezős-egylet (dr. Hausser Adorjántól)	"	Palicsi torna- és atletikai viadatok (Nagybudafai Vermes Lajostól)	"
A jég hátán (dr. Bleyer Gyulától)	"	Lábkerék (Bokelberg Edétől, képpel)	"
Kirándulások a jégmezőkre	"	A főváros és a vidéki korcsolyázás	"
Különfélék	"	A «Nemzeti torna-egylet» versenyének győztesei (Vermes Lajostól)	"
Irodalom	"	T. előfizetőinkhez	"
«Herkules»-naptár	"	Különfélék	"
Tárca: A Balaton körül hat és fél nap alatt (A Senta hajó naplójából, Szalay Imrétől)	"	«Herkules»-naptár	"
A tornatanítók helyzete (Cassiustól)	3. szám	Tárca: Az én hazatérésem (Igali Svetozártól)	"
A korcsolyázó saison Budapesten (1885. jan 6-án, Pozsolt Gy.-től)	"	Az első kötet	11. szám
A gyengék erősödése (Kis Károlytól)	"	Tornaverseny-szabályok Németországban (Porzolt L.-től)	"
Korcsolya-verseny Kolozsvárt	"	«A magyar labdajátékok könyve»	"
Egy rosszkor jött vihar (A Senta hajó naplójából, Szalay Imrétől)	"	A «Nemzeti torna-egylet» versenyének győztesei (Vermes Lajostól)	"
Szuronyvívás (Bokelberg E. rajzával, Porzolt Lajostól)	"	A leányok tornagyakorlatai (Kabus Edétől)	"
Korcsolyaverseny-eredmények	"	Különfélék	"
1884. évi athleta- és tornaversenyek győztesei (Összeállította Vermes Lajos, B. V. E. E. alelnöke)	"	«Herkules»-naptár	"
Különfélék	"	Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	"
«Herkules»-naptár	"	T. előfizetőinkhez	"
Tárca: Jégen (Oláh Miklóstól). A betört orr. (Rajz az amerikai athleta világból, Porzolt Kálmántól)	"	Tárca: Az amazon (Porzolt Kálmánól, képpel)	"
Videki korcsolya-egyletek (Porzolt Jenőtől)	4. szám	Nyerész kedés a versenyeken (Porzolt Jenőtől)	12. szám
Korcsolyaverseny-eredmények	"	Meghívás az országos torna-ünnepélyre (Hegedüs Sándortól)	"
Országos evezős-szövetség	"	Rúd birkózások (képpel)	"
Angol korcsolya-figurák (Vámos Gézáttól, képpel)	"	A szegedi torna-egylet közgyűlése	"
Jégvitorlás (képpel)	"	A «Neptun» csónakázó-egylet berendezése (Vig hajóstól)	"
Két éjjel a szárazon és vizen (Szalay Imrétől)	"	A «Kolozsvári Athletikai Club» tavaszi versenyei (Kóvári Mihálytól)	"
1884. évi athleta- és tornaversenyek győztesei (Vermes Lajostól)	"	Iskolai tornász- és csónakázó-egylet	"
Különfélék	"	T. előfizetőinkhez	"
«Herkules»-naptár	"	Különfélék	"
Tárca: Jégre ment (Szalacsy Lászlótól)	"	«Herkules»-naptár	"
Bálozó ifjuság (Egy volt bárendezőttől)	5. szám	Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	"
A korcsolyázás S.-A.-Ujhelyen (dr. Hornyai Bélától)	"	A nemzet ifjusága	13. szám
A porosz kormány és a torna	"	Tornázás a népisoklakban	"
Kötélhuzás (két képpel)	"	A szegedi torna-egylet működése 1834-ben (Molnár Eleméttől)	"
A bécsi korcsolyázásról (Porzolt Gyulától)	"	Az «Achilles» szabadkai velocipéd-egyesület versenyei 1885. aug. 24-án (Vermes Lajostól)	"
Angol korcsolya-figurák (Vámos Gézáttól)	"	A magyar birkózás (képpel, Hamvay Istvántól)	"
Különfélék	"	Ökölvívási versenyek győztesei 1876-tól 1885-ig (Vermes Lajostól)	"
Irodalom	"	A tornázás fajtái és más testgyakorlások	"
1884-ik évi athleta- és torna-versenyek győztesei (Vermes Lajostól)	"	T. előfizetőinkhez	"
«Herkules»-naptár	"	Különfélék	"
Tárca: Csónak-ut Passautól Budapestig (Csorba Ferencztől)	"	«Herkules»-naptár	"
Testgyakorlati irodalmunk (Porzolt Jenőtől)	6. szám	Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	"
A bécsi korcsolyázásról (Porzolt Gyulától)	"	Az egyletek alakulásának elősegítése	14. szám
A «Kerékpár-egyesület» házi viadala. Karlendítések a torna szabadgyakorlatokban (Egy néptanítótól, két képpel)	"	A tornázás fajtái és más testgyakorlatok	"
Hőcipő-akadályverseny (képpel)	"	A győri csónakázó-egylet működése 1884-ben (Mihákovics Tivadartól)	"
1884-ik évi athleta- és torna-versenyek győztesei (Vermes Lajostól)	"	Egészségtani szabályok a gyermekek testedzésében (Réz Andortól)	"
T. előfizetőinkhez	"	Különfélék	"
Különfélék	"	Igali Svetozár életrajza (képpel)	"
«Herkules»-naptár	"	«Herkules»-naptár	"
Szekeszlői üzenetek	"	Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	"
Tárca: Egy tornatanár emlékirataiból (Porzolt Kálmántól)	"	A torna-szövetség és a «Budapesti torna-egylet» (Jenny Antaltól)	15. szám
Athleta-versenyek 1885-ben (Vén athletától)	7. szám	A tornázás fajtái és más testgyakorlások	"
A «Neptun» evezős-egylet közgyűlése (Mészáros Ferencztől)	"	A gerely-dobásról (képpel, Milek Emiltől)	"
A «Magyar Athletikai Club» versenyei (gr. Esterházy Mihálytól)	"	A futás trainingje (képpel)	"
Buzogány-gyakorlatok (képpel)	"	A «Nemzeti Hajós-egylet» évi jelentése 1884-ről	"
Korcsolya-gyakorlatok elnevezése (Oláh Miklóstól)	"	A tornatörténet vázlata	"
Az aradi torna-ünnepély (Vermes Lajostól)	"	Igali Svetozár életrajza (Porzolt Kálmántól)	"
Az 1884-ik évi athleta- és torna-versenyek győztesei (Vermes Lajostól)	"	T. előfizetőinkhez	"
Különfélék	"	Különfélék	"
T. előfizetőinkhez	"	Magyar torna- és sport-könyvek	"
«Herkules»-naptár	"	«Herkules»-naptár	"
Tárca: Csónakász-dal (Balog Istvántól)	"	Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	"
A természeti népek játéka (dr. Felméri Lajostól)	"	A miniszter rendelete az atletikai versenyek ügyében (dr. Klamarik Jánostól)	16. szám
Sport-e a torna? (Kugler Miklóstól)	8. szám	A miniszter szava	"
Budai jég-ünnepély (Porzolt Gyulától)	"	A tornázás fajtái és más testgyakorlások	"
Budapesti nemzetközi galamb-lövészeti programja (gróf Esterházy Mihálytól)	"	A «Nemzeti Hajós-Egylet» évi jelentése 1884-ről	"
A «Bajai athleta-kör» versenyei (Léderer Páltól)	"	Vermes Nándor (arczképpel)	"
A «Cyclist Touring Club» (Igali Svetozártól)	"	A «Magyar Athletikai Club» nyilvános viadala (Dessewffy Arisztidtól)	"
Angol korcsolya-figurák (Vámos Gézáttól, képpel)	"	T. előfizetőinkhez	"
Az egyiptomiak birkózása (képpel)	"	Különfélék	"
Evezős-verseny a Dunán	"	Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	"
T. előfizetőinkhez	"	«Herkules»-naptár	"
Különfélék	"	Tárca: Streitman Gyula	"
«Herkules»-naptár	"	A «Neptun» evezős-egylet kirándulása Szt-Endrere (Mészáros Ferencztől)	"
Tárca: Játékok a jégen (Vider Gusztávtól)	"	Tanulók kirándulása (K. K. néptanítótól)	17. szám
Budapesti evezős-verseny (Lulu-tól)	9. szám	Tornász-vendégszeretet a kiállításkor (Jenny Antaltól)	"
A bécsujhelyi akadémia ünnepélye (Kosztolányi Károlytól)	"	A «Szabadkai Torna-Egylet» által Palicson 1885. évi augusztus hó 2-án megtartandó országos torna- és atletikai viadatok sorrendje (Nagybudafai Vermes Lajostól)	"
Gyermekek ugrása (két képpel)	"		

A «Nemzeti Hajós-Egylet» évi jelentése 1884-ről	17. szám	Az ország tornászaihoz (K. Zs.-tól)	26. szám
Gödöllői versenyek (Vermes Lajostól)	«	Gyermekek torna-kirándulása (Porzsolt Lajostól)	«
Vermes Nándor győzelmi sorozata	«	A palicsi torna- és athleta-versenyéről (Vermes Lajostól)	«
Buzogány-forgatások (képpel)	«	Tornász-képek (képekkel)	«
A «Kolozsvári Athletikai Club» versenyei	«	A «Magyaróvári torna- és vívó-egylet» versenye (Z. Z.-tól)	«
T. előfizetőinkhez	«	Az első országos torna-ünnepély	«
Különfélék	«	T. előfizetőinkhez	«
Magyar torna- és sport-könyvek	«	Különfélék	«
«Herkules»-naptár	«	A velocipéd főbb részei (Schwanda Gusztávtól)	«
Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	«	«Herkules»-naptár	«
A testgyakorlatok a kiállításon (Porzsolt Jenőtől)	18. szám	Tárca: Hogyan tornáztunk husz év előtt? (Kovács Mihálytól)	«
A tornatörténet vázlata (Klemm Józseftől)	«	A két nagy napon	27. szám
A «Kolozsvári Athletikai Club» versenyei (dr. Baintner Hugótól)	«	Torna-műkifejezés és vezérlés az elemi népiskolában (Porzsolt Lajostól)	«
A futás trainingje (képpel)	«	A vitorlások handicap-elése (Kiss Ödöntől)	«
A «Budai Torna-Egylet» évi jelentése 1884-ről (Jenny Antaltól)	«	Tornavizsgák Kolozsvárott (A. K.-tól)	«
Orvosi tanácsadók tornázási balesetekre	«	A velocipéd főbb részei (Schwanda Gusztávtól)	«
T. előfizetőinkhez	«	Az első országos torna-ünnepély	«
Különfélék	«	Torna-gyakorlatok a tűzoltásnál (képekkel)	«
«Herkules»-naptár	«	A kerékpár-egyesület versenye	«
Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	19. szám	T. előfizetőinkhez	«
A versenydíjakról	«	Különfélék	«
A «Budapesti (Budai) Torna-Egylet» által alapított érmekre vonatkozó szabályzat (Jenny Antaltól)	«	«Herkules»-naptár	«
Orvosi tanácsok tornázási balesetekre	«	Tárca: A testgyakorlatok csarnoka az országos kiállításon (Porzsolt Kálmántól)	«
A «Budai Torna-Egylet» évi jelentése 1884-ről (Jenny Antaltól)	«	Az új pesti torna-egylet (Vida Gyulától)	28. szám
Az uszásról (képpel)	«	Torna-műkifejezés és vezérlés az elemi népiskolában (Porzsolt Lajostól)	«
A kiállításról	«	A marosvásárhelyi torna-egylet tag-névsora	«
T. előfizetőinkhez	«	A vízbe ugrás (két képpel, Porzsolt Lajostól)	«
Különfélék	«	Az első országos torna-ünnepély	«
«Herkules»-naptár	«	T. előfizetőinkhez	«
Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	20. szám	Különfélék	«
Versenyek rendezése és az országos sport-szövetség (Vida Gyulától)	«	«Herkules»-naptár	«
A «Fertői Csónakázó-Társaság» (Kiss Ödöntől)	«	Tárca: A királyhágón át (dr. Magyar Antaltól)	«
A testgyakorlatok csarnoka a kiállításon (képpel)	«	Sport-kirándulások külföldre	29. szám
A kiállításról	«	Tornahelyek népiskolák számára (Porzsolt Lajostól)	«
Az athléták tavaszi viadala 1885. május 17-én	«	A verseny-csónakokról (több képpel, Nautilustól)	«
T. előfizetőinkhez	«	A marosvásárhelyi torna-egylet tag-névsora	«
Különfélék	«	Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	«
«Herkules»-naptár	«	T. előfizetőinkhez	«
Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	21. szám	Különfélék	«
Az athletika Erdélyben (Szokolay Kornéltól)	«	«Herkules»-naptár	«
Athletikai és torna-viszonyok Magyar-Óvárott (Zalka Zsigmondtól)	«	Tárca: A királyhágón át (dr. Magyar Antaltól)	«
A tornatanító-képzés a «Nemzeti torna-egylet»-ben	«	Uszóversenyeink (Búvártól)	30. szám
A verseny-csónakokról (képekkel, Nautilustól)	«	Tornaszerek az elemi népiskolákban (Porzsolt Lajostól)	«
A tornázás fejlődése Magyarországon (Porzsolt Lajostól)	«	Sparbrook-féle biztonsági fék (Igali Svetozártól)	«
Versenyeredmények a «M. A. C.» viadalán 1885. május 17-én (P. J.-tól)	«	Ugrás a gyakorlati életben (két képpel)	«
T. előfizetőinkhez	«	A drezdai botrány	«
Különfélék	«	T. előfizetőinkhez	«
«Herkules»-naptár	«	Különfélék	«
Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	22. szám	«Herkules»-naptár	«
Az országos torna-ünnepély (K. L.-tól)	«	Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	«
Tornagyakorlatok és játékok beosztása a népiskoláknál	«	A palicsi versenyek	31. szám
A «Kolozsvári Athletikai Club» 1-ső nyilvános viadala 1885. május 17-én (dr. Baintner Hugótól)	«	Az országos torna-szövetség megalakulása	«
Nyilazó társaság (képpel)	«	A csónakázás magyar vezényszavai (Fülepp Kálmántól)	«
A tornázás fejlődése Magyarországon (Porzsolt Lajostól)	«	Az «Achilles-egylet» athletikai versenye (Nagybudafai Vermes Lajostól)	«
Köves-Kállai athlétá-versenyek 1885. május 25-én (Vermes Lajostól)	«	Az egyiptomiak birkózása (több képpel)	«
T. előfizetőinkhez	«	A drezdai botrány	«
Különfélék	«	Tornázás megkezdése és bevégezése a növendékeknél (Porzsolt Lajostól)	«
Az országos torna-ünnepély sorrendje	«	T. előfizetőinkhez	«
Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	«	Különfélék	«
«Herkules»-naptár	«	«Herkules»-naptár	«
Tárca: A «Neptun» csónakházának megnyitása	23. szám	Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	«
Labdázó miniszter (Porzsolt Jenőtől)	«	Nemzeti testgyakorlatok	32. szám
A «Pozsonyi Hajós-Egylet» választmányának 1884-ik évi jelentése	«	Testhelyzetek a népiskolai tornázásban (Porzsolt Lajostól)	«
Vermes Lajos (arczéppel)	«	Tornázás mint munkamegosztás (több képpel)	«
Tornavizsgák a kolozsvári róm. kath. főgymnasiumban (Hosszú Ferencztől)	«	A palicsi versenyek	«
Csapatba osztása a népiskolai növendékeknek (Porzsolt Lajostól)	«	Kiválóbb kard és vitér viadalmak (1876-tól 1885-ig) Vermes Lajostól	«
Az országos torna-ünnepély sorrendje	«	T. előfizetőinkhez	«
Sport-élet a Fertőn (Kiss Ödöntől)	«	Különfélék	«
T. előfizetőinkhez	«	«Herkules»-naptár	«
Különfélék	«	Tárca: Heró és Leander (Linder Gusztávtól)	«
«Herkules»-naptár	«	A versenyek sportszerű rendezése	33. szám
Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	24. szám	Testhelyzetek a népiskolai tornázásban (Porzsolt Lajostól)	«
A kerékpár-egylet nemzetközi versenye	«	A «H.-M.-Vásárhelyi Athletikai Club» versenyei (Szikszay Dénes)	«
A «Pozsonyi Hajós-Egylet» választmányának 1884-ik évi jelentése	«	A távolugrás trainingje	«
Nemzetközi velocipéd-versenyek	«	A palicsi versenyek	«
Sport-élet a Fertőn (Kiss Ödöntől)	«	Néger csónakázók (képpel)	«
Az uszás tanulása (képekkel)	«	Pozsonytól Salzburgig velocipéden	«
A kiállításról (Buzogány Gyulától)	«	Különfélék	«
A «M.-óvári torna- és vívó-egylet» versenye 1885. június hó 6-án (Dérczy Peturtól)	«	«Herkules»-naptár	«
T. előfizetőinkhez	«	Tárca: Leánytornázás (Ludovicus)	«
Különfélék	«	A labdázás felkarolása (Porzsolt Jenő)	34. szám
Vermes Lajos győzelmi sorozata	«	Rendgyakorlatok az elemi népiskolában	«
«Herkules»-naptár	«	A távolugrás trainingje (Follinus Árpád)	«
Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	«	A szegedi torna-egylet ünnepélye (B. B.)	«
Uzoda a városligetben	25. szám	A hanyatt uszás és a singelés (képpel)	«
Balesetek kikerülése a tornázáskor az elemi népiskolákban	«	Kirándulás velocipéden (Bartay Oszkár)	«
Tornavizsga a kolozsvári ref. főtanodában (Albert Károlytól)	«	Szabadgyakorlatok az elemi iskolában	«
Az 6-kori ugrás (képpel, Porzsolt Lajostól)	«	Különfélék	«
Sport-élet a Fertőn (Kiss Ödöntől)	«	«Herkules»-naptár	«
Vermes Lajos győzelmi sorozata	«	Tárca: Kirándulás a csorbai tóhoz (Jász Géza)	«
T. előfizetőinkhez	«	Szeptember elsején (Budai)	35. szám
Különfélék	«	A testgyakorlatok ügye Németországban	«
A «M.-óvári torna- és vívó-egylet» versenye (Z. Z.-tól)	«	Rendgyakorlatok az elemi népiskolában	«
«Herkules»-naptár	«	Tag-szabadgyakorlatok a népiskolai tornázásban	«
Tárca: Montpellier-től Budapestig (Igali Svetozártól)	«	Buzogánygyakorlatok (képpel, Vida Gyula)	«

A nők nyilazásáról (Kabos Ede)	35. szám	A testedzés a boldogság alapja (Bóra Ferencz)	44.
T. Előfizetőknek	"	Szertornázás az elemi népiskolákban (képpel)	"
Különfélék	"	A «Budapesti korcsolyázó-egylet» évi jelentése. (A budapesti korcsolyázó-egylet választmányja)	"
«Herkules»-naptár	"	Különfélék	"
Tárcza: Iskolai növendékek játszatása	"	Tárcza: Heraklidák (Suniloff)	"
Az egészség tanítása és a tornatanító-képzés	36. szám	A vívás és párbajozás (Kuszkó István)	"
Rendgyakorlatok az elemi népiskolában (folyt.)	"	A kiállítás után (Kertész István)	45.
Tornavita a porosz képviselőházban	"	Bicycle a hadseregben (Kosztolányi Károly)	"
Velocipéd-utmérő (Igali Svetozár)	"	Velocipéd-versenyszabályok (Kabos Ede)	"
Súlyemelés (képekkel)	"	Budapesttől Kolozsvárig (Follinus Árpád)	"
A bécsi velocipéd-versenyek (Schwanda Gusztáv)	"	Ügyességi gyakorlatok a gerendán (képekkel)	"
Tag-szabadgyakorlatok a népiskolai tornázásban (folyt.)	"	Alacsony támfán támaszgyakorlatok	"
Különfélék	"	A vak leányok testedzése	"
«Herkules»-naptár	"	Magas támfa az elemi népiskolákban	"
Tárcza: Iskolai növendékek játszatása	"	Különfélék	"
Nyilatkozat (Porzolt Kálmán)	37. szám	Tárcza: Kerékpározás sárban	"
Rendgyakorlatok az elemi népiskolában (folyt.)	"	A sport a városligethen (Egy vén athléta)	46. szám
Az angolok testgyakorlata	"	Szabadkai sport-élet (Vermes Lajos)	"
A «Stefánia yacht-egylet» idei versenyei (Mihálkovics Tivadar)	"	Magas támfa az elemi iskolákban (vége)	"
Tagszabadgyakorlatok a népiskolai tornázásban (képpel, folyt.)	"	A «Budapesti korcsolyázó-egylet» pénztári kimutatása	"
A kolozsvári atletikai club őszi versenyei	"	Versenyjátékok a népiskolákban	"
Birkózás mint sport (Hubelka Géza)	"	Alacsony nyújtón gyakorlatok (képekkel)	"
Különfélék	"	Kaszás velocipéd-utja (Bartay Oszkár)	"
«Herkules»-naptár	"	A vak leányok testedzése (folyt.)	"
Tárcza: Vonat úr (Follinus Árpád)	"	Különfélék	"
Zsidó sport-egylet (Egy keresztény)	38. szám	Tárcza: Igali két könyve (-y -s)	"
Jalaton vidékéről (Mihálkovics Tivadar)	"	Hieronymj Károly	47. szám
Rendgyakorlatok az elemi népiskolában (folyt.)	"	Vizi sport (Nemo)	"
A «Szabadkai torna-egylet» idei versenyei (Nagybudafai Vermes Lajos)	"	Játszási módok és szabályok	"
A fiúk tornája a leányoknál (képekkel)	"	Függélyes rudakon mászás és egyéb gyakorlatok	"
Összetett szabadgyakorlatok a népiskolai tornázásban	"	Szabadkai sportélet (Vermes Lajos)	"
A leánytornázás Poroszországban	"	A pozsonyi I-ső magyar vívó-egylet évi jelentése (dr. Hodoly Elek)	"
Különfélék	"	A vak leányok testedzése	"
Tárcza: Az izmok kongresszusa (Albert Károly)	39. szám	Különfélék	"
Demokrácia a sportban (H. E.)	"	Tárcza: Hieronymj Károly	"
Testező játékok	"	Velocipédezés a fővárosban (I—i)	48. szám
Rendgyakorlatok az elemi népiskolában (vége)	"	Részütös rudakon gyakorlatok	"
Műgyakorlatok a régi egyiptomiaknál	"	Vizi sport (Nemo, vége)	"
Szabadgyakorlatok az elemi iskolában	"	Részütös létra gyakorlatok	"
Figyelem a növendék tornázásnál	"	Velocipédezés a fővárosban. (Az újabb menetrend javaslata)	"
Különfélék	"	Függélyes létra-gyakorlatok a népiskolákban	"
Tárcza: Az atletika itthon és külföldön (Kuszkó István)	40. szám	Az első magyar képes sport-naptár	"
Olvasóinkhoz	"	Különfélék	"
A velocipéd története (Igali Svetozártól)	"	Tárcza: Kinsky Nusi gróf	"
Szabadgyakorlatok az elemi iskolában (vége)	"	Felolvasások és szakelőadások a testgyakorlatok és testedző sport köréből (Porzolt Jenő és Porzolt Kálmán)	49. szám
Budapesti (budai) torna-egylet	"	Az előtornász-órak rendszeresítése. (Egy torna-tanító)	"
Budapestről Adonyig (Rémy Zsigmond)	"	Külön játékok az iskolában	"
Rendgyakorlatok (képekkel)	"	A «Kassai korcsolyázó-egylet» (Fabinyi Gyula)	"
Torna-tanító testi ügyessége (Fleischer Viktor)	"	Kaszás velocipéd-utja (Bartay Oszkár)	"
Velocipéd kirándulás (Borello Andor)	"	Részütös létra belső részén gyakorlatok elemi népiskolákban	"
Leport Ágoston ur ő nagyméltósága körirata	"	A torna-termek levegőjének megtisztítása (Albert Károly)	"
Előfizetési felhívás	"	A magyar sport	"
Különfélék	"	Különfélék	"
Tárcza: Testező játékok	41. szám	Tárcza: Mulatságos torna-óra	"
Szomorú ősz (P. H. E.)	"	Főuraink a sportban (Kardos B.)	50. szám
Különféle szabadgyakorlatok	"	A közoktatásügyi miniszter a testgyakorlati terekről	"
Tornázási idő az iskolában	"	A budapesti atletikai club jövője (Nagy Lajos)	"
A magyarországi torna-egyletek szövetségének alapszabályai	"	Uj korcsolyapálya a fővárosban (Rupp Zsigmond, dr. Csorba Ferencz)	"
Az «Achilles-egylet» viadala (Vermes Lajos)	"	Csónak-verseny-szövetség (Fülepp Kálmán)	"
Gyakorlatok rövid lengő-kötéllel (képekkel)	"	Az őt egyiptomiak testedzéséről (képekkel)	"
Velocipéd kirándulások (Philipovics Cornél)	"	Korlát az elemi népiskolában	"
Budapesttől Adonyig (Rémy Zsigmond, Vége)	"	Kaszás hazaérkezése	"
Leport Ágoston ur ő nagyméltósága körirata	"	A «Budapesti (budai) torna-egylet» disztornája	"
Előfizetési felhívás	"	Az első velocipédezők Magyarországon	"
Különfélék	"	Különfélék	"
Tárcza: Testező játékok (folyt.)	42. szám	Tárcza: A legszerencsésebb udvari vadászat	"
A vívás és a párbajozás (Porzolt Jenő)	"	Rendezzünk korcsolya-versenyeket (Salamon Ödön)	51. szám
A magyarországi torna-egyletek szövetségének alapszabályai (vége)	"	Korlát az elemi népiskolában (vége)	"
Gyakorlatok hosszú lengő-kötéllel	"	Az I. ker. polgári kör jégpályája (Mészáros István, Zboray Béla)	"
Iskótok testgyakorlata	"	A budai torna-egylet disztornája (Pesti tornász)	"
A földön fekvésekkel és támaszokkal összgyakorlatok (képekkel)	"	Agarászat és falka-vadászat (Kolarits Jenő)	"
Testező játékok (folyt.)	"	Velocipéd hírek (Kosztovics László)	"
A «Kolozsvári atletikai club» szamos-ujvári versenytárgyakorlása (Kuszkó István)	"	Különfélék	"
Előállítás az elemi népiskolai tornázásnál	"	Egy lap a hajókönyvből	"
Különfélék	"	Tárcza: A vadászat jövője (Sebesta Vilmos)	"
Tárcza: A kolozsvári atletikai club versenye	43. szám	Tapasztalataink (A szerkesztőség)	52. szám
A tornatermek levegője (Egy fővárosi torna-tanító)	"	Az ember-sport terjesztésének kérdéséhez (Viszkidenszky Gusztáv)	"
Testező játékok (folyt.)	"	A kolozsvári atletikai club első házi versenye (Veritas)	"
A gyomor munkájáról (Kersinger Fülöp)	"	Országos regatta-egylet (Fülepp Kálmán)	"
Szertornázás az elemi népiskolákban (képpel)	"	A budai lövőház mesterséges jégpályája (Porzolt Gyula)	"
Különfélék	"	Különfélék	"
A torna a régi magyaroknál (—Cs. —S.)	44. szám	Egy lap a hajókönyvből (vége)	"
Tárcza: Budapesttől Belgrádig velocipéden (Igali Svetozár)	"	Tárcza: Körszámláló	"
Budapesttől Kolozsvárig (Follinus Árpád)	"		
Alacsony támfán lebegő gyakorlatok	"		
Velocipéd verseny-szabályok	"		

Kiadóhivatal:

Budapest, IV. Váci-utca 1.
Aigner Lajos könyvkereskedése.

Előfizetési díj:

Egy évre 2 frt.
Három évre 4 frt.
Egy évre 8 frt.
Egyes szám 20 kr.
Értesítések díja: két hasábos
petit sorért 25 kr.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

KIADJA AIGNER LAJOS.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII. Nagykörút-
utca 13.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Bérmentetlen leveleket nem
fogadunk el.

A «BALATON-EGYLET», A «BUDAPESTI KERÉKPÁR-EGYLET», A «BUDAPESTI TORNA-EGYLET», A «BUDAPESTI VASPARIPA-EGYLET», A «BUDAPESTI TORNABÍRÓ-EGYLET», A «DEBRECZENI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «GYŐRI CSÓNAKÁZÓ-EGYESÜLET», A «HUNNIA CSÓNAKÁZÓ-EGYESÜLET», A «KOLOZSVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «MAGYAR ATHLETIKAI CLUB», A «NAGY-ENYEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «NEPTUN BUDAPESTI EVEZŐS-EGYLET», AZ «Ó-BUDAI TORNA-EGYLET», A «PANNONIA CSÓNAK-EGYLET», A «SOPRONI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SZABADKAI TORNA-EGYLET», A «SZARVASI KORCSOLYÁZÓ KÖR» ÉS A «SZEGEDI TORNA-EGYLET»

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. k. minister ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézeteinek.

Szerkesztőségünkhöz a lefolyt héten a következő hivatalos iratok érkeztek:

A «Herkules» tekintetes szerkesztőségének
Budapesten.

Sz. 29. 1884.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a «Kolozsvári korcsolyázó-egylet» igazgató választmánya a «Herkules» testgyakorlati közlőnyt hivatalos lapjául fogadta.
Kolozsvár, 1884. decz. 24.

Hazafiui üdvözlettel:

Salamon Sándor,
titkár.

Dr. Jeney Viktor,
elnök.

A «Herkules» tek. szerkesztőségének.

A «Debreczeni korcsolyázó-egylet» becses lapjokat, a «Herkules»-t hivatalos közlőnyül választja, sőt oly hiányt lát pótolva e szaklap megindítása által, hogy annak támogatását is erkölcsi kötelességének tartja, stb.

Debreczen, 1885. január 1. Ferenczy Lajos,
a «Debreczeni korcsolyázó-egylet» elnöke.

A «Herkules» tekintetes szerkesztőségének.

A «Nagy-enyedi korcsolyázó-egylet» hivatalos közlőnyül választja a «Herkules» című testgyakorlati közlőnyt.
Nagy-Enyed, 1884. decz. 30. Ifj. Zeyk Dániel,
elnök.

A «HERKULES» TÁRCZÁJA.

A Balaton körül hat és fél nap alatt.

(A Senta hajó naplójából.)

Rég idő óta forró vágyunk volt, körül vitorlázni a Balaton estői tájait, megnézve minden érdekes pontot, tanulmányozni a Akropolisz mienknek mondható magyar tengert, de több körülmény dőlőn bennünket, míg az ideán elhatároztuk magunkat, minden akadályt elhárítani utunkból; pedig ez nem csekély feladat volt.

Megindulásunk előtt már egy héttel, a Senta ki volt a szárazra húzva, minden lyuk guittel bekenve, hézagok sárgaréz pántokkal beössze fűzve, a hajó egészen újból befestve és végül szurkos viaszokkal az egész fenék beöntve, nehogy útunkon a víz beszívárog-hajhasson.

Sok veszély után vizre tettük hajónkat, az utitársak velem együtt egész készen várták a napot, melyen megindulandók voltunk, de a szél csak nem jött, míg végre felvirradt az augusztus 9-ike gyenge északi széllel, mely épen kedvező volt a kiindulásra.

Mielőtt azonban útunk leírásához fognánk, mutassuk be hajónkat és utitársainkat a t. olvasónak. A Senta első hajója volt Youngalának a Balatonon, készíttette Endrődi Sándor, kitől én később megvettem s az előbbeni vitorlázatot úgy változtattam meg, hogy az én mostani vihar elővitorlám az ő rendes vitorláját pótolja.

Jés a hajó nagy vitorlája pedig most majd kétszer akkora, mint az előbbi volt. A hajó vitorlázata és alkata szerint Sloop és némileg Centerboarder, melynek erős nagy lapját szükség esetén lehet eresztetni, mi által a hajó, mely e nélkül 1 és kétnegyed láb vizen is mehet, már csak 3 láb mély vizen hajózható. Van a Senta egy kis fedett hely a hajó orránál, eső esetében használható, de csak két személyre, hogy a harmadik miképp fér el, azt majd utazás közben megtudjuk. Elegendő kötél, egy nagy mentő gyűrű, egy mentő-öv parafából, egy evező, egy ágyu képezik felszerelését. Az enni és inni valók, úgy a ruhák csak utazási felszerelésé, győzzenek. szél.

Nézzük most már a személyzet t: Legelső lévén minden hajón a kapitány, ki egyuttal hajótulajdonos, nem lesz tán szerénytelen-ség, ha elsőnek emlitem, mivel az magam voltam s miután a világ előtt annyiszor le vagyok már irva mindennek, csak annak nem, a mi jó, csak annyit említek, hogy meglehetősen higgadt vagyok a hajón veszély idejében, rendes körülmények közt pedig ideges. Rangban a második a vitorla mester, kinek a horgonyt felhuzni vagy lebocsá tani, a hajón a köteleket rendbe tartani, vitorlákat felhúzógnálni, az ágyút elsütni, a szidást türelmesen elhalgatni, kötelessége, ez volt Éhn Kálmán, a türedi tavalyi reggattán a sandolin-győztes, a harmadik utitárs, a hajó ezermestere, totumfacja és élelmezési biztos, mellékesen az ágyakat ő vetette meg a hajón, de csak az ő és én részemre, a fedélzet alatt, hova az eső be nem esett, mért a hová beesett, ott Kálmán volt a majszter. Ha valami tört vagy szakadt, az az ő zsebéből rögtön pótoltatott, ágyút megtölteni (egyszer úgy, hogy majd agyon ütött visszaugortában mindhármunkat, de nagyot is szólt), gombostűvel valamit megtűzni, kalapácsal szeget beverni, mindenféle nagyságut; sőt, paprikát előhozni, rettenetesen spórolni az enni-valókkal, lyukat fűrni fűróval, mindenféle madzagot elékeresni, ha srét kellett, azt is a mindennel bővelkedő zsebből előhuzni, sőt még dinamitot is, de erről majd később szólunk. Egyszóval, mindenhez érteni, türelmesnek lenni, fotografizáló gépet elhozni, több tájképet levenni, úgy, hogy egyik se sikerüljön, ez volt az én kedves Szalay Bertalan rokonom az utolsó utitárs.

A mondott nap reggelén már a pogácsák, csibék, tojás, bornyúhús megsütve, főzve, elegendő vörösbor a kishegyiből készletben, az ágyút elsütve, bucsuzások, a honnmaradó családnak Istenveledet mondva, megindultunk Lelléről 9 óra 30 perczkor Boglár-Fonyód felé, a somogyi part mentén, a kedvező szél jól bekapaszkodott vitorláinkba, a kormányt én tartottam, míg utitársaim az enni, csónakot pedig úgy a kofferek stb. elhelyezésével vesződték. en besötétedett, szép.

Csak sodronyunkat a Boglárt s megindul a vita a fonyódoni kiszáll. ő partok tündérférszert szerint ebédre várnak szállójuknál.

(Foly)

Fegyelem a tornaórákon.

A magyar ember jellemvonásai közt első helyen szokták felemlíteni a szabadságszeretetet; nemzetünk, ha másról nem, függetlenségi harczeitől ismeretes a külföld előtt. Hanem e legszebb emberi tulajdon sem marad ment az emberi gyarlóságoktól; a szabadság, az egyenlőség szeretete mellett lépten-nyomon a fegyelmezetlen szabadosság üti fel fejét, mely ép azt veszélyezteti, mit védeni akar: az egyenlőséget. A tornázásnak, a nálunk legelterjedtebb testgyakorlatnak ép e fegyelmezetlenség vagy néhol a túlszigorú fegyelmezés árt a legtöbbet.

Sokan még ma is azért nem tartják a tornázást a magyar nép természetével megegyezőnek, mert azt hiszik, hogy gyakorlásával, szellemével homlokegyenest ellenkezik a magyar függetlenséget szerető, mondjuk, rakoncátlan természet. Azt mondja még a mivelt osztály nagy része is, hogy nem lehet kommandóra játszani vagy mulattatva erősíteni még a magyar gyermeket sem, annál kevésbé a felnőtteket. A tornázásnál szükséges fegyelmezés felláztatja szabadságérzetünket, mondják.

Az ily beszédnek, elég fájdalom, van jogosultsága, de csak kivételesen. Mert tény az, hogy a tornázásra szorított ifjak legnagyobb része azért nem kedveli meg a tornázást, mert a különben előtte kedves, szórakoztató testmozgást a helytelen túlszigorú fegyelmezés unottá, sőt utálttá teszi. A tiltott gyümölcs édes, de a parancsolt édesség keserűvé válik. — A gyermek szeret játszani, de ha kénytelen játszani, úgy játéka ránézve a munkánál is terhesebb lesz.

Igaz, hogy a rendszeres iskolai vagy egyleti tornázásnak csak úgy lehet eredménye, csak úgy van jogosultsága, ha fegyelem, ha rend van a tornaórákon, de csak addig, míg a lelket nem nyomja, míg a gyakorlatok kivitele kívánja. Kell fegyelem a tornázásba ép úgy, sőt jobban, mint bármely testgyakorlatba, de e fegyelem csak a bajt és zavart okozó dolgok meggátlására irányuljon, de ne a kedv és mulatozás megrontására.

Minden tehát csak a mértéktől függ. Ezt a mértéket nem találja meg sok tornatanító, sőt nem is keresi. Mert hisz nincs semmi könnyebb, mint a gyermekeket sorba állítva tornáztatni, a rakoncátlanokat megbüntetni, a csendet és rendet a legmagasabb fokig fentartani. Nem kell ide több mint szigorú fellépés az első pár órán s komoly vagy mord arczkifejezés az egész éven át. Az egyletben még könnyebb a dolog. A művezető modora visszatükröződik az egyleti tagok ábrázatán; ha az álmosan tétovázó, a tagok is unottan lézengenek, ha lelkesen dolgozik, az egylet is mozgalmas, ha fegyelmet akar, úgy a tagok vagy maradnak, vagy mennek, a mint megtudnak békélni a renddel vagy nem.

De nem az itt a fő, hogy fegyelem legyen, hanem hogy tornázzék, még pedig kedvvel, lélekkel a gyermek és felnőtt egyaránt. Ezt pedig csak akkor érjük el, ha a fegyelmet nem azért tartjuk, hogy a vezetés nekünk kényelmesebb legyen, hanem hogy általa a tornázásban felmerülhető bajoknak elejét vegyük és hogy a fegyelmezetlenség ép az egyének szabadságát ne gátolja. Az ily fegyelem csak a szereteten alapulhat és nem a tekintélyt kereső felsőbbégi érzeten.

de miután vitorláhajón a megérkezés soha s: biztos, ellenvélemény támad, mire eldöntetik a kérdés azzal, hogy kétszer kell lőni, mielőtt Fonyódra érünk, hogy felhívjuk a figyelmet jövevényeinkre; úgy is történt, két ágyúzó és Bertti ötven vinczellérje jön egy csónakkal elénk, a fonyódi szép hegy alá viendő, hova két óra öt percig tartó út után megérkeztünk.

A fonyódi hegy nedvét megkóstolva s jól megebédelve, ebéd után indulunk hajónkhoz, de az eddigi kedvező szél egészen megszűnt s csak gyenge nyugoti széllel mehettünk a fonyódi állomás felé, 3 óra 5 perczkor indulva meg. Már az ebédnél feltűnt nekem az, hogy totumfacunk el-el tűnik az asztaltól, valamit a speisben keresgél, most végre kirukkol vele, hogy egy üveg palaczkban dinamitot hozott, felszerelve gyújtószinórral, megkísérendő a vízben való halászatot, mindketten aggódva néztünk felé, annál is inkább, mert jó csomó lőpor lévén amugy is elhelyezve hajónkon, ennek tetézésére még csak dinamit hiányzott.

A szél mindinkább gyengült, délnyugotról azonban sötét felhők kezdtek tornyosulni a látóhatáron, néha-néha tompa dörgés hallatszott s villámcsikázás vakította szemünket; kellemes érzés kezdett erőt venni rajtunk, egy bolond komor villám üssön be hajónkba, az maga is elég lenne kizavarni, hát még a dinamit? Hadi tanács lett tehát tartva, melynek eredményeképp a dinamit meggyújtása lőn elhatározva s a vízbe dobatala s onnan gyors elpárolgás vitorlával és evezővel. Bertti hátra lesz tiltetve s a hajó farán meggyújtván a kanócot, beledobja a palaczkot a vízbe, az evező gyorsabban mozgásba hozatik, a távolság mindig nagyobb, de semmi pukkanás se hallatszik a víz alól, néhány füstbugyborék száll fel a vízből, de a dinamit el nem sül! . . . Kinevetjük a mestert, és miután a vihar mindig közelebb jő, elhatározzuk, hogy közel megyünk a parthoz, bevárandó a vihart, nehogy esetleg előle futni kellvén, a már megtett útunkat koczkára tegyük.

A horgony le van dobva, a vitorlák begöngyölve, a vízmentes ponyva betakarja az egész hajót, várakozván 20 perczig, de hiába, a zivatar kelet felé elvonul, nekünk csak néhány esőcsep

jutott, kibújuuk a ponyva alól, rendbe hozzuk a hajót és szép lassan az előbbi széllel haladunk *Keresztur* felé, a szél lassankint megáll; s mi mozdulatlanul állunk jó ideig, míg Aeolus megkönyörül újra rajtunk és egy kitünő középerős északi szelet küld.

Vig:n halad hajónk a sötétedni kezdő vízen, a hajó orra hogy habokat tűr, *Keresztur* mindinkább közeledik, a faluban a gertyák és lámpák már világítanak, 7 óra 40 perczkor érünk a falu irányába, a fürdőházak eltűnnek előlünk. Már-már alig látunk, egyszerre nagy ropogás, hajónk felemelkedik, horzsolja a feneké a víz alatt fekvő régi kikötőt, de oly gyorsan mentünk, hogy meg se akadt, hanem lesiklott róla, én beljebb irányzom a hajót, a sötétség mindig növekszik, a csákyával a vizet folytonosan mértük, míg végre meglátjuk a gr. Hunyady b.-berényi kastélya alatti kikötőjét s nem messze onnét 8 óra 20 perczkor horgonyt vetünk. Kitoljuk a hajót egész a fővenyen, nehogy esetleges vihar alka mával a lóbálás miatt ne alhassunk. — A szél egy kicsit csendestül s a hajón megvacsorálunk s ágyainkat megkészítve, jól-rosszul elhelyezkedünk.

A szél azonban mindinkább erősebbé vált s a hullámok folytonosan nagyobbodva, felemelték hajónkat s újra leértették, alvásra szó sincs, hiába toltuk még kiljebb, a hullám örökön döcögött, úgy, hogy egész éjjel egyikünk se aludt s alig vártuk a reggelt, hogy Keszthelyre bemehessünk. Már hajnalban felkelünk Kálmánnal s rögtön a vízbe ugrottunk, fürdés végett egy részről, másrésztől, hogy a hajónkat mélyebb vízre vigyük, mi igen könnyen sikerült a nagy hullámokban.

A szél mindig jobban és jobban erősödött, átfordulván egy keveset keletről, felvontuk minden vitorlánkat és roppant gyorsasággal haladtunk Keszthely felé, úgy, hogy, noha csak 7 óra 35 perczkor indultunk, mégis 8 óra 10 perczkor a csónakázóegylet kikötője mellé értünk, honnan ágyúlövésünkre a club szolgálja evezett értünk, a kiszállásnál segítségünkre lévén. — A városba bementünk élelmi szereink kiegészítése, de különösen azért, hogy jeget vigyünk magunkkal italaink lehűtése végett.

A tornatanító, ha tanítványaival a fegyelmet úgy kedvelteti meg mindjárt első óráin, mint mely ép az ő kedvükért van és nem maga miatt, nem fogja szükségét érezni a szigorúságnak sem. És a gyermek előtt a gyakorlatok megmaradnak játékszerűnek. Ezt én fődolognak tartom a tornázásban, valószínűleg szemben sok német tornatudóssal. A tornázást én úgy tekintem, akár az iskolában, akár az együletben, mint erősítő játékot. — Elvész ugyan sokszor a játéknak minden kedélyessége a tornázásban, de nem az a tudat vagy sejtelem, hogy azt önként, a saját boldogulásunkra végezzük. A gyermekek, mint a felnőttek tornázásában tehát a mosoly s a vidám kedély kárára a fegyelmezésnek nem szabad szigorúnak lennie.

Azt kitalálnia a tanítónak és egyleti művezetőnek a kötelessége, hogy mily módon érje el a kellő fegyelmet a tornában a tornázási kedv rovása nélkül; mi csak annyit mondhatunk, hogy mindent könnyebb a szeretetteljes bánásmóddal kivinni, mint a lelketlen szigorúsággal.

EGY ELŐTORNÁSZ.

Az athletika és az arany ifjúság.*

Kolozsvár, decz. 17.

Nemcsak egyes embereknek, de egész társadalomnak is vannak betegségei. Egyes emberek betegségeire gyógyírt rendelni vannak hivatva az orvosok. A társadalmi bajok felismerésére és megszüntetésére vagy legalább enyhítésére hivatottak szerintem szintén az orvosok. Orvosai a társadalmi bajoknak.

Szép pálya mind a kettő, ha a lelkiismeret főfeltétele.

Az «Ellenzék» 292. számának iránycikke egy mély ismerettel és sok más jóakarattal írt vény, egy idült társadalmi betegség megszüntetésére készítendő rendszerhez. A betegség nem «képzelt», de komoly idült baj. Az orvosság elkészítésére szánt receptje kitűnő a használati utasítás szabatos, a gyógyszer elkészíthető — de . . . a beteg nem akarja, vagy már nem igen képes azt bevenni.

Más szavakkal szólva, a tek. Szerkesztő úr felismerte, hogy társadalmunk a testképzés elhanyagolásával mennyire satnyul, szívéen hordja nemzetünk jóllétét és megvan győződve arról, hogy nemzetünk csak úgy tarthatja fenn magát, ha testben, lélekben erős. Ajánlja, hogy a társadalom tespedéséből a testképzés által az eddigi tespedésből kiragadtassék; szóval az athletikai játékok tétessenek divatossá.

Szép és nemes czélú eszmék, de fájdalom! ifjúságunk körében süket fülekre találnak.

A Királyhágón inenni részek művelt ifjúsága legnagyobb mértékben koncentrálnak városukban van. Száma ezerekre megy. Az ismereteket és irányeszméket itt sajátítják el s mint az apostolok, innen oszlanak szét, hogy az egész hazában elszéledve közreműködjenek az általános művelődés igéinek hirdetésénél.

És ezerekre menő s a jövőben a társadalomban vezérszerepet vinni hivatott ifjúság között alig találhatik 10, a ki a testképzés iránt komoly érdeklődéssel viseltessék.

A többi szentborzalommal viseltetik az athletika iránt.

Ha buzditólag felszólíttatnak az athletikai gyakorlatokon való részvételre, a legtöbb azzal mentegetőzik, hogy nincs ideje. (Ámbár a nap nagyobb részét a kávéházban édes semmittevéssel tölti). Sokan pedig nagyon távoleső helyen valónak találják az athletika gyakorló helyiségét, a torna-vívőhelyet. Szóval, kifogása

* E sorokat a kolozsvári «Ellenzék» szerkesztőjéhez Bartha Miklós orsz. képviselőhöz intézték avatott kezek. Érdekes világot vetnek Erdély s különösen Kolozsvár testgyakorlati viszonyaira, miért is olvasóink figyelmébe ajánljuk. Szerk.

Négy órára volt az elindulás határozva, de ennek dacára Kálmán elidőzvéen, fél 5 órakor lőttünk ágyúnkkal és megindultunk, hátra hagyva azon üzenetet, hogy társunk jöjjön kocsin Szt-Mihály hegyig, hol éjjelezni fogunk. De alig indultunk el, midőn már sietett csónakon utánunk. Nagy szerencsége volt az ellenkező keleti szél, mely miatt négyszer-ötször kellett szorítani, hogy előre juthassunk, másképp nem ért volna utól bennünket. Akadályozott még bennünket nagyon, a keszthelyi viznek főakadálya a sekély víz mellett a sok hínár, melyen keresztül haladni az amugy is igen gyenge szél miatt alig bírtunk.

Közeledvén Szt-Mihály hegyhez, a parton levő halászkövek hiába kiabáltunk, lődöztünk, senki se jött, hogy a partra vigyen bennünket, míg végre szerencsénkre, egy üdvözlő lövés a hegytetőről, tudatta velünk, mikép észre vétettünk s két keszthelyi hajós-egyleti tag csinos gíggén értünk jön, — nagy nehezen a süppedős talajon kimegyünk a partra s gyönyörködünk a szép hegy alkatában s az onnani kilátásban s a nap nyugtában, viszontszolgáltatás megkérte behozóinkat vacsorára és igen kedélyesen töltöttük a hajófedélzeten esténket, halász és más vízi eseményekkel mulattatva egymást. Már 10 óra is volt, mikor bucsút vettek tőlünk vendégeink, visszavezendő Keszthelyre, hová 1 óra alatt reményltek eljutni, mi pedig lehúztuk magunkat a fedélzet alá s minden szélről védve, a messze benyúló nádas árnyában, nyugalomra szálltunk.

Következő reggel az erősítő hálóktól visszajövő halászkövek vittek ki bennünket a partra, Kálmán a hajón maradt a hajótisztítás, rendbehozása miatt, én pedig Bertivel a fotografáló készüléket vittük, hogy a Szt-Mihály hegyet levegyük. Ugy akartuk ugyan, hogy a képen hajónk is rajta legyen, de a nagy nádas miatt, mely itt elterül, nem lehetett belőle semmit látni, csak árbozát s képünk amugy se sikerült. — A hegy lábánál visszatértünkkor felfedeztünk egy kitűnő hidegvízű forrást, melyet máskor nem igen látni, mert a Balaton vize elborítja, de az ideai nagy szárazság miatt szabadon maradt, mi is megtöltöttük üvegeinket és igen gyenge keleti széllel 8 óra 45 perczkor meg-

indultunk Feketekastély felé, hol *Nedeczki* barátunkhoz akartunk beszólni, régi ígéretemet beváltandó.

Ez a nap volt raánk nézve a legkellemetlenebb, a szél alig vitte hajónkat tovább, rekkenő hőség volt, kereste mindenikünk a legcsekélyebb vitorla árnyékot, de sajnós, nem igen találta, kénytelenek voltunk evezőhöz nyúlni, elmúlt 11 óra, 12, míg végre 12 óra 30 perczkor elértük Fekete kastélyt, hol sok gyerek, ember, fürdészel volt elfoglalva; hiába volt ágyúlövésünk, senki se jött felénk, barátunk komoly bajban feküdt kórágyon. Egy ladikon nagy nehezen kivittek bennünket a partra, s mig Berti lefényképezte az átelleni szigligeti várt és várost, és lenn az öbölben Sentát, én barátomhoz mentem, ki nagyon rosszul volt, de azért rögtön gondoskodott rólunk, ebédet készíttette.

Étkezés után hajónkat jéggel ellátva, megindultunk innen 2 óra 45 perczkor s a máskor alig 10 percznyi út, evezővel a szélcsend miatt, a forróságban majd elviselhetlenül, 1 óra és 20 perczbe került, mig Szigliget alá értünk, hol újra a hajóról is levettük a várt. Vártuk a szelet, mely épen nem akart mutatkozni, pedig ma legalább Badacsonyig akartunk eljutni, de ez a szélcsend miatt lehetetlen volt. Eleveztünk tehát az öböl széléhez s mindannyian beleugráltunk a vízbe fürödni, de a víz és a levegő oly forró volt, hogy én, noha majd két óráig uszkáltam a hajó körül, lehűlni nem voltam képes, előre féltünk az éjjeltől, mert a hajó úgy átmelegedett, hogy a belső deszkák forrók lettek, nem használt a vízeli mosás, alig locsoltuk meg, rögtön megszáradt.

Kikötőhelyünkkel meglehetünk különben elégedve, csak a déli szél lóbálhatta meg hajónkat, mert az északi vagy észak-keletitől a szigligeti gyönyörű hegykoronák által egészen meg voltunk védve. Vacsorához látrunk tehát, de az csak pogácsából, tojásból, borból állott, a hajó éléstárja kipusztult egészen, kimenni a partra nem lehetett, csónakot pedig egész késő estig nem látrunk. — Midőn egészen besötétedett, szép látvány lehetett messziről, mikor magnesium sodronyunkat meggyújtottuk, a víz és a Senta, ugy a körül levő partok tündérlényekkel lettek megvilágítva.

(Folyt. köv.)

SZALAY IMRE.

van mindenkinek. Olyan is akad, a ki azért nem mer a gyakorlatokon részt venni, mert fél, hogy megizmosodik s aztán a harmadik korosztályban beveszik katonának.

Hogy az athletika Kolozsvárott is talált csirázató melegágyra, az nagyjából a királyhágóntúli részekből ide került ifjak érdeme. Ezek tartják esténként, vidám hangulatban, a gyakorlatokat a torna-vivóhelyen. Sokszor alig van, mintegy elvétve, köztük egy-két erdélyrészi ifjú.

A mi ifjainknak athletika nem kell. Nekik csak bábuk kellenek, miket elefántesont golyókkal döntenek halomra a teke-asztal zöld posztóján. Megelégszenek a pipafüsttől megsavanyodott levegőjű kávéházakkal. Életük ifjúságának nagy részét itt töltik el. Senyvesztik testüket, mint a gyertya, mely fülledt levegőben csak bágyadtan pislog. Hanem azért nekik «jó ott lenni». Nem kerül izom-megerőltetésbe. Ha pénzük van, kártyáznak vagy billiárdoznak; ha pedig ebből kifogynak, «brodziczecer»-eskednek a kártyázók háta mögött. S ezzel azt hiszik, hogy az időt pompásul töltik s egészségükre nézve hasznosabb időtöltésre nem is fordíthatják.

Az erdélyrészi fiúkból a régi virtus kihalt. Az ősöknek, kik vészben és viharban hetekig küzdöttek ádáz csatákat, hogy a vérrel oly sokszor áztatott kis hazát megtartsák, csak árnyékaiként lebegnek körülöttük elsatnyult utódai.

A kis bérczes haza (tiszelet a kevés kivételeknek) nem nevel többé oroszlanokat, hanem sybaritákat.

Ezeknek már kinézésük is mumiaszerű. Tekintetük bágyadt, téveteg, mozdulataik határozatlanok vagy lomhák. Irtóznak a csipősebb levegőtől s megrettennek a saját árnyékuktól.

A régi székelyvérbe energiát és bátorságot most már nem a természetes pezsgés, hanem a bor önt. Ifjaink érzik azt, hogy a bátorság az emberben mégis jót tesz. Megszerzéséhez is értenek. Aldoznak Bachusnak, lehetőleg gyakran. Oroszlanok csak ilyenkor lesznek. Duhajkodnak, verekednek s rettenetlenségüket s vitéz tetteiket a rendőr «Inspekziós könyvében» örökítetik meg.

Vagy pedig gyakorolják a súlydobálást az által, hogy a korcsmából egymást dobják ki. Leggyakrabban kihívják egymást Kolozsvárrt, a szellő minden nap legalább 2–3 párbajra készülődésről suttog. Az ok többnyire mindig korcsmai összekocczanás. Szerencsére, a mint a mámor eloszlik, a békés kiegyenlítésre mindkét fél hajlandó.

Hát biz ez társadalmunk jövőjére szomorú, az intelligencia, — mai nevelési irányára pedig szegény. Szeretné mindenik, hogy legyen athletika, de a közreműködéstől mindenki visszariad. Pedig azt ápolni kellene ám, mert nem teremhet meg csak úgy, mint az isten adta fű a mezőn. Erdély városaiban mindenütt alakulnak testképző sport-egyletek; Maros-Vásárhely népessége nem áll arányban a kolozsvárral s a testgyakorlat ügye ott már évek óta méltó pártolásban részesül. A vezetésben a város notabilitásai fáradhatatlanul működnek. A tagok száma a 150-et meghaladja, nem a papíron, mint nálunk, hanem a porondon. A mi ezereket áldozunk egyoldalú szellemi időtöltéseknek, testképzésre nem fordítunk semmi figyelmet, semmi áldozatot, hanem évről-évre satnyulunk. Ez így nem jól van: Kolozsvár művelt közönsége! Arany ifjúság!

Keressétek fel buzgón az athlétikai gyakorlatokat!

BENDEGUZ.

Ugrás a jégen.

(Képpel.)

A jégen való ugrásoknak nálunk igen rossz híre van s veszélyességüktől annyira tartanak, hogy alig akad, ki meg is próbálkoznék velök. Még a vidéki korcsolya-egyletekben többen vannak, kik az ugrást gyakorolják, mint a fővárosiakban. Pedig az ugrásokban alig van több veszélyesség, mint bármelyik korcsolyagyakorlatban, ha fokozatosan tanuljuk.

Első sorban is nem szabad nagy lendülettel próbálni az ugrást addig, míg a fel- és leugrást kis rohammal jól meg nem tanultuk. Egypár gyenge lökés után a korcsolyákat egymás mellé hozva, az elugráshoz térdeinket behajtván, leguggolunk. Felső testünk csak kissé hajol előre, úgy, hogy a test súlya a korcsolya

élének közepén nyugszik. A páros lábbal való felugrás a jégről nem oly módon történik, mint a szárazföldről. Míg ugyanis a földről való felugrásnál a testsúly a végső pillanatban a lábujjakon nyugszik, addig a jégen úgy rugjuk magunkat el, hogy inkább a sarok felé esik a test súlya. És maga az ugrás a szárazon nem tisztán felfelé irányul, hanem kissé előre is, míg a jégen, akár a távol-, akár a magas-ugrásnál egyenesen felugrunk.

Az elugrásnál nem kell arra igyekezni, hogy a korcsolya éle belevágódjék a jégbe, mert ez nem is szükséges, meg könnyen esést okoz, csak egyenesen fel kell ugrni lehetőleg gyors térdhajlítással és nyújtással.

Képünk az elugrást, a magasugrásnál a hórákás felett való testtartást és a leugrást tünteti fel. A felugrás után lehetőleg

összezsugorodunk, hogy minél magasabbat ugorhassunk. Repülés közben karjainkat előre tartjuk és a leugrásnál hátracsapunk velök, hogy a hátraeséstől meneküljünk.

A leugrásnál ugyancsak egymás mellett tartjuk lábainkat és nem a lábujjakra ugrunk, mint a szárazon, hanem inkább a sarok felé. Vigyázzunk arra is, hogy mindkét korcsolya éle egyszerre érje a jeget.

A felugrásba jól begyakorolva magunkat, a távolugráshoz nem kell más, mint jó nagy roham; ugyanis ez elugrás és a leugrás mind olyan itt is, mint a magasugrásnál. Sőt itt is lehetőleg magassat kell ugrni, mert mint a szárazon, itt nem lehet előre lökni magunkat, hanem csak a futásban nyert lendület visz tova. Az ugrási távolságot a jégen nem lehet úgy meghosszabbítani, mint a szárazon, a lábakat a leugrásnál előre nyújtva, mert így biztosan hátraesünk. A leugrásnál ugyanis, mint képünk mutatja, egészen egyenes állásban kell a korcsolyát a jégre tenni, a mely állásban mindjárt tovasiklunk.

Ez ugrásokat minden kirándulásra menő korcsolyázónak kell tudnia, mert a nem gondozott jégen lépten-nyomon akadály jö elénk, melynek átugrása eséstől ment meg.

A műkorcsolyázásban a korcsolya-ugrások ép úgy, mint a körzések a korcsolya élein végeztenek. A körzések egybekötése bizonyos fordulatokkal történik, mely fordulatoknál a korcsolya éle különféle alakokat ír a jégre. Most már az ugrásokkal úgy végezzük e kör- és korcsolyaél-változtatásokat, hogy a fordulatot, felugorva a jégről, a levegőben végzzük el.

A műkorcsolyázásban legismertebb gyakorlat a hármás, a következőleg végezhető ugrásokkal: a külső előre való körzésből átugrunk a belső hátrafelé körzésbe; vagy előre befelé körözve a hátsó külsőbe; vagy hátra kifelé körözve az előre befelé körzésbe; vagy végül a hátra befelé körzésből a külső előre körzésbe ugrunk át.

Még szebb, de nehezebb az ugrásokat úgy végezni, hogy a korcsolya belső éléről ismét a belsőre ugorjunk át, de egyszersmind az előre körzésből a hátrafelé körzésbe menjünk át. Ily módon a következő négy ugrás áll elő: 1. Előre (e.), kifelé (k.), ugrás (u.), hátra (h.), kifelé; 2-ik. e. befelé (b.) u. h. b. 3-ik. h. k. u. e. k. 4-ik. h. b. u. e. b.

Ez ugrásoknál a felugrás és leugrás ugyanegy lábon történik. De a hármást úgy is átugorhatjuk, hogy a fordulat után a másik korcsolya élére ugrunk. Ez ugrások közül nálunk is sokan gyakorolják az úgynevezett kadét ugrást. A körzések a következők: 1-ső gyakorlat. jobb külső előre, ugrás a bal külső hátsó körbe. 2-ik gy. j. b. e. ugrás, b. b. h. 3-ik gy. j. k. h. ugrás, b. k. e. 4-ik gy. j. b. h. ugrás, b. b. e.

Az ily ugrásokkal, melyeknél egyik lábról a másikra ugrunk, meglehetősen magasat is lehet ugrani, csak ilyenkor az első kört röviden kell végezni és jól összehuzni a lábakat az ugrásban.

Mindegyik ugrásnál tartsuk meg nyugodt hidegvérünket és csak pihent lábakkal ugorjunk, így nem félhetünk az ugrások híresztelt veszélyességétől.

VAMOS GÉZA.

Iskolai tornaszerek.

Az iskolai tornatanításnál rendkívüli fontossággal bír, a tornaszerek megválogatása.

Midőn arról van szó, hogy iskolai növendékek számára tornaszerek szereztessenek be, irányadó szempontul ezek vétetnek:

1. A növendékeknek «osztálytornázása» lehetővé tételük, t. i. több egy fajta szeren, habár több előtornász segédkezése mellett is, de egy vezetéssel — a tanító vezérlésével — történhessék a tornázás.

2. A szerek minél inkább alkalmasak legyenek arra, hogy rajtok minél többféle változatos és könnyen kivihető gyakorlatok végeztethessenek.

3. A szerek alkatánál és használati módjánál fogva pedig minél inkább kizárva legyenek a baleseteknek, veszélyes eséseknek bekövetkezhetése.

4. Kívánatos, hogy a tornaszerek felette sok tért se foglaljanak el, hogy a rend- és öszszszabadgyakorlatokra elegendő szabad tér maradhasson.

5. Végül figyelemmel kell lenni a tornaszerek olcsó és mégis jó előállíthatására.

Ezekből kiindulva a következő rendben kell méltányolni a tornaszereket.

A kéziszerük közül legelőbb beszerzendők a fabotok, rúdák, a hosszú kötél (huzásokkal versenyre), a rövid kötélzsinór («ugráló kör» és lengő kötél» gyakorlatokra).

A vasgolyópárok (súlyzók) és vasbotok azonban mellőzendők; de ha épen vannak már ilyenek akkor csak a középiskolákban kezdve használandók és ott is kellő gondal és kimélettel, mert a gyengébb testszervezeteknél nem tanácsos a felső test súlyának amúgy is hamar terhessé válható hordozását felette megnehezíteni egyéb súlyok huzamos tartásával.

A hordozható szerek közül elsőbbség adandó az olyanoknak, melyeken könnyebb kar és lábgyakorlatok végezhetők.

Ilyenek a szabad ugráshoz való készülékek és alacsony 10—16 cm. támfák, lebegőfák.

Kevésbé alkalmazandók a magasabb (30—50 cm.) hordozható támfák, úgrószekrények (zsámolyok), bak, alacsony korlát és ló. Rohamdeszka nagy vigyázattal, rúgódeszka nem használandó.

Az állványos szerek közül első sorba a mászó készülékek jönnek, póznák, kötelek és a rézsütös-függélyes valamint a vízszintes helyzetbe hozható lábtók (létrák). Másodsorba az alacsony nyújtók. Harmadsorba a gyűrűs hinták és kengyel hinták. Negyedsorba a magas nyújtók. A körhinták, motollák, fokos árboecok nagy vigyázattal még alkalmazhatók.

Magas korlát egyáltalán nem használandó támaszgyakorlatokra a 14 éven alól levőknél. Arra nézve, hogy minő tornaszerek használandók a nép- közép- és felső iskolákban, némi megállapodás már van, de részletes megállapítása ezeknek csak azután fog történni.

NAGY ISTVÁN.

Összetett korcsolya-gyakorlatok.

A műkorcsolyázásban a körzések és élváltoztatások tanulása után az összetettebb gyakorlatok kivételé már könnyen fog menni, ha mindig szemünk előtt tartjuk az egyes algyakorlatoknál szükséges testtartásokat. Magukat a gyakorlatokat már csakugyan meglehet tanulni a rajz és irás után, csak gondosan meg kell figyelni a körzések irányát, a korcsolyaélet, melyen végezzük és az élváltoztatásokat.

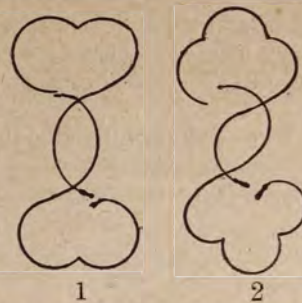
A műkorcsolyázásban van négyféle körzés u. m. a külső előre, a külső hátra, a belső előre és belső hátrafelé körzés. A külső és belső kifejezés a korcsolyélet jelenti, melyen a körzés kivitetik. Most már e körök egy lábbal egymásután különböző összetételekben végezve bizonyos alakú vonalokat irnak le a jégre, melyeket alakjuk után kigyóvonal, hármast, duplahármast és hurokvonal néven nevezünk.

A körzések és ez algyakorlatok összetételéből alakíthatunk aztán számtalan összetett korcsolyagyakorlatot.

Az összetételnél, melyet magunk is próbáljunk szabadon alakítani, a következőkre kell figyelni. — A gyakorlatokban mind az időt, mind a helyet illetőleg arányosság legyen. Az időben levő arányosság úgy tűnik ki a gyakorlatban, ha az egyes algyakorlatok egymást bizonyos egyenlő időközökben követik, hogy mintegy ütenszerűleg lejünk a jégen. Az arányosság szabálya: a párosság lehetőleg minden gyakorlatban érvényesüljön. Ha két kört jobbra végeztünk, úgy ugyanezeket vagy megfelelő köröket balra se hagyjuk el.

Ha a körzésekkel leirt alakot a jégen megfigyeljük, úgy legkönnyebben rájövünk az arányos beosztásra.

Az összetett gyakorlatok elnevezésére legjobb megtartani az algyakorlatok szavait. Így például kigyóvonal és hármast összetételéből áll elő a képünkön 1-ső szám alatt bemutatott gyakor-

1

2

lat. A körzések a következőleg változnak. Kezdjük a jobb külső előre való körzéssel, a kigyóvonalba a belső előre körzéssel dőlünk és ebből a külső hátrafelé körzést végezve az első hármast irjuk le. A gyakorlat ez első könnyebb fele magában véve is mutatós, hanem befejezetté csak a másik ugyanily alak leírása után válik a gyakorlat. A jobb hátsó külső körből a bal hátsó külsőbe megyünk át, ebből a kigyóvonal a belső hátsó körzéssel áll elő, ezután fordulattal a hármast irjuk le és külső előre körzéssel bevégezzük a gyakorlatot. Az egész gyakorlatot könnyebben csinálhatja a tanuló, ha bal lábbal kezdi, mert a rajzban egyenlő második rész jóval nehezebb az elsőnél.

A hármással kezdve a gyakorlatot a körzések a következők: külső előre, fordulat, belső hátra és külső hátra. Ez alak mintájára még a következő gyakorlatok végezhetők: hátra befelé, fordulat, hátra kifelé és befelé; h. k. fordulat e. b. és e. k; h. b. fordulat k. e. és b. e.

A kigyóvonal a duplahármással egybekötve a 2-ik számú alakot írja le. A körzések a következők. (A körzéseket csak kezdő betűikkel jelöljük). Jobb külső előre és j. b. e. fordulat, j. h. k. fordulat, j. b. e. A gyakorlat második fele a következő körökből áll: b. e. b; b. e. k. fordulat, b. h. b. fordulat. b. e. k.

Ugyanezt az alakot leírhatjuk a kigyóvonal és hurokvonal összetételével is. A második hármast helyett egy egész fordulatot végezve a hurokvonal áll elő (L. az előbbi számát e lapoknak). A hurokvonallal összetett s jobb lábbal kezdett gyakorlat köreit a következők j. k. e; j. b. e. hurokvonal, j. b. e; bal b. e; b. k. e. hurokvonal, b. k. e.

Ez alak szerint még számos gyakorlatot lehet összeállítani, de melyeket a már gyakorlott korcsolyázó, e minták után maga is lerajzolhat. Ugyanis jó a gyakorlatokat odahaza ilyenmódú rajzban megcsinálni és csak a már így betanultat próbálgatni a jégen.

A «Neptun» budapesti evezős-egylet.

I. Az egylet czime, zászlója, székhelye és célja.

1. §. Az egylet czime: «Neptun» budapesti evezős-egylet.
2. §. Az egylet zászlója: fehér alapon keskeny függélyes, keresztben álló vörös gerendákkal négy egyenlő mezőre osztott négyyszög, melynek bal alsó és jobb felső mezőjének felső és alsó harmada kék csik; a rúd melletti bal felső mezőben «Neptun» név, a jobb alsó mező közepén hatszögű kék csillag.
3. §. Az egylet székhelye: Budapest.
4. §. Az egylet célja: az evezés rendszeres és sportszerű művelése által testedzés és ügyesség szerzése.

II. Az egylet tagjai; ezeknek jogai és kötelességei.

5. §. Az egylet tagjai: tiszteletbeliek, alapítók, rendesek és pártolók.
6. §. Tiszteletbeli tag az, a kit a közgyűlés a választmány ajánlatára az egylet körül vagy az evezős sport terén szerzett érdemeinek elismeréséül azzá választ.
7. §. Alapító tag az, ki az egylet vagyonának gyarapítása céljából egyszer s mindenkorra, — visszakovételés kizárásával, az egylet pénztárába legalább 50 frtot fizet be.
8. §. Pártoló tag az, a ki évenként az egylet fenntartási költségeihez legalább 10 frt adománynyal járul, — a mennyiben a választmány ezen adományt elfogadja.
9. §. Ugy az alapító, mint a tiszteletbeli és pártoló tagok, minden az egylet által rendezendő ünnepélyességekben családtagjaikkal együtt résztvehetnek.
10. §. Rendes tag lehet minden 18 évét betöltött fedhetlen jellemű férfi, a ki az úszásbani jártasságát a választmány előtt igazolja.
11. §. A ki magát az egylet rendes tagjai sorába felvétetni kívánja, ebbeli szándékát írásban a választmánynak, — két ren-

des tag ajánlatával ellátva — azon nyilatkozattal tartozik bejelenteni, hogy a felvétel folytán az egyesület alapszabályait és a rendszabályokat magára nézve kötelezőknek ismeri el. Ezen bejelentés után a választmány, — a belépni óhajtok neveinek közzé mellett — az összes rendes tagokat tagfelvételi ülésre írásban összehívja. Az így megjelent tagok a belépni kívánókat titkos szavazás útján négyötöd rész szótöbbséggel veszik fel az egyesület rendes tagjai sorába.

12. §. A rendes tagok száma 50-nél több nem lehet.

13. §. Minden rendes tag a közgyűlésen szavazattal s az indítványozás jogával, valamint cselekvő és szenvedő választóképeséssel bír.

Minden rendes tag az egyesület felszerelését, a rendszabályokban megállapított módon, az egyesület céljával összeférőleg használhatja.

14. §. Minden rendes tag belépti- és havidíjat tartozik fizetni. Az alapító tag, a menyiben egyszersmind a rendes tagok sorába is felvétel, beléptidíjat fizetni nem tartozik.

15. §. A rendes tag havidíja havonként előre fizetendő és pedig beléptétől számítandó legalább is egy éven át, még akkor is, ha ezen idő lefolyása előtt az egyesületből kilépne vagy kizáratnák.

Ha valaki tagdíjával 3 hónapig hátralékban marad és kétszeri írásbeli felszólítás dacára sem teljesíti fizetési kötelezettségét, az egyesületből önként kilépettnek tekintethetik.

16. §. Az egyesületből kilépni óhajtó rendes tagok tartoznak ebbeli szándékukat a választmánynak három hónappal a kilépés előtt írásban bejelenteni.

17. §. A kilépett vagy kizárt tag semminemű befizetését vissza nem követelheti.

III. A közgyűlés.

18. §. A közgyűlés vagy rendes vagy rendkívüli.

Rendes közgyűlés minden év november havában hívandó össze.

Rendkívüli közgyűlést vagy a választmány határozata folytán, vagy az összes rendes tagok egynegyed részének írásbeli kívánatára az elnök, vagy ennek akadályoztatása esetére az alelnök hívja össze.

A rendkívüli közgyűlés az elnöknel történt írásbeli bejelentéstől számítandó 8 napon belül összehívandó.

19. §. Az egyesületi év október hó 1-től a következő év szeptember hó 30-ig tart.

20. §. A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

a) Tisztviselők választása és választmány alakítása.

A tisztviselők külön, a választmány tagjai együttesen egy évre, titkos szavazás útján általános szótöbbséggel választatnak.

b) Tiszteletbeli tagok választása.

c) Számadásokat és leltárt vizsgáló 3 tagú bizottságnak választása.

Ezen bizottságba csak azon tagok választhatók, kik sem tisztséget nem viselnek, sem a választmánynak nem tagjai.

d) Megállapítja az évi költségvetést.

e) A rendes tagok évi járulékát és beléptidíját.

A belépti díj 30 frtnál, a havi díj 5 frtnál magasabb összegre nem állapítható meg.

f) A választmány és a számvizsgálók jelentése felett határoz.

g) Joga van a fentforgó körülményekhez képest egyes bizottságokat választani, illetve kiküldeni.

h) Az ügykezelésre, a közgyűlés tárgyalási rendjére és az egyesület felszerelésének használatára nézve rendszabályok alkotása.

i) Az alapszabályok és rendszabályok módosítása vagy megváltoztatása.

k) Indítványok felett határoz.

21. §. Azon indítványok, melyek a közgyűlés hatáskörébe tartoznak, 8 nappal a közgyűlés előtt az elnökkel vagy helyettesénél írásban benyújtandók.

22. §. A közgyűlésre való írásbeli meghívás, melyen a tárgyszorozatok is kitüntetendők, legalább 14 nappal a közgyűlés előtt a tagoknak kézbesítendő.

23. §. A közgyűlés határozat képes, ha a tagok fele része azon megjelent.

Ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, 8 napon belül újabb közgyűlés hívandó össze, melyen a jelenlevők számukra való tekintet nélkül határoznak.

24. §. A közgyűlési határozatok általános szótöbbséggel hozatnak. A szavazást az elnök kezdi meg; a szavazatok egyenlősége esetében az alelnök szavazata dönt.

Az alapz és rendszabályok megváltoztatásánál és hitelműveleteknél a közgyűlésen megjelent tagok $\frac{2}{3}$ rész szótöbbséggel határoznak.

25. §. A közgyűlés üléseiről jegyzőkönyv vezetendő, mely az elnöklő titkár és két e célra esetről-esetre választandó tag által hitelesítendő.

IV. A választmány és annak tagjai.

26. §. A választmány áll: a) elnök, b) alelnök, c) titkár, d) pénztárnok, e) művezető, f) szertárnok és g) három választmányi tagból.

27. §. A választmány ülésekben határoz.

28. §. A választmányt az elnök, vagy annak akadályoztatása esetén az alelnök hívja össze.

29. §. A választmányi ülés havonként legalább egyszer és valahányszor legalább 4 választmányi tag kívánandja — összehívandó.

30. §. Választmányi ülés tartásához legalább 5 tag jelenléte szükséges, melyen a két elnök akadályoztatása esetén egyik választmányi tag elnököl.

31. §. A választmány határozatai általános szótöbbséggel hozatnak, kivéve azon eseteket, melyekre nézve az alapszabályok mást állapítanak meg (34. §.).

32. §. A választmány üléseiről jegyzőkönyv vezetendő, mely az elnök és titkár által hitelesítendő.

A választmányi jegyzőkönyveit minden rendes tag egy választmányi tag jelenlétében bármikor megtekintheti.

33. §. A választmány hatásköréhez tartozik minden ügy, mely a közgyűlésnek kizárólag fentartva nincsen. A közgyűlés határozatait végrehajtja; az egyesület vagyonát kezeli; a költségvetés keretén belüli kiadásokat feltétlenül, — az évi költségvetést meghaladó rendkívüli kiadásokat pedig csupán összesen 100 frt erejéig utalványozhatja, az egyesületi tagok tartozásainak behajtása iránt intézkedik. Működéséről a közgyűlésnek számot ad és annak ugy a lefolyt év számadását, mint a jövő év költségvetését bemutatja.

34. §. Valmely tag kirekesztése fölött, ha az az egyesület fenállására vagy működésére káros befolyást gyakorol, a választmány határoz titkos szavazás útján kétharmadrész szótöbbséggel, mely kétharmadrész szótöbbség az összes választmányi tagok után számítatik. A választmány ezen határozatát indokolni tartozik. A választmány ezen határozata ellen joga van az illetőnek a rendes vagy az összehívandó rendkívüli közgyűlés elé felebebeznit. A közgyűlés a felebebezés bejelentése napjától számítandó 8 nap alatt hívandó össze. Ha azonban az illető a választmányi határozat kézbesítése napjától számítandó 8 nap alatt felebebezési szándékát írásban az elnökkel, illetőleg alelnökkel be nem adja, ezen joga megszűnik. Ilyen tag jogai a választmányi határozat keltől a közgyűlési határozat keltéig felfüggesztetnek.

(Vége köv.)

Egy angol velociped-egyesület elnökének zárbeszédje 1984-ben.

(«Sport Velocipédique»).

Hölgyeim és Úraim! Körülbelül százötven évvel ezelőtt kedvenc sportunk majdnem ismeretlen volt. Mai napság a tökéletesedésnek oly fokára értünk már, hogy nem hiszem, hogy a jövő bármely generációja felülmuljon. Ha csak egy századdal is visszatekintünk, azt fogjuk találni, hogy egy racer könnyűnek találtatott, ha annak súlya nem volt több tiz kilónál. Ne nevéssenek felette úraim? És mégis azt hiszem önök alig ha fogják mosolyukat elrejtteni tudni, ha tudatom önökkel, hogy egy időbeli úti gépnek súlya duplája volt a fentemlített súlynak. Vissza kell azonban gondolnunk úraim, hogy az aczél s egyedül az aczél használtatott ezen gépek készítésére.

Gépeink tárában itt van az a gép, melyen az 1984-ik év bajnokága megnyeretett. E gép egészen aluminiumból van készítve, mely anyagból egyébiránt, ez időben minden gépünk készül. Súlya tudvalevőleg hét háromnegyed font. Igaz ugyan, hogy a gyárosok még könnyebbé szeretnék tenni, de bajnokunk okos ember, ki a gépnek merevségét és erősséget, nem akarja a könnyűségnek feláldozni.

Egy angol mértföldnek a jelenlegi recordja, mint a hogy azt valamennyien tudjuk: 1 percz 29 másodpercz. Ez mindenestre nagy előrehaladás, tekintve a tavalyi recordot. Figyelembe kell azonban azt is vennünk, hogy ez az idő történt először, hogy bajnoki versenyeink a köralakú síma aczélpályán folytak le s hogy ebből kifolyólag előre is nagy gyorsaságra számítottunk. Ez előny dacára nem hallgathatjuk el talán, hogy e bajnoki verseny győzője aránylag véve nem trainirozhatta magát kellőleg. Igaz ugyan, hogy e kellemetlenségről nem tehetett. Tény, hogy e versenyre három hónál hosszabb traininget nem tarthatott.

Ez év folyamában, mely oly gazdag sportunkra vonatkozó eseményekben, bajnokunk abbéli szándékának adott kifejezést, hogy vállalkozik arra, hogy két nap alatt betutja a Lands End-től a John-o-Groats-ig terjedő távolságot. Ez emberfeletti bravour már

számtalanszor kísértetett meg, de kivihető még nem volt. Ez évben azonban mégis elkészült a pálya, mely hazánk e két szélső pontját összeköti s ennél fogva egész Angolország lázas izgatottsággal várta legjobb futóinknak «remek-lutását». Angolország nem csalódott várakozásában! E nagy velocipéd bravour, végre véghez vitetett 47 óra 47 perc 48 másodperc és az időnek még egy kis meghatározhatatlan részecskéjével. A gépek, melveket a győző használt, a híres Fill és Daraigny et Com. gyárból valók. Az egész utat csak három gép használatával hajtotta be. A bajnok azt állítja, ha a pálya bizonyos helyeken nem lett volna gödrös, az egész utat két gépen tehetné volna meg. Az út gödrös volta nehezítette a hajtást.

Igy tehát, hölgyeim és úraim, miután felsoroltam önöknek sportunk előre haladását az elmúlt évben, engedjék meg nekem, hogy bevalljam önöknek, miszerint szép reményeket táplálok az 1985-ik évben teljesítendő előrehaladások iránt valamint azt, hogy poharam ürítem a velocipédkezés jövőjére és boldogulására, úgy hazánkban, mint a világegyetemben. IGALI SVETOZÁR.

Különfélék.

Azon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésük lejárt, tőlükérjük az előfizetés megújítására.

Az előfizetési ár: 3 óra 2 frt, 6 óra 4 frt, 12 óra 8 frt.

Az előfizetési pénz legcélszerűbben posta-utalványon küldhető Aigner Lajos könyvkereskedésébe (Budapest, IV. váczi-utca 1.)

Az 1884-iki évfolyamból még néhány teljes példánnyal szolgál a kiadóhivatal 6 frtjával.

Versenygyaloglás télen. Vermes Lajos s a múlt évben fennállott «Hatvanas versenybizottság» több tagja versenygyaloglást fognak rendezni még a télen a «Budapesti kerékpár-egylet» helyiségében az «Uj-világ» kertben.

A propositiók a következők:

A versenygyaloglás tart négy óra tartamig. Győztes, ki ez idő alatt nagyobb távolságot járt be. — Futás kizárva. Díj: ezüst emlékérem a győztesnek. — Tét 1 frt. Bánat nincs. Nevezési zárlat január 25-ike. A verseny 1885. febr. 2-ikén tartatik meg. A nevezések Kostovics László úrhoz a «Kerékpár-egylet» alelnökéhez küldendők.

Hír szerint már több nevező jelentkezett. Csak hideg ne legyen!

Erdekes velocipéd-ünnepélyt fog rendezni február végén a «Budapesti kerékpár-egylet» az «Ujvilág»-ban. A program főbb pontjai a következők: 1. felvonulás (résztvesz 16 egyleti tag). 2. Iskolai velocipédkezés (R. v. 12 c. t). 3. Műiskola (R. v. 8 c. t). 4. Akadály és gátverseny (az akadályokat lépcsők, lebegő hidak és lejtők képezik). 5. Négyes háromkerekű velocipédeken. 6. «Kerékpár szabadon elővezetve». (Bemutatják: Bokelberg Ede, Hromatko Venczel és Vermes Lajos). 7. Műgyakorlatok (többek között a «négyes-fogat»). 8. Kerékkorcsolya négyes, melyben a magyar kerékkorcsolyázók egyik legjobbika Sturm László is részt vesz. Az ünnepélyt tánc fejezi be.

Téli kirándulások velocipéden. A «Budapesti vasparipa egylet Előre» — melyről a fővárosi sportkörökben az a kósza hír terjedt el, hogy a fősízlás felé közeledik — mint örömmel értesülünk, rendezte kissé zilált viszonyait s jövője most már biztosítva van. Az egylet folyó hó 6-ikán elkezdte téli kirándulásait s e napon — ha az idő megengedi — Kerepesig kerekednek a tagok. Mint az egylet alelnöke Vermes Lajos értesít bennünket, folyó hó 2-ikán az egylet tagjai közül Derényi Farkas, Gersányi Gyula, Fisch Miklós és Vermes Lajos Vácra rendeztek kirándulást. Délután 1 óra-kor indultak s este 9 órára szerencsésen visszatértek a fővárosba.

Uj korcsolya-egylet van létesülő felben Zilahon. Múlt hó 7-én korcsolyázni szerető mindkét nembeli ifjúság közül szép számmal gyűlt össze e végett értekezletre — addig is, míg az alakulás szabályszerűen megtörténheték — egy bizottságot küldött ki azon célból, hogy a jégpálya helyiségéről s majd az azon leendő átalakításokról jó előre gondoskodják s így — fagyás esetén — azonnal meglehessen kezdeni a korcsolyázást. Egy, 14-én tartott gyűlés 3 tagú bizottságot is nevezett ki az alapszabályok elkészítésére.

A magyar lovaregylet a napokban tartotta meg számadó gyűléseit. Károlyi Gyula gr. előterjesztéséből kitűnik, hogy az ideig felesleg 5800 forintra rüg, daczára annak, hogy 101,651 forint adtak ki versenydíjakra, 30,000 frtos beruházásokat eszközöltek és 12,000 frtot törlesztettek az új löversenyteri felsőből. A jövő évi költségelírányzatba 181,000 forintot vettek fel versenydíjakra, különös tekintettel az országos kiállításra. Ez összeg 15 napra osztatik fel, melyből 7 nap májusra, 1 nap augusztusra és ismét

7 nap az októberi időre fog esni. Blaskovics Miklós úr jelentése szerint, az Alapítványi- és Tartalékpénztárak ép oly örvendetes szaporodást mutatnak, mint az egylet többi jövedelmei. Az egylet egyuttal két új taggal szaporodott, gr. Cziráky János és Luczenbacher Miklós úrral, a versenyügyekben döntő bíróság tagjai közé pedig, a leköszönt Mayer Arthur lovag helyett megválasztott Bánffy György báró.

Vadászatok. Sikerült körvadászatot rendezett Bócsán m. hó 21-ikén ifj. Kolozsváry Sándor ügyvéd. A vadászatban részt vettek: Saly László tábornok, Bozay Vincze csend. főh., Varga Károly, Purgly Zsigmond, Hekenaszt György, Jerfy Ferencz, Holány Józsi, Peregy József, Lóssy Ede, főt. Bierbauer Lipót, Mihálkovicz Tivadar, Hollós Gyula, Szily Zoltán, Nemes Ignác, Haják Antal, Gyapay Pál, Halmy Béla, Kojanitz Károly, Kis Károly, Mayer Károly és a társrésztvevő Mayer Mihály. Izletes vadászlakomával Kolozsváryné Szilágyi Margit és özv. Kijázt Szilágyi Izabella úrhölgyek látták el a vadászokat. — A szerbcsanádi Nákó-féle irodalmi vadászterületen a múlt héten sikerült vadászat volt, melyen a környék szimejava résztvevett. A vadászat minden tekintetben sikerültnek mondható. Résztvettek a vadászaton többek között br. Liphay Antal, Gyertyánffy törvéneyszék elnök és Dus Sándor államügyész N.-Kikindáról, Jurkovicz Othmár járásbíró, Buócz Béla albiró, Rohonczy Géza kataszteri becselő-biztos, Simoncsics jószágigazgató és Koós tisztartó N.-Sz.-Miklósról, Wense huszárezredes és Rónay huszárfőhadnagy Bacsikából, Beck albiró Zombolyáról, Rónay Ernő birtokos Kis-Zomborról és mások. A vadászat eredménye 5 őz, 6 róka, 8 fogoly, 28 fácán és 419 nyúl. — Sámsonban Wolfinger Lipót két napig tartó sikerült körvadászatot rendezett. A kassai vadásztársaság a Jahodna alatt gyűlt egybe, honnan vaddisznó vadászatra indult Vreczenyik és Poloma felé, vaddisznókra azonban nem akadtak s csupán két őzbakot ejtettek el.

Gróf Zichy Géza, területi birtokán és a szomszéd községek vadászati bérletterületein múlt hó 16—22-éig hajtó-körvadászatot tartott. Összesen lőttek: 435 nyulat s néhány rókát. A vadászatot részt vettek: Bujanovics tábornok, Degenfeld Gusztáv gróf, Elek Gusztáv ezredes, Zichy Ernő gróf, Zichy János gr., Kazimir és István fiaival, Osáky gróf ezredes, Karácsonyi Aladár és Mylor grófok, Szabó ezredes s többen a vidéki urak közül.

Vadászkaland. Sikárlón m. hó 14-én Török András egy másfél métermázsás vadkant lőtt; ugyanezen vadat már két év előtt történt vadászata alkalmával megsebesítette. Most, miután a golyó első lövésre nem talált, postával duplázza meg, mely a vad belső szerveit átjárva, halálát okozta. Ritka fajtája volt ez a vadkanoknak: homlokán erős sertéből mintegy öt ujjnyi hosszú szarv volt kinőve s fejtetején sűrű felmeredő serte-koronát viselt. Bátor vadászunk — igaz, hogy jól megtermett ember — egyedül szokta megtenni merész kalandjait.

Tigris vadászat. Kégl István és Trauttmansdorff gróf új év első napján Kalkuttába utaztak, honnét India belsejébe mennek tigrisre vadászni. Trauttmansdorff már el is bucsúzott bécsi barátaitól. Harnoncourt gróf, ki az exotikus vadászatoknak régi művelője, az idén valószínűleg Afrikába utazik vadászni.

Egy kényes ügy végre elintéztet nyert s most már mi is hivatalosan tudomást vehetünk róla. A múlt évben ugyanis egy «Hatvanas versenybizottság» alakult kissé kevert elemekből, melyek között az igazi sportsmanek nagy kisebbségben voltak. Ennek köszönhető aztán az a nem igen sportszerű eljárás, hogy a gödöllői velocipéd-versenyben elsőnek beért Brömer-Elmerhausen bécsi velocipédistának nem adták ki a kiérdemelt aranyérmet, — mert a megcsináltatásra nem volt pénz s bár díj nem volt, a versenyt még is megtartották. A díj ki nem adása hosszas kellemeden levélváltásra adott alkalmat, melynek vége csak most szakadt, midőn a napokban végre elküldtek egy aranyozott ezüst érmet Brömernek. A polemikus leváltásban felszínre került Brömernek professionalitása is, — lévén ő velocipéd-kereskedő — s a Hatvanas bizottság is midőn az érmet elküldötte neki, — hozzátette, hogy nem tarthatja Brömert amateur-velocipédistának. Hogy a kényes ügy így is elintéztetett, az is csak Brödy Emil, Ottományi Ferencz, Vermes Lajos s még néhány bizottsági tag áldozatkészségének köszönhető.

TARTALOM.

Fegyelem a tornaórákon (Egy előtornászról). — Az atletika és az arany ifjúság (Bendeguz-tól). — Ugrás a jégen (képpel, Vámos Gézáttól). — Iskolai tornaszerek (Nagy Istvántól). — Összetett korcsolya-gyakorlatok. — A «Neptun» budapesti evezős-egylet. — Egy angol velocipéd-egylet elnökének zárbeszéde 1984-ben (Igali Svetozártól). — Különfélék. — Tárca: A Balaton körül hat és fél nap alatt (A Senta hajó naplójából, Szalay Imrétől).

Előfizetési felhívás

a

„HERKULES”

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

a «Balaton-egylet», «Budapesti kerékpár-egylet», «Budapesti vasparipa-egylet» «Előre», «Budapesti torna-egylet», «Győri csónakázó-egylet», «Hunnia csónakázó-egylet», «Magyar athletikai club», «Neptun budapesti evezős-egylet», «Ó-budai torna-egylet», «Pannonia csónakázó-egylet», «Soproni korcsolyázó-egylet», «Szabadkai torna-egylet», «Szarvasi korcsolyázó kör», «Szegedi torna-egylet» hivatalos közlönye

MÁSODIK ÉVFOLYAMÁRA.

Az egyetlen magyar illusztrált testgyakorlati közlöny megjelenik minden héten egy sűrűn nyomtatott nagy íven, több szép képpel. Közül az összes testgyakorlatok köréből oly cikkeket, melyekből a teljesen laikus olvasó is elsajátíthatja az illető testgyakorlatot s a testgyakorlati oktatással foglalkozó szakember is hasznos utmutatást nyer. A mi csak a testgyakorlatok terén Magyarországon vagy a külföldön történik, arról megbízható és gyors tudósítást ad. A cikkeket érdekes hazai és külföldi képekkel teszi változatosabbá s a testgyakorlatok terén kitűnt férfiak arcképeit közli. Koronkint a sportvilágból vett apróbb mulattató elbeszéléseket és tárczákat is közöl. Szóval a lap minden száma a testgyakorlatok összes neveit érdekes módon igyekszik ismertetni, megkedveltetni és terjeszteni. Ezenkívül a szerkesztőség versenydíjak kifizetésével, ünnepélyek rendezésével s felolvasások tartásával tesz szolgálatot a testgyakorlat ügyének s e munkásságában a szerkesztőséget az ország legjelesebb sportmanjei s legkitünőbb tornászai támogatják.

Az a vezérszerep, melyet e lap vetélytárs nélkül játszik a testgyakorlatok terén, szerkesztőinek ismert neve, munkatársainak fényes névsora, eddig megjelent számai ak rendkívül gazdag és változatos tartalma, a napisajtó példátlan egyhangú meleg elismerése, az ország legelső egyleteinek körüle csoportosulása s a vallás- és közoktatási m. kir. minister ő excellentiájának ajánlása teljesen fölöslegessé teszik a «Herkules» dicséretét. Tisztelettel kérem tehát a művelt magyar közönséget, hogy támogatásával azon igen tetemes áldozatokat — melyeket szerkesztőség és kiadóhivatal egyaránt hoz a testgyakorlatok ügyének — kisebbíteni kegyeskedjék.

Az előfizetési ár: negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt.

Az előfizetési pénzt kérem hozzám (Aigner L. könyvkereskedése, Budapest, Váci-utca 1.) legezlszerűbben postautalványon beküldeni.

Mutatványszámmal mindenkor szívesen szolgálom.

Kiváló tisztelettel

Aigner Lajos
a «Herkules» kiadója.

A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. minister Trefort Ágoston ő nagyméltósága Magyarország összes tankerületi kir. főigazgatóihoz és kir. tanfelügyelőihez a következő iratot intézte:

47020. szám.

A «Herkules» című testgyakorlati hetilap, szerkesztik Porzsolt Jenő és Porzsolt Kálmán, háromnegyedévi fennállása után olyan nak bizonyult, mely a maga nemében szakirodalmunkban hízagot pótol, ennél fogva terjedése kívánatos.

Felhívom tehát címet, hogy hatáskörében az iskoláknak s azok előjáróinak ajánlja a szaklap megrendelését. Az állami és államilag segélyezett iskolák megrendelhetik költségvetésükből. A felekezeti iskoláknak ajánlani lehet a megrendelést.

Kiterjed e jól szerkesztett szaklap első helyen a tornázásra, azután a korcsolyázás, csónakázás, vívás és velocipedezés köréire. A lap kiadója Aigner Lajos budapesti könyvkereskedő; hozzá kell intézni a megrendeléseket. (Ára negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt.)

Budapesten, 1884. december hó 17-én.

Trefort s. k.

HERKULES-KÖNYVTÁR.

Szerkesztik: PORZSOLT JENŐ és PORZSOLT KÁLMÁN.

Kiadja: AIGNER LAJOS KÖNYVKERESKEDÉSE.

E czim alatt új hízagpótló vállalat indult meg, mely a «Herkules» testgyakorlati közlönnnyel párhuzamosan a testedző sport, a torna, athletika, csónakázás, korcsolyázás, velocipedezés, úszás, vívás, szóval a testgyakorlatok összes nemeinek ismertetésére és terjesztésére szolgál.

A «Herkules-Könyvtár»-ban önálló becsű szakmunkák fognak megjelenni a testedző sport összes ágaiból.

Minden kötet külön egészret képez és külön megrendelhető.

E kötetek nélkülözhetetlen segédkönyvül szolgálnak ugy a tornatanárjelölteknek, tornatanároknak, sportegyleti művezetőknek, mint megbecsülhetetlen kézikönyvül szolgálnak a sportsmaneknek, tornászoknak, műkedvelőknek és teljesen laikusoknak, kik a «Herkules-Könyvtár» egyes kötetei segítségével a testgyakorlatok összes neveit elsajátíthatják.

Az összes eddigi magyar testgyakorlati irodalom két-három jobbára elavult munkából állván, e vállalat régóta érzett hiányt fog pótolni. A vállalat első füzeteként «A magyar labdajátékok könyve» jelent meg.

Sajtó alatt van:

«A KORCSOLYÁZÁS KÉZIKÖNYVE.»

A «Herkules-Könyvtár» minden egyes kötetét az ország legjelesebb szakemberei írják s szép képek fogják díszíteni.

Nincs a testgyakorlatoknak neme, a melyre a «Herkules-Könyvtár» ki ne terjeszkednék s így rövid idő alatt ez a vállalat fogja megvetni a magyar testgyakorlati irodalom alapját.

Minden évben több kötet fogja elhagyni a sajtót s gondunk lesz rá, hogy az egymást követő kötetek nemcsak szakszerűség, hanem változatosság és érdekesség tekintetében is kielégítsék a művelt közönség igényeit.

Nem hirdettünk előfizetést sem e kötetekre, sem társaira, de hiszszük és reméljük, hogy az igazi művelt közönség nem fogja megvonni pártfogását attól az úttörő vállalatól, mely Magyarország hiányzó testgyakorlati irodalmát van hivatva megteremteni.

A «Herkules-Könyvtár» szerkesztősége.

Aigner Lajos könyvkereskedése

Budapest, IV. Váci-utca 1.

A PETŐFI-TÁRSASÁG

I. könyvkiadó-vállalata.

Abonyi Lajos. Itt a szép Alföldön. Népies elbeszélések.	1 frt 60 kr.
Balázs Sándor. Tarka képek. Beszély- és rajzgyűjtemény. 2 kötet.	3 « 20 «
— Vig elbeszélések	1 « 50 «
Bartók Lajos költeményei	1 « 20 «
Bulla János. Humoros elbeszélések 1 frt 60 kr. Kötve	2 « 40 «
Endrődi Sándor költeményei 2 frt. Kötve	2 « 80 «
— Ujabb költeményei	2 « — «
Jókai Mór. Észak honából. Muzika rajzok	1 « 20 «
Lauka Gusztáv. A multból a jelennek. Emlékjegyzetek	1 « 60 «
Mikszáth Kálmán. Kavicsok. Elbeszélések	1 « 20 «
Pap Miklós. Itt is ott is	2 « 50 «
Petőfi évkönyv. (A cidónia alma. Éjszakától stb.)	1 « 40 «
Szana Tamás. Molière élete és művei	1 « 50 «
Teleki Sándor gróf. Emlékeim. 2 kötet	3 « 80 «
Váradi Antal. Az én világom. Költemények	1 « — «
Vértesi Arnold. A nyomoruság iskolája. Regény	1 « 50 «
Zichy Géza gróf költeményei	1 « — «

II. A társaság közlönye.

Koszorú. Szépirodalmi közlöny. Szerk. Szana Tamás.

1878–1882. 8 kötet, 8-réiben, fényképekkel stb.

Kötete füzve 4 frt, díszkötésben 5 frt — kr.

Koszorú. Szerkeszti Szana Tamás. Ujabb folyam 4-rét-

ben. 1883–1884. 4 kötet, egy-egy füzve 4 frt, dísz-

kötésben 5 « — «

Kiadóhivatal:

Budapest, IV. Váci-utca 1.
Aigner Lajos könyvkeres-
kedése.

Előfizetési díj:

Negyedévre 2 frt.
Félévre 4 frt.
Egész évre 8 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések díja: két hasábos
petit sorért 25 kr.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

KIADJA AIGNER LAJOS.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII. Nagykörút-
utca 13.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Bérmertetlen leveleket nem
fogadunk el.

A «BALATON-EGYLET», A «BUDAPESTI KERÉKPÁR-EGYLET», A «BUDAPESTI TORNA-EGYLET», A «BUDAPESTI VASPARIPA-EGYLET
ELŐRE», A «DEBRECZENI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «GYŐRI CSÓNÁKÁZÓ-EGYESÜLET», A «HUNNIA CSÓNÁKÁZÓ-EGYESÜLET», A «KOLOZSVÁRI
KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «MAGYAR ATHLETIKAI CLUB», A «NAGY-ENYEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «NEPTUN BUDAPESTI EVEZŐS-
EGYLET», AZ «Ó-BUDAI TORNA-EGYLET», A «PANNONIA CSÓNÁK-EGYLET», A «SÁTORALJA-UJHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SOPRONI
KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SZABADKAI TORNA-EGYLET», A «SZARVASI KORCSOLYÁZÓ KÖR» ÉS A «SZEGEDI TORNA-EGYLET»

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. k. minister ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Szerkesztőségünkhöz e hét folyamán ismét egy hiva-
talis irat érkezett:

A «Herkules» tek. szerkesztőségének
Budapesten.

Midőn a «Sátoralja-ujhelyi korcsolyázó-egylet» hivatalos
közlönyül választja a «Herkules»-t, örömmel üdvözljük
a hézagpótló vállalatot.

S.-A.-Ujhely, 1885. jan. 4.

Csuka Ödön,
egyleti a'elnök.

Magyarország tanférfiaihoz!

Mióta a népoktatási törvény életbe lépett, Magyar-
ország ifjú nemzedéke nem csak hogy gondos szellemi
kiképzetésben részesül, hanem testileg is rendszeresen
neveltetik.

De bármily büszkék legyünk is közoktatásügünk
rendkívüli haladására, kénytelenek vagyunk bevallani,
hogy testi nevelésünk — összehasonlítva a szomszéd
Németországgal — még némi kívánni valót hagy
hátra.

A «HERKULES» TÁRCZÁJA.

A Balaton körül hat és fél nap alatt.

(A Senta hajó naplójából.)

(Folyt. és vége.)

Felvirradt augusztus 12-dike, Kálmán örömmel jelenti, hogy
déli szél van, tehát kedvező útunk folytatására, felvonjuk vitor-
lánkat kétnegyed hatkor, de a szél újra elgyengülvén, csak
7 órakor tudtunk Badaacsonyba jutni, hol ágyúlovással üdvözljük
a Hableányt, melynek egészen kikötőjéhez tudunk állni, meg-
rendeljük a hajó étkamarája részére a szükségeseket, bort, jeget
szerzünk; s noha Fack barátunk, ki lövésünket meghallván, elibénk
jött, igen maraszt, gyenge nyugoti széllel kétnegyed 9 órakor meg-
indulunk Füred felé. A szél azonban mindinkább gyengült, úgy,
hogy 11 óra felé még mindig csak a tomaji öbölben voltunk.

A nap égetően sütvén, nem tehetünk okosabbat, mint be-
ugrálni a vízbe és kellemesen fürödni, egyszerre csak látjuk,
hogy Keszthely felé, az eddig sima vizen sötét zöld folt támad,
mely mindinkább közeledve, a legjobb széllel, a nyugotivá válik.
Hamar kimászunk a vízből s a lankadt vitorlánkat kieresztjük,
a szél is elérvén, nagy gyorsasággal hajt előre, még nincs 12 óra
s már Rhendesen vagyunk, néhány perc s Fülöphöz érünk,
hol, mint útunk középpontjánál háromszor ágyúznak, közbe azon
felfedezéshez jutva, mikép fújtásnak a «Pesti Napló» legnagyobbat,
az «Egyetértés» kisebbet, a «Nemzet» legkisebbet szól, egyenlő
puskaporot véve mindenik lövésre.

Lehető közel megyünk a parthoz, a fürdővendégek üdvözlése,
gyerekek kiabálása hallatszik hozzánk, a szél egész utunkban
nem volt ily kedvező, de ki is lesz használva egészen, miután
egész hátszél fúj, csak a nagy vitorla fog, míg a cliver ide-oda
hajlik, a nélkül, hogy segítene az előremenetelben, egy kísérletet
teszek, mely tökéletesen sikertül; a cliver egyik végét evezőnkre köt-
jük s kiterjesztjük jobbról, ép úgy, mint a nagy vitorlát; messziről
úgy veheti ki magát hajónk, mint egy madár kiterjesztett szárnyak-
kal. Haladunk is kétszeres gyorsasággal. — A forróság azonban igen
nagy, Kálmán lepedőbe burkolózik, úgy néz ki, mint egy beduin.
Én azon ajánlatot teszem, mikép ebédeljen meg ő előbb, addig

én kormányzok s aztán mi ketten ebédelünk meg. Akkép tör-
tént, ő előveszi a csibét, pogácsát, gyümölcsöt, sajtot a jégbe
hűtött borral s a hajó orrára megy, csakis ott van most árnyék
s a két vitorla közt kitűnő hűs léghuzam. Alig is várjuk a per-
zselő napon ülve, hogy elvégezze ebédjét, biztatjuk is, hogy sies-
sen, míg végre felváltjuk egymást, ő fog ezentul izzadni s mi
ketten a hűsön ebédelünk, a hajó rohanva megy, már elhagytuk
Szepesdet, Akalit, alig néhány óra s áthaladunk a tihanyi vizen,
melynek szorosán csak jó helyismerettel lehet áthaladni, mert
jobbról-balról zátonyokra lehet könnyen telmenni, a sekély víz
miatt, mert míg egyrészt itt a legmélyebb a Balaton, 10—12 öl,
addig, ha a víz sodrából kimegyünk, rögtön partot érünk.

Elhagyva a tihanyi révet, a clivert előbbi helyére tesszük,
átveszem a kormányt és most már a szinte igen kedvező oldal-
széllel haladunk Füred felé. Eltűnik a közelből a két tornyú
templom s 4 óra 45 perczkor horgonyt vetünk Füreden; ez volt
legkedvezőbb útunk egész idáig, majdnem egészen Badaacsonytól
számítva, útunkat 5 óra alatt tettük meg.

Én a vendéglőbe mentem szállásra, de két legényem most is
a hajón maradt s az északi szél, mely éjjel támadt, úgy meg-
lóbálta őket, hogy a ringatással egyaránt vehették volna, csak
hogy tulzott mértékben.

A szél erősödött folyton, úgy, hogy reggelre nem tartottuk
tanácsosnak az indulást, noha a partok alatt kellett mennünk
Álmádi felé, de a sok szélroham (Boe) annál veszélyesebb volt,
igy vártunk egész 11 óráig, mikor is megindultunk azon remény-
ben, mikép a vihar csillapulni fog; én a kormányt fogtam vagy
a nagy vitorla fékjét, hogy a rohamokat parirozhassam, neki
eresztve a féket és beállva a szélbe, roppant gyorsan haladtunk,
noha egyik vitorlát sem volt szabad nagyon meghúzni, mert fel-
fordulhattunk volna, ennek daczára Alsó-Eörsöt félóra alatt értük
el, Kálmán mellett s Berti ő mellette ült a széloldalon s az
utóbbinak első dolga volt kiindulásunkkor a mentő-öv után nézni.
A kormányzás igen nehézzé vált, egyik kézzel a kormányt tar-
tani, másikkal a vitorla-kötelet, átadtam tehát Kálmánnak a
féket, azon utasítással, hogy «ereszsze el» kiáltásomra bocsássa
el rögtön.

A szél mindig erősült, a helyett, hogy csillapult volna, mi

Hazánkban — fájdalom — a testgyakorlatok soha sem örvendtek valami nagy népszerűségnek s még ma sem mindenütt örvendhetnek.

Ha tehát hátramaradás észlelhető e téren, úgy az okot itt kell keresnünk.

Mert hiába létesíti a törvényhozás a legüdvösebb törvényeket, hiába adja ki a miniszter a leghasznosabb rendeleteket, ha nincs meg a társadalomban a hajlandóság a törvények és rendeletek szellemében való működésre.

A törvény kimondta a testgyakorlatok kötelező tanítását — az ország tanférfiain fordul meg, hogy ne maradjon a törvény holt betű.

A tanférfiak e nehéz, de magasztos feladatához ajánkozunk mi szerény erőnkkel segítségül; de viszont magunk részére is kérjük a tanférfiak támogatását.

A tanügy apostolainak támogatására ismertetni fogjuk a magas kormány intézkedéseit a testgyakorlati tanítás ügyében, hogy tudjuk, mit kell tennünk; ismertetni fogjuk a külföldi kormányok intézkedéseit s a külföldi állapotokat, hogy tudjuk, mit kellene tennünk; a testgyakorlati oktatással foglalkozó tanférfiaknak hosszú cikksorozatokban gyakorlati útmutatásokat nyújtunk, hogy a segédkönyvek hiányát pótoljuk; de e mellett oly módon szerkesztjük lapunkat, hogy a tanári karok többi tagjai is élvezettel és haszonnal olvashassák; sőt a jobb tanulóknak kezébe is adathassék; s végig kísérve az ifjú testi nevelését az elemi iskolától a felsőbb tanintézetekig, ellenőrizzük mint felnőttet is a különböző testgyakorló egyletekben.

pedig teit vitorlával haladtunk. A magas hullámok fel-felcsaptak hajónk orrára és a fedélzetre, benedvesítve mindannyiunkat. — Egyszerre látom a hullámok fodrain, hogy jön egy igen erős szélroham, mely erősen felkorbácsolja a vizet és már-már dönti a hajót. Egy nagy hullám feltör a fedélzetre, megkapja a mentőgyűrűt s helyéről lemossa. Kálmán oda néz, nem hallja a vezényszót, csak másodikra ereszti el a kötelet, én befordítom a szélbe a hajót, de az nagyon megdül, úgy, hogy vagy 5 hectoliter víz rohan be, egész testemet egyszerre megnedvesítvén s a hajót vízzel jól megtöltvén, Kálmán össze lesz szíva, a fék kezéből kivéve s hozzá látunk a mentő-gyűrű kihalászásához, mit a hullám már messze sodort, de azt megfogni igen nehéz munka volt. Hatszor-hétszer feléje kormányoztam a hajót, de elkapni soha se tudtuk, majd egy hullám az utolsó pillanatban dobta odébb, majd kicsuszott a kézből s a hajóval megfordulni mindig csak a szél ellen lehetett és csak is úgy volt szabad ily nagy széllel. Nem maradt más hátra, mint a nagy vitorlát leereszteni s csak a cliverrel menni az óv után, ekkor végre sikerült is megfogni.

E közben 12 óra elmulván, lehorgonyoztunk s elébb megfürödvé, megebédeltünk, előbb a bejött vizet kimerve a hajóból. Csak 4—5 ennyi víz és mi lubiczkolhatunk hajónkkal együtt a hullámokban, a nélkül, hogy le kellett volna vetköznünk.

Ebéd után, nagy haditanács után elhatározott, hogy egy kevés pihenés lesz, tán csillapul a szél s ha nem, szégyenszemre nem megyünk vissza Fűredre, hanem vagy ott várunk, vagy a vészvitorlával és a háromszor bereeffelt nagy vitorlával haladunk célunk felé; az utóbbi történt, a szél nem csillapult, elkészítettük a vitorlákat tehát és 2 óra 30 perczkor újból megindultunk Almádi felé, a szél ereje nem változott, csak iránya, mely reánk nézve főképp azért volt rossz, mert most már ellenkező volt. Igen sokat kellett tehát lavirozni, közbe-közbe a hullám át-át csapott rajtunk, de a kisebbített vitorlák jól vittek előre, a nélkül, hogy a hajót veszélybe dönthették volna, csak neveltük most az elébb oly félelmes szélrohamokat.

5 óra volt mire Almádiba értünk, ágyúlovésünkre kiküldöttek a fürdőháztól csónakot, — az egész fürdőközönség vendégszeretettel fogadott bennünket, megnéztük az újon épült vendégfogadót s egy darabig ott időzve, nem használt a marasztás, nem

E nehéz munkánkhoz azonban mi is kérjük a tanférfiak szellemi támogatását. Lapunkat készséggel fölajánljuk tanácskozási helyül a tanügy e fontos ága fölött s kérjük, értesítsenek koronként a testgyakorlati oktatás állapota felől.

A sport- és torna-ügy Szarvason.

A sport Szarvason általában véve nem áll virágzó fokon jelenleg s annak régi dicsőségét is hiában keressük az éji homályban. Minek oka főképp abban rejlik, hogy Szarvason nincs gentryosztály. Itt az értelmiség a legtehetősebbjétől fogva a legszegényebbig mind hivatalnok vagy iparos; eltekintve az elszigetelten élő két grófi családtól. A földbirtok a parasztság kezében van s így az anyagi hatalom is. Ez osztály pedig nem elég művelt arra s talán nem is lenne megfordított esetben sem áldozatkész a sport-ügy fejlesztésére, azt nem tartván nemzetünk harczképességét fokozó eszköznek, hanem csupán fényűzésnek.

Szarvas természeti fekvése pedig a sport csaknem minden ágának művelésére kiváló előnyt nyújt. Közvetlen a város alatt folyik el a Körös folyó, melyen az úzás, korcsolyázás, csónakázás, horgászat, a város kövezett tóutczáján pedig a velocipédezés gyakorolható. Van ezenkívül a várostól nem messze egy, a gróf Csáky Albin tulajdonát képező Anna-lig-t, mely gondozott és árnyas útjaival gyaloglásra és futásra trainirozóknak alkalmas nyári hőségben is; míg a dúz növényzetű s vadgazdag vidék a vadászat kedvelőit elégti ki.

Mindennek daczára a 23,000 lelket számláló Szarvas városa utolsó helyen állna sportügyekben, ha a főgymnasiumi lelkes ifjúság nem vinné elől ez irányban is a haladás táklyáját. A főgymnasiumé az uszoda, tornacsarnok, az fizeti az ezekben alkalmazott szakembert, ki mellékesen aztán több ágát is terjeszti a sportnak vagy az abba vágó dolgoknak. Ugy, hogy a főgymnasiumi tanuló ifjúság, miot testület, valóságos hivatással bir nem

a kvártély ígérés, hivek maradtunk a Sentához és éjjelre vendégszerető fedélzete alá csoportosultunk, annál jobban aludva az eddigieknél, mert az idő is hűsebbé vált. Berti szeretett volna halat fogni az éjjel, mert a megmaradt sajt- és húsdarabok horogra lettek fűzve és a vízbe bebocsájtva, — reggelre ugyan nem fogott semmit, de annál jobban ő-sze lettek kúszálva horgai, úgy, hogy inkább ott hagytuk, a hol volt, mintsem vesződtünk volna összeszedésével. A velünk volt magnesium sodronyt, midőn egész sötét lett, meggyújtottuk s hajónkat kivilágítva is bemutattuk a fürdőközönségnek.

Másnap már 6 és fél óraker felvontuk vitorlánkat és gyenge északi széllel, mely később keleti lett, mentünk Kenese felé. A szép kenesei partok hívogattak bennünket, de csak lassan tudtuk megközelíteni azokat. A gyenge ellenszél nagyon lassan vitt bennünket, úgy, hogy útunk igen unalmasná vált s csak is 9 óra 45 perczkor értük el a fürdő telepet, hol igen sokan fürödtek és lubiczkoltak a vízben. Kocsik álltak a parton, mert Kenese környéke itt szokott fürdeni, egyedüli hely levén, hol tiszta főveny található, míg odébb csunya iszapos sár és nádtorzs van. Csónakot kérdeztünk, de hiába, mindenki azt mondta, hogy tovább kell mennünk, a város még messzebb van.

Evezve haladtunk odébb, mindenütt a sűrű nádas mellett, mely elborítja az egész partot. Kerestük gróf Nádasdy kikötő helyét, de csak sokára tudtunk reá akadni, míg végre egy uszodát pillantunk meg s néhány csónakot a parton, kiabálásunkra egy legény ment is a hajó felé, de még idejében a partra néző szép svájci stilbe épült ház verandájáról, nagy lármával attól eltálatott; már-már boszankodtunk ily vendégszeretlenség felett, midőn egyszerre csak látjuk, hogy a kertből két ember jön a hajókhöz és jön értünk, megmondva, hogy a csónakok s a part Nagy Károlyé, ki maga építette az egész házat, hajót s kikötőt. No Berti ez a te embered! — szoltunk, de ő elébb fotografirozni akart s vitte czókmókját, jó látpontot keresendő, mi pedig felmentünk a háziurhoz, ki is nagy bámulatomra egy régi barátom volt, kivel a fehérvári kiállításon ismerkedtem meg s kivel ott igen sokszor jól mulattunk. Ebédre ott maradván, elbeszélgetve, érdeklél néztük a villa egész berendezését, vagy a háziur szép esztergapadjait és munkáit. Megjött Berti is s a kölcsönös be-

csak arra, hogy magyarosítson Magyarországnak közepén, hanem a nemzetnek izmosítására is.

A szarvasi sport-ügy történetének megírását is azon időponttól lehetne leghelyesebben kezdeni, midőn a főgymnasium 1875-ben egy tornatanítói állást rendszeresített. Az ez idő óta történt sportmozgásokról őhajtók én is néhány karczolatban vázlatot adni.

A tornázás és vívás gyakorlására «Szarvasi torna- és vívóegylet» alakult 1875-től 3 évi időre, melynek kezdeményezője s aztán tanítója Gottescha Lajos, a főgymnasiumnak első okl. tornatanítója volt. Eleinte nagy érdeklődéssel látogatták a tagok a torna-estéket, mindenkit tornázási láz fogott el; de a tanév vége felé a tanár és tagok közt meghasonlás történvén: oda lett a tornaügy iránti lelkesedés is, míg aztán Gottescha ur talán más oknál fogva is, bucsútlanul eltávozott Szarvasról. Ő utána a főgymnasium ujonnan választott tornatanítója, Oláh Miklós vezette az egylet gyakorlatait, de már ekkor korántsem volt oly nagy a lelkesedés, mint az első évben. A tornaórákat átlag 8—10 tag, a vívásokat pedig 2—3 tag látogatta. Az egylet nyilvánosság előtt egyszer sem lépett fel fennállási ideje alatt, a tagok buzgalom hiánya miatt. Ennek megszüntével évenként 1—2 hónapra alakult azonban egy 10—12 tagú tornászcsapat, leginkább oly ifjakból, kik már gymnasiumi tanuló korukban megszokták izmaiknak gyakorlását s annak kéőbb is mintegy szükségét érezték. A tornázás jelenleg is ily módon üzetik nálunk; a vívást pedig az egylet megszüntése óta csak a tanuló ifjak gyakorolják magánleckeiken, évenként átlag 6-an.

A korcsolyázás már sokkal élénkebb s abban túlnyomólag nők vesznek részt, eltekintve a tanuló ifjuságtól. Korcsolyázó kört 1879. decz. 1-én alakított először a főgymnasium tornatanítója s akkor a nőtagok száma 60, az uraké 25, tanulóké 100-on felül volt. Azóta évenként megalakul a korcsolyakör, bár a városi tagok száma kevesebb, mint az első évadban, a mikor a három hónapig tartó fagy is igen kedvezett e nemes sportnak. Minden évben egyszer-kétszer, ünnepnap délután szokott lenni cigányzene is a jégen, mely még eddig soha sem a Kőrösön, hanem a város déli része alatt elterülő Maczó laposban volt; igen alkal-

mas hely levén ez sekély vize miatt, a mennyiben leszakadás esetén sem történhetik belefulás, aztán kisebb hidegben is befagy és könnyen gondoztatható a jégpálya a közel lakó napszámosok által.

Korcsolyaverseny óriás résztvevő néző közönség előtt 1882. év januárban tartottat a tanuló ifjak közt; midőn a sik-versenyben Kutlic Dani, a lócaugrásban pedig Monspart Andor lett győztes. Ez utóbbi 6 egymás mellé tett s 0.5 m. magas lóczát ugrott át könnyedén, irammal páros lábbal; három versenytársa pedig ötöt-négyet. Egyéb műgyakorlatot leginkább csak azóta igyekeznek elsajátítani tanulóink. Tudnak hármast, nyolczast, külső kört, belsőt; körzést előre, hátra, továbbá a kadétugrást, de csak solo. A «Herkules» rajza után megkíséréljük ez utóbbit párosan is csinálni, ha lesz alkalom. Van a körnek két ülő vasszánka székje, nem korcsolyázó hölgyek mulattatására, továbbá 2 álló szánka kezdő korcsolyázóknak tanulás végett, 8 darab ülő pad, 1 fogas stb. Általában a sport nemei közül a korcsolyázást mondhatjuk nálunk legkedveltebbnek. A múlt évben Beöthy Algernon orsz. képviselő két szép leánya Anna és Malvin kisasszonyok is nagy vonzerőt kölesönöztek a jég látogatóinak, különösen utóbbinak leomló dus szőke haja festői látványt nyújtott. A jelen évadban még nem volt jó jegünk.

Az uszás a nőknek ezen legkedveltebb testgyakorlata, — a táncz után, — nem üzetik nálunk oly szorgalommal a felnőttek által, mint azt a jó alkalomtól várni lehetne, vagy mint azt más, kisebb vidéki városokban látjuk. E sportnak is legnagyobb lendületet adott a főgymnasium, mely 1877. tavaszán egy nagy uszodát épített a Kőrösön, az iskolától alig 100 lépésnyire s melyet azóta is — bár nagy áldozatokkal — maga tart fenn. E mellett van egy kisebb uszoda is, mely magántulajdon. Ez óta nincs oly 3 éves diák Szarvason, ki az uszást el nem sajátította volna, levén alkalma minden nap egyszer fürödni, az év elején befizetett csekély uszodai pénzért. Tiszteletlenség a kivételeknek!

Az uszást a főgymn. tornatanítója vezeti; ki abból magánoktatást több növendék leánynak is adott, 1877. óta 20-nak. Nőink azonban a szabad Kőrösben való uszást nem gyakorolják, pedig

mutatás után a két ezermester kicserélte egymással művészeik titkát.

Jól megebédelve, nyugodni hagytuk a háziurat s megindultunk 2 óra 30 perczkor, csekély nyugotai széllel a somogyi partok felé, Gamászat tűzve ki célul. — Esteledett már az idő, 5 óra 15 percz volt, mikor a gamászi partokat elértük s így a Balaton végén kanyarodnunk kellett, haza felé, a szél azonban mindinkább cserbe hagyott bennünket, úgy, hogy alig haladtunk valamit, a parthoz közel sokan fürödtek, nők, férfiak vegyesen s nézegették hajónkat, el nem gondolva, honnét teremtünk elő és hová igyekezünk. Az esteli parti szelet hiába vártuk, az csak nem mutatkozott, úgy, hogy 6 óra 35 perczkor horgonyt vetettünk, majd egyforma távolságra levén Siófok és Gamásza között. Megvacsoráltunk s Bertti elkészítette éji tanyánkat, melyről tán most ideje lesz szólni.

Nem volt nekünk a hajón kajütünk, jó hely csakis a hajó orrában volt található, ágynemünk így nézett ki: meglehetősen rövid és keskeny matracz, mely épen elért a közbe ékelt árbocz miatt, vánkossnak igen jó volt a két cliver és annak tetejébe a velünk hozott lepedő, kiegészítette ezt egy pokrócz s egyéb semmi. Mi így csak meg voltunk valahogy legöregebbek, de a vitorlamester? A hajó közepe a centerbord miatt kétfelé volt választva, mi ketten Bertivel jól elnyújthattuk lábainkat a pad alatt, de a köz Kálmánnak szűk volt a padok miatt, segítettük tehát úgy, hogy a kuffereket, a hűtőt egymás mellé tettük s erre rá jött a matracz. Kálmán köpenyegé jó volt vánkossnak, pokrócz meg három levén, jutott Kálmánnak is, ő aztán esténként a vízmentes ponyvából csinált magának sátozt és megkísérlette az alvást, melyet mindig elvitatott tőlünk.

Nekünk kettőnknek nem volt rossz helyünk, de ha melegen sütött a nap, a hajó feketére levén festve, úgy átmelegedett, hogy egész éjjel, mint fűtött kályha működött. — Megpróbáltuk a hajó orrát vizes lepedővel beborítani, óvni akarván a napsugaraktól, nem használt semmit az sem. — Lefeküdvén tehát, kezdetünk szunnyadozni; a hajó csekély ringása, a habok locsogása szenderre ringatott, nem messze tőlünk egy lármás halászcsoport vonult el primitív csónakján, kik daloltak; meggyújtottuk mi is lámpánkat, nehogy bennünket is hálnak nézzenek, énekük lassan-

ként elhalt a távolban, az est is gyönyörű langymeleg volt, elaludtunk . . .

Egyszerre apró kopogásra ébredtünk fel, elkezdett esni az eső, mindig erősebben, erősebben, a vízmentes ponyva Kálmán szerint nem volt vízmentes, sőt a hajó orra sem, az árboczon végig csurgott az eső és be a hajó orrába, alvásról többé szó se lehetett, beszélgetéssel töltöttük el az időt, alig várva a reggelt, — a szél szerencsénkre keletről fújt, úgy, hogy felhúztuk vitorláinkat és szakadó esőben, egy rozsz parapluivel védve magamat, mint kormányost, megindultunk Siófok felé. Az eső csak nem akart szünetelni, óránk 5 óra 45 perczet mutatott s csakis 6 óra 20 perczkor értünk Siófokra, a molóba bekanyarodva, az uszodát balra hagytuk és a Sióban, a gőzhajó állomáshoz közel vetettünk horgonyt. Leszerelve a hajót, lementünk a korcsmába s újra lefeküdtünk, csak ebédre ébredve fel. — Ebéd után, a mint kinéztünk, láttuk, hogy az eső szünőfélben van, noha az ég egészen felleges volt; mindenünket rendbe szedve, a hajónkra mentünk és a legkedvezőbb széllel, a melyet csak kívánhattunk, megindultunk 2 óra 30 perczkor, a kitünő keleti szél könnyen kivitt bennünket a molóból, úgy, hogy vontatás se kellett s midőn kiértünk, a clivert jobbról, a nagy vitorlát balról eresztve, nagy gyorsasággal haladtunk Tihany felé. A hátszél mindig jobban jobban dagasztá vitorláinkat, hajónk nagy hullámokat hagyott hátra mentében, még csak 4 óra 30 percz volt, midőn a tihanyi rév előtt elhaladtunk, itt megakartunk állni, hogy a jövet megrendelt s a már rég vágyva vágyott halászlét megkaphassuk, de a halászmester, sajnálatára nem szolgálhatott belőle, mert az nap nem volt fogás s a régi hal halászlének nem való; rövid tanácskozás után, mivel a szél állandónak ígérkezett, folytattuk útunkat a kedves otthon felé. — Gyorsan tünedeztek el egymás után a köröshegyi szép fenyőerdő, majd Szárszó s Össöd, hajónk csak halad rohamosan, már látszik Kishegy, szürkén tűnve elő a rajta ülő ködtől, itt vagyunk Szemesnél, egymásutáni időközönként 3 ágyú-lövés összebeszélésünk szerint jeladásnak, hogy a parton várjanak reánk. Már közelitünk Lelléhez, kiindulási pontunkhoz, a Bubi már jön értünk, még egy ágyúlövés, üdvözölni az otthoni partokat és kikötőt, óránkra nézünk, mely 6 óra 45 perczet mutat. A horgony csörömpölve hull le a vízbe — megérkeztünk. SZALAY IMRE.

e nélkül az úszásnak gyakorlati értéke nincs, csupán csak test-edzési.

Úszóversenyek nem tartattak egyszer sem, minek oka abban keresendő, hogy a tanuló ifjak az erre alkalmas időben legnagyobb részt szünidőre mennek. Ha pedig a verseny június 20-ika előtt tartatnék: ez nagyon elvonná idejüket s figyelmüket az akkor különben is sürgős szellemi munkától.

Legjobb úszó volt eddig Erdélyi Ferencz és Beöthy Pál, mindkettő tanuló. Előbbi öt negyed órai folytonos úszást tett a Kőrösön lefelé vezetése alatt.

Látjuk tehát, hogy nálunk az úszási sport nem egyesek által elért kitűnő eredményben nyilvánul, hanem abban, hogy sokan tanulnak meg úszni.

A vadászatnak mintegy 40 uri egyén kedvelője van városunkban, kik «Szarvasi vadásztársulat» czimén egyesülve évenként több sikeres körvadászatot tartanak, melyeket rendesen nagy muri követ. Egyesek vizslával vadásznak; kopó és agár az egész városban, sőt a közeli pusztákon sem látható. A hol nincs gentry: hogy lenne ott agár! Vizi szárnyasokban épügy mint nyúlban és fogolyban bőség van, bár ez utóbbi csak pár év óta látszik ujjal szaporodni. A jelen évad különösen gazdag nyulzsákmányt adott.

Legjelesebb lövőnk Práznovszky Ferencz, ki a krajczárost is kilövi ujjad közül, — ha kitartod neki.

Gömblovészet tartatott 1883. szeptemberben, melyben Mihály Gusztáv bánfalvi földbirtokos lett győztes, 10 gömb közül 9-et találván; második Práznovszky Ferencz 2 hibával. A magán fogadásoknál szintén Mihály nyert, mind a 10 gömböt szétlővén, míg Práznovszky ekkor egyet hibázott s második lett. A gömb lövészetet

Csolnakverseny előzte meg, melyben három két evezős parasztladikon Sarlay Pál, Oláh Miklós és Beöthy Pál indult, mindenik egy-egy kormányossal. Győzött az utóbbi, Oláh handicapolva volt térben. Van 6 ladik és 3 szandolin, melyek magánvállalkozótól bérelhetők. Versenycsónakok, vagy csónak-egylet nincs, nem is volt.

A velocipéd teljesen ismeretlen eszköz nálunk. A mult nyáron ugyan láttunk egyet, egy budapesti kis fiu ült rajta, hanem az csak játékszer volt. Hosszú és széles kövezett főutczánkon pedig, valamint az Anna-liget egyenletes utjain könnyen volna az gyakorolható, de a szer maga igen drága.

A labdázás jelenleg el van hanyagolva, de 1880. előtt nagyban üzték azt a szarvasi diákok tanáraikkal együtt. Botka József is, ki a Labdajátékok czimű munkájával pályadíjat nyert az athletikai clubtól: — szarvasi diák volt. Hogy a labdázás 1880. óta elhanyagoltatott, ennek oka a Kőrös nagy áradása is részben, mely a közelebb eső labdázási tért tavasszal 2—3 éven át elborította.

A Porzolt Lajos által irt «Magyar labdajátékok könyve» s az a körülmény, hogy most nyári tornatérünk közvetlen a tornacsarnok mellett van berendezve: lendületet fognak adni a labdázásnak Szarvason is.

Horgászni csak a kis diákok és a minden ősszel megjelenő szintársulat tagjai szoktak. Rák kipusztulván folyóvizeinkből: rákászat sincs.

OLÁH MIKLÓS, tornatanár.

A «hármás» és a «hurokvonal» összetételei.

(Korcsolya-gyakorlatok, képpel.)

Az összetettebb koresolyafigurák közt a hármás és a hurokvonalból kombináltak a legmutatósabbak és egymásba kötésük is a legkellemesebb mozdulatokban vihető ki. — A hármással kezdve a gyakorlatot, a hurokvonal könnyebben végezhető, mert lendületünk épen olyan a hármás második köre végén, mely a hurokvonalnál kellő egész fordulatot könnyíti.

A hurokvonalból kezdett összetételt mutatjuk be 1-ső ábránkon, melynek mintájára igen sok hasonló figurát lehet összeállítani. A jobb lábbal kezdve a gyakorlatot, a körzések a következők lesznek: jobb külső előre, egész fordulat (hurokvonal) külső előre, félfordulat (hármás) hátra befelé; bal, külső előre, hurokvonal, külső előre, hármás, hátra befelé.

A hármással kezdett e mintára csinált gyakorlat körei a következők: jobb, külső előre, hármás, hátra befelé, hurokvonal; bal külső előre, hármás, hátra befelé, hurokvonal, hátra befelé.

Ez a gyakorlat az e fajták közt a legkönnyebb!

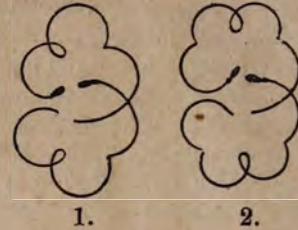
Ha a bal lábbal a jobb lábbal először végzett kör ellenkezőjét csináljuk a gyakorlat közepén, ugy a körzések a következők: jobb külső előre, hármás, hátra befelé, hurokvonal, hátra befelé; bal hátra befelé, hármás, előre kifelé, hurokvonal, előre kifelé. — Ugyane gyakorlat körei a következők, ha a hurokvonallal kezd-

jük: jobb külső előre, hurokvonal, külső előre, hármás, hátra befelé; bal hátra befelé, hurokvonal, hátra befelé, hármás, hátra befelé.

Mind e gyakorlatok csak úgy lesznek csinosak, ha vigyázunk, hogy a körök egyforma nagyságúak legyenek és hogy az első fele a gyakorlatnak teljesen megfeleljen a második rendesen nehezebb félnek.

Nem szükséges e gyakorlatokat a nyolczas alakra végezni, hanem nyújtott körökkel előre is haladhatunk vele ép úgy, mint az egyszerű körzésekkel.

A műkoresolyázásban a körzési gyakorlatok nehézsége az általán, ha mind több és több kört igyekszünk egyszeri ellökéssel egy lábon végezni. Az előbbi figuráknál egyfolytában három kört végeztünk, közben egy egész és egy fél fordulattal. Most a 2-ik ábrán még nehezebb alakot mutatunk be, négy körzettel két fél

és egy egész (két hármás és egy hurokvonal) fordulattal. A körzések a következők: jobb külső előre, hármás, hátra befelé, hurokvonal, hátra befelé, hármás, előre kifelé; ugyanezen körzések a bal lábbal végezve.

Lehet a gyakorlatot úgy csinálni, hogy előbb a hurokvonalat és közbe a hármást csináljuk, így a körzések a következők: jobb külső előre, hurokvonal, hátra befelé.

Ez utóbbi gyakorlatok már igen sok ügyességet és az előbbi gyakorlatok teljes tudása mellett meglehetősen erőteljes ellökést szükségelnek. — E gyakorlatok szép testtartással való végzése bizonyonnyal mindenkinél csak hosszú idő múlva várható, de a fáradságot visszafizeti a gyakorlatok tetszetőssége.

VAMOS GÉZA.

A «Neptun» budapesti evezős-egylet.

(Folytatás és vége.)

V. A tiszviselők hatásköre.

35. §. Az elnök képviseli az egylet hatóságok és harmadik személyek irányában. Aláírja a titkár ellenjegyzése mellett az egyleti kiadványokat; vezeti a köz- és választmányi üléseket; egyenlő szavazatok esetén szavazatával dönt (24. §.) Az egyleti pénztárt, a pénztárnok jelenlétében előleges értesítés nélkül is bármikor megvizsgálhatja. Az évi költségvetésben szabatosan meg nem határozott kiadásokat ötven forint erejéig utalványozza. A szolgáló személyzetet a művezető és szertárnok ajánlatára fel fogadja és elbocsáthatja.

36. §. Az alelnök az elnök akadályoztatása esetén annak hatáskörébe lép.

37. §. A titkár vezeti az egylet köz- és választmányi ülésének jegyzőkönyveit; szerkeszti és ellenjegyzzi az egylet összes levelezéseit és ügyiratait. A választmányhoz intézett írásbeli megkereséseket nyilvántartja és a választmányi ülés elé terjeszti. Az egylet indítvány- és panaszkönyvébe irattokról a választmánynak haladéktalanul jelentést tesz, valamint a felvételre szabályszerűen jelentkezettek neveit, ajánlóik neve kíséretében a választmánynak bejelenti; az egyleti tagok névjegyzékét nyilvántartja, egyszersmind jegyzékbe foglalja és őrzi az egyletnek összes okmányait és iratait.

38. §. A művezető vezeti az egylet gyakorlati működését s az ezen irányban felmerülő szükségletekről a választmány elé jelentést terjeszt.

39. §. A szertárnok az egylet javairól leltárt vezet; az egyleti helyiségek és szerek rendben tartásáról gondoskodik és azoknak jó karban tartására felelősség terhe mellett ügyel. — Ellenjegyzzi mindazon kiadásokat, melyek a felügyelete alatt álló dolgok beszerzésénél vagy kijavításánál felmerülnek.

40. §. A pénztárnok vagyoni felelősség mellett vezeti az egylet könyveit és kezeli az egylet pénzeit; a kiadásokat és befizetéseket nyugta mellett eszközli, köteles lévén a pénztárnok minden 50 frton felüli többletét a pesti hazai első takarékpénztárban gyűmöleszőleg elhelyezni. — A költségvetésben megállapított rendes kiadásokat teljesíti, a választmány s az elnök utalványait beváltja. A járulékaikkal hátralékos tagok névsorát havonként

a választmány elé terjeszti; havonként pénztári kimutatást, évenként pedig évi zárszámadást nyújt be a választmányoknak.

41. §. Egyes tisztviselő, ha az bizonyos körülménynél fogva akadályozva volna 8 napon túl tiszti működését teljesíteni, a választmány által helyettesítendő. A helyettes a választmányi ülésen szavazattal bír. A választmányi tagok egynél több tisztséget el nem vállalhatnak.

Ha időközben a választmányi tagok száma 6-ra lepad, akkor rendkívüli közgyűlés után a választmány kiegészítendő.

42. §. A tisztviselők működésükért az egylet részéről semmi díjazás nem húznak. Működésük tekintetében úgy a választmány, valamint a közgyűlés által felelősségre vonathatnak.

43. §. Oly okiratoknál, melyek az egylet részéről kötelezettséget foglalnak magukban, az elnök és pénztárnok, valamint egy választmányi tag aláírása szükséges.

VI. Az egylet vagyona.

44. §. Az egylet vagyona áll az egylet tagjai által befizetett alapítványokból, mely gyarapodni fog az újonnan belépő tagok beléptidijáiból és a havidíjak azon feleslegéből, melyet a közgyűlés az egylet vagyonához csatoltatni rendel.

45. §. Az egylet fenntartásának és vezetésének költségei fedezetül szolgálnak a rendes tagok havidíjai és rendkívüli jövedelmek.

VII. Viszályok elintézése.

46. §. Az egyleti tagok között az egyleti ügyekre vonatkozólag felmerülhető viszálykodások eldöntése az 1868. LIV. t.-cz. 495—501., 505—507., 511. és az 1881. LIX. t.-cz. 74—79. §§. értelmében választott bíróság által döntendő el.

VIII. Az egylet feloszlása.

47. §. Az egylet önkényes feloszlásához az összes tagok öthatod részének beleegyezése szükséges.

48. §. Feloszlás esetén a leszámolást az utolsó választmány eszközli.

A leszámolás után fennmaradt vagyonnak hova fordítása tárgyabani határozatok mielőtt foganatosíthatnának, a m. kir. belügyministeriumhoz felterjesztendő.

Felterjesztendő továbbá azon közgyűlési határozatok is, melyek az alapszabályok megváltoztatását czélozzák.

49. §. Külföldi egyének csakis a m. k. belügyministerium előleges jóváhagyása mellett választhatók az egylet tiszteletbeli tagjaivá.

50. §. Az esetben, ha az egylet az alapszabályokban meghatározott czélt és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a m. k. kormány által, a mennyiben további működésének folytatása által az állam vagy az egyesületi tagok vagyonérdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztetik s a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására, különben való feloszlás terhe alatt köteleztetik.

Kelt Budapesten, a «Neptun budapesti evezős-egylet»-nek 1884. évi szeptember hó 19-én tartott alapító közgyűlésén.

Dr. HAUSSER ADORJÁN s. k.,
ideigl. alelnök.

Ifj. VÁRADY GÁBOR s. k.,
ideigl. jegyző.

(P. H.)

63,841./VII. szám.

Látta a magyar királyi belügyminister oly megjegyzéssel, hogy kiskorú egyének csakis szülei vagy gyámi beleegyezés mellett lehetnek az egylet tiszteletbeli tagjaivá.

Budapesten, 1884. november hó 20-án.

A minister helyett:

(P. H.) Beniczky s. k., államtitkár.

A jég hátán.

(Képpel.)

(A korcsolya-saison. — Democratia a jégen. — A korcsolyázás előnyei. — Ismerkedés és bizalom. — A legjobb korcsolyázók. — Nyolczvan egyletből tizenöt!)

Az ország több részében elkezdődött már a korcsolyázás. A folyók és tavak megdermedt jég-hátán elkezdődött a vidám élet. A kiben csak pezsgő életkedv van, siet korcsolyájával a ligetbe, hol egészséges szórakozást és testedző multságot talál.

A jég hátán még maga a társadalom is más formát ölt magára: barátságosabb és kevésbé zord lesz, mert kevésbé kasztszerű.

A jégen a legteljesebb democratismus uralkodik; mert a jég egyformán sima gazdagnak és szegénynek s ha a méltóságos ur nem vigyáz magára, épen úgy földre pottyan, mint az inasa.

Ha a legfeszesebb társaság a jégre kerül, ismét felölti természetességét. A jégen megszűnik minden *nagyképűség*. A jégen legfeljebb csak *hosszú képet* lehet vágni — ha valaki t. i. neki hasalt a jégnek.

Legyen bár valaki a legfélénkebb és legzárkóztottabb ember, ha csak egyszer is megtekinti azt a képet, melyet egy befagyott tó tükre nyújt, lehetetlen, hogy el ne fogja az irigység azokkal szemben, kik úgyesen és vidáman siklanak előtte tova.

A társadalom különböző osztályába tartozó emberek, nők és férfiak, gyermekek, felnőttek és aggok sehol sem jöhetnek úgy össze, mint a jég hátán.

Még a kinek a testedzésen kívül mellékcéljai vannak s összeköttetéseket és ismeretségeket keres; annak is kielégítheti összes vágyait a — jég.

Ha valaki leesik a jégen s egy idegen felsegíti; vagy ha egy gyakorlott korcsolyázó vezet a gyengét, — az ismeretség és bizalmaskodás hamar meg van.

Mert a jégen az egymáshoz közeledés és kölcsönös segítségnyújtás nem csak hogy nem tolokodás, hanem — kötelesség; s tapasztalt Don Juanoktól hallottam, hogy a fiatal nők szíve még a kábító forróságú bálteremben sem hevül föl annyira, miut épen a — jég hátán. S tán épen innen származott a furcsa jelentése e mondásnak: «jégre ment.»

De a korcsolyázás e sok előnye daczára is Magyarországon aránylag kevés városban tudott meghonosodni.

Legjobb korcsolyázók vannak most Budapest után Kolozsvárott, Debreczenben, Sopronban, Nagy-Enyeden, Szarvason, S.-A.-Ujhelyen, Szegeden, Aradon stb.

1867. óta körülbelül *nyolczvan korcsolyázó egylet* alakult az országban s ezek közül ma már alig létezik *tizenöt!*

Mert Magyarországon az összes testgyakorló egyletek legnagyobb része csak 3—4 évig tud fennállani s aztán megszűnik a részvétlenség és közöny miatt.

Ha e szomorú viszonyokra gondol az ember, akkor bizony — fázik a jég hátán.

Dr. BLEYER GYULA.

Kirándulások a jégmezőkre.

Nálunk bizony ilyen sportról vajmi keveset hallani, mi nem ismerjük e tekintetben sem hazánk kellemeit. Hisz, ha korecsolya kirándulás történik a Balatonon vagy Fertőn, úgy a kirándulók angolok, vagy németek. — A bécsi korecsolya egyesület tagjai lejönnek a Fertőre, de mi még utánuk sem megyünk a jégre. — A Balaton évenként befagy, de sohasem hallani a kirándulók oda-utazásáról.

A kirándulások élvezetéről azt hiszem szólni sem kell, hisz a jégen való utazásoknak nálunk még az újság ingere is meg van.

S nagy az élvezet, melyet a szabad tavakon, mérföldnyire érő kristálytükrön való korecsolyázás nyújt; annál nagyobb, minthogy nálunk is ritkán van rá alkalom. A hó ugyanis többnyire befűjja a jeget úgy, hogy a ritkaságok közé tartozik, hogy valamely jégpálya hetekig hótól ment maradjon. Ehhez járul még, hogy 10 téli közül közönségesen három oly lanya, hogy a tavak, csatornák, tengeröblök nem fagnak be s így a ritka esetben nyílik valakinek alkalma nagy, természetes jégpályákon korecsolyázni.

A táv-korecsolyázók paradicsomául a keleti s az északi tenger vidékei tekinthetők. A hollandi csatornákon, friez, észak-német és scandináv tavakon, valamint magán a keleti tengeren, mely nagyjából maga is beszokott fagyni, legtágabb tere nyílik a regényesnél regényesebb kirándulásoknak.

Nálunk a Balaton, a Fertő és a számos kisebb nagyobb tó és mocsáros vizekre erős télen a legalkalmasabb kiránduló helyek, mert az emberlakta vidékektől nem is fekszenek távol és minden bajtól szabadon korecsolyázhatunk.

De különben a nagyobb tavakon való korecsolyázás nem is oly veszélyes mint sokan gondolják, mert csak akkor fagnak be, ha víz-mennyiségeikből minden meleg teljesen kipárolgott s ilyenkor ritka esetben is olvadnak oly gyorsan mint a kis vizek.

A biztonság kedvéért egyébiránt minden korecsolyázó erős botalt látja el magát s a hol a jég erejében nem bizik, neki vág a jég-táblának. Ha a bot nem tör keresztül, a jég az embert is elbirja minthogy ennek súlya nagyobb területre oszlik meg.

Még jobb ennél, ha a korecsolyázó kötelet víz magával, melynek végére ólom golyó van erősítve. Ha a jégben nem bizik, e kötelet több lépésnyire dobja s ha a jég az ólom súlyától ketté nem szakad, minden bizonynyal elbirja az ember terhét is.

Előre nem látott szerencsétlenségeknél e kötelet mentő-eszköznek is lehet használni; nélküle tehát semmi nagyobb jégutat nem tanácsos megtenni.

Több északi vidéken a jég erejét szánka lábu csónakok segítségével puhatozzák ki, melyeket a jégre löknek. Ha a jég be nem szakad, úgy elég erősnek tartják, hogy embert is elbirjon. Ezt hiszi legalább az odaváló nép, pedig ez eljárás nem a legbiztosabb. A szánkacsónak ugyanis igen nagy helyet foglal el s így súlya nagy területre oszlik meg.

A legvidamabb élet a svájci tavakon szokott lenni, melyeknek befagyása után pezsegni kezd rajtuk az élet épp úgy mint a németalföldi tavakon. Viskók épülnek a jégen, melyekben bort, puncsot és meleg ételeket árusítanak. A nép egész nap ott sűrűforog a kristály-síma tükrön, kellemesen mulatozva. Carussell-eket rendeznek, melyeknél a kocsikat s a lovakat nyílsebességgel tova röppenő szánkák helyettesítik. A fiatalság kellemes versengés közt, énekelve, zeneszó mellett tánczolva tölti idejét. Mindenütt öröm, boldogság uralkodik, a milyen alig van nyáron, viruló erdőben, a természet buja virágzása között.

Ez örömeknél mennyivel nagyobb lehetett a nép meglepetése, mikor 1830-ban a nagy Bóden-tó is befagyott. Oly esemény ez, mely századunkban mindeddig egyszer történt csak. A felső Bóden-tó, mely hat mérföld hosszú és közepén három mérföld széles, 1830. február 2-án ugyanis egy éj alatt hirtelen befagyott. A jég oly hirtelen erősödött meg, hogy 24 óra múlva már az emberek jártak-keltek rajta. Négy hét lefolyása alatt oly élénk forgalom keletkezett a tón, a milyen most a gőzhajók sem létesítenek. A tó közelében lévő városok, helységek lakói meglátogatták egymást, constanziai Lindauba mentek, lindauiai Konstanzba; Meersburg, Bregenz, Rorschach, Romanshorn lakói meg-meglátogatták rokonaikat, ismerőseiket, úgy, hogy a tó csak úgy nyüzsgött a sok utazótól.

De a schweiczi tavak a legigazibb táv-korecsolyázásnak, jégmulatságoknak még csak halvány képét mutatják. A regényes, kalandos korecsolya-kirándulásoknak tulajdonképeni hona Norvégia s a Németalföld. Norvégiában kivált a legveszélyesebb kalandok szoktak történni. Itt egész tengerek szoktak befagyni s a merre néz az ember, nem lát egyebet, mint jég-sivatagot. Néha maga a balti tenger is befagy s határtalan síkján a korecsolyázóknak a legnagyobb szerű élvezet nyílik.

Számtalan veszélyes kaland közül, mely itt a korecsolyázókkal

történni szokott, egy kirándulást közlünk, melyet hat-hét norvég és angol diák Christianiából a tengeröblre rendezett. Meglátogattak egy húsz angolmérföldnyi távol falut, hogy este, holdvilág mellett visszatérjenek. A kirándulók egyike a következőkben ismerteti útját. («Spuren auf dem Eise».)

Kedves reggel volt, mikor elindultak. Az ég világoskék volt s szinte hasonlított a déli égőv nyári égboltjához. A jéggel még a mi városi kényelemhez szokott közönségünk is meg lehetett volna elégedve, oly sima volt, oly kemény és a mi fű, hómentes. Sehol veszélyes repedés, szakadás nem látszott a tenger végtelen tükrén.

Sebesen előre haladtunk. Nem rajzoltunk phantastikus arabesket a sima tükröbe, csak rohantunk előre, előre.

Néhol megálltunk, hogy egy magányos halászszal szóba álljunk.

Egyszerre járásközben, mint a vihar oly hirtelen egy jéghajó repült el mellettem. Soha életemben még jéghajót nem láttam s így képzelhető, mennyire megvoltam lepve e különös látomány által. Az egész jármű háromszög alakú és korecsolya lábakon nyugszik. Gyorsasága bámulatos s ember el nem képzelheti. Ha rohan, csak úgy állítható meg, ha a vitorlát leeresztik s azért sokszor igen veszélyes.

Három órai rohamos korecsolyázás után végre éhesen czélhoz értünk. Kávét mellet, kellemesen diskurálva folyt el időnk. Csak kedvetlenül hagytuk el később a kellemes, meleg szobát, hogy kimenjünk a végtelen jég-tengerre. Nem voltunk a legjobb hangulatban. A kellemesen elmulatott nap után oly rosszul esett ismét kiindulni a fázasztó, hosszadalmas útra.

Mikor már tükör felét megtettük, aggódva vettük észre, hogy lassan-lassan nehéz köd ereszkedik a jégre. Mind mélyebb, sűrűbb lett, míg végre áthatlan lepellel vett körül bennünket.

Ekkor támadt fel bennünk először a gondolat, hogy rossz helyzetben vagyunk. Mily irányt válasszunk? Csillag nem volt az égen; compassot nem hoztunk magunkkal. Mit tevék legyünk?

Bolyongtunk iránytvesztve, mint valami eltévedt vadász a mezőkön, vagy a határtalan őserdőben.

És mégis akadt vezetőnk: a szél.

Folyton irányában haladtunk s azt hittük, hogy ha reggel óta irányt nem változtatott, a jó úton haladtunk.

«Maradjunk szorosan egymás mellett», kiáltott vezetőnk, midőn egymás mögött haladtunk s gondolatok a jégben levő lyukakra.

Ez új veszély volt. A lyukak ugyanis, miket a halászok reggel a jégben vágtak, még nem lehetett nagyon befagyva s így folytonos veszély fenyegetett, hogy valamelyikbe belebukunk.

E közben még sűrűbb lett a köd, úgy, hogy egymás kabátját kényszerültünk megfogni, nehogy eltévedjünk egymástól.

Már öt óráig voltunk jégen s így, ha jó úton haladtunk volna, már otthon kellett volna lennünk. De sehol életet nem vettünk észre. Hegyeztük füleinket, megálltunk sokszor, valjon nem hallanók valamely halász vagy más bármely ember hangját. De hiába! csend volt, kisértetes csend!

«Eltévedtünk, szólt vezetőnk, tudja isten hol vagyunk».

Helyzetünk nem volt valami kellemes. Éjjel, egyedül lenni valamely befagyott tengeröbl közepén, éhesen, fáradtan, álmosan, nem tartozik épp az irigylendő helyzetek közé.

Haladtunk előre, előre, nem tudva, hova jövünk, kétségbeesve sorsunk fölött.

Egyszerre egy távoli vizesés zúgását hallottuk.

«Megállj! — kiáltott vezetőnk — ott a halál, a vizesés hangja egy beszakadt folyó zúgása. Vissza a kemény jégre!»

Valóban veszélyes helyzetben voltunk. A folyam befagyott tükrén álltunk. A sebes víz csak nagy ritkán fagy be s akkor is rendkívül gyenge a jég. A félelem szárnyat adott lépteinknek s rohantunk, míg a vizzúgás többé nem volt hallható.

Megint bolyongtunk czéltalanul a sima tükrön, nem tudva, merre irányítsuk útunkat. Helyzetünk egyszerre veszélyesebb lett. Oly fáradtak voltunk, hogy már alig bírtunk állani. Lábam meg voltak dermedve s könyörögve kértem vezetőnket, hogy csak egy perczig hagyjon a jégre feküdni, hogy pihenjünk.

«Nem, egy perczig se, szólt vezetőnk, csak előre.»

Egy korty pálinka új erőt adott s megint rohantunk előre.

Hirtelen a sötétségen keresztül számos gyertyavilág tűnt szemünkbe. «Hurrah» — kiáltottunk, — «meg vagyunk mentve.» A gyertyák mind közelebb jöttek, végre nagy tömeget ismertünk meg, mely mentésünkre indult ki szá nos lámpa és fáklya fényével.

Ha ezekkel nem találkozunk, isten tudja, mi történt volna velünk.

Különfélek.

Azon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésük lejárt, fölkérjük az előfizetés megújítására.

Az előfizetési ár: 3 óra 2 frt, 6 óra 4 frt, 12 óra 8 frt.

Az előfizetési pénz legezelszerűbben posta-utalványon küldhető Aigner Lajos könyvkereskedésébe (Budapest, IV. váci-utca 1.)

Az 1884-iki évfolyamból még néhány teljes példányal szolgál a kiadóhivatal 6 frtjával

(Hivatalos.)

A Magyar Athletikai Club működő tagjai értesítettnek, hogy a *vívó órák id.* Keresztessy József vívó tanár vezetése alatt *f. hó 15-től kezdve* az eddigi gyakorlathoz képest *hétfőn, szerdán és pénteken* esti 7 órától fél 9 óráig újból megkezdődnek.

Elnöki megbízásból:

Porcsolt Gyula s. k.
mint a M. A. C. titkára.

A korcsolyázás a héten elkezdődött a fővárosban: az első kerületi kör, a budapesti torna-egylet jégpályáján, az Orczy-kertben s a városligetben a bérlő pályáján. Ezenkívül a héten a kolozsvári korcsolya-egylet érdekes versenyeket rendezett. — A budapesti és kolozsvári korcsolya-életéről két hosszabb közleményünk e számból elháríthatlan nyomdai akadályok miatt kimaradt, a miért olvasóink elnézését kérjük. A szerk.

Gróf Esterházy Mihály, a «M. A. C.» elnöke cseklései birtokáról a fővárosba érkezett s huzamosabb ideig itt fog tartózkodni. Elnöklété alatt még e héten versenybizottsági és választmányi ülések lesznek, melyeken az egész évi versenyek ki fognak tüzetni.

Bárdossy Gyula, Jász-Nagykun-Szolnokmegye kir. tanfelügyelője a megye összes városi és községi előjáró-ágaihoz köriratot intézett, melyben meleg hangon emlékeztet meg a «Herkules»-ről, megrendelését a népiskolák előjáróinak ajánlotta. A tanfelügyelő ur fogadja ez uton köszönetünket meleg pártfogásáért.

Rátkay József, a nagyváradai főgymnasium derék tornatanára, a többi vidéki városok mintájára egy «Rongy-egylet» alakításán buzgólkodik Nagyváradon.

Chappon Károly, a híres Chappon Lajosnak, István főherceg vívómesterének fia, Kolozsvárott vívó-iskolát nyit.

A Balaton jegét a mostani lanyha időjárás egészen szétolvastotta s a környékbeli tüzetemberek nem tudják, honnan szerezék be jégkészetöket, a sportsmanek pedig, hogy hol üzzék a korcsolyázás sportját.

A székelyhidi korcsolya-egylet jégpályáját még a múlt év végén meg akarták nyitni, de a kedvezőtlen időjárás a tervet megghiúsította. Mint értesülünk azonban az új évben már többször lehetett korcsolyázni.

Vívó-iskolát nyit legközelebb N.-Kanizsán Mihalek vívó tanár. A vívás nemes testgyakorlásának tanulására eddig 20 on felül jelentkeztek nála; sőt vívó-egylet alakulásáról is van szó. — A mozgalmat örvendve vesszük tudomásul.

Az aradi korcsolyapálya a ligeti tavon meglehetősen vig életnek örvend. Az elég sima és gondozott jegen majdnem mindig van díszes közönség. A hölgyvilág szintén érdeklődik e sport iránt és nem egy szép piros arcot látni ott, a melyek tulajdonosai vagy egyedül sikamlanak elég merészséggel, vagy pedig egy oktató ur kísérete mellett tanulják az első lépés-eket azon a veszedelmes talajon.

A nagyváradai korcsolyázók baja. Nagyvárad mellett a Körös vize már befagyott s a sima jégtükör hátán pompásan lehetne korcsolyázni, — ha a váradi cukrászok és vendéglősök el nem hordanák naponként a jégtáblákat a sportsmanek orra elől. Nagyváradon nem lévén korcsolyázó-egylet, e sport nem is virágozhatik.

A maros-vásárhelyi torna-vívó-egylet — mint lapunknak írják — február hó első napján igen látogatottnak és sikerültnek ígérkező tánczestélyt fog rendezni. A 20 tagu rendezőbizottság báró Szentkereszty Zsigmond egyleti elnök elnöklété alatt már megalakult s megkezdte működését. A torna- és vívó-órák télen át a ref. főtanoda téli tornatermében, nyáron át a torna-vívó-egylet nyári helyiségében tartatnak, a mely célra gróf Teleki Sámuel egy szép kerthelyiségét díj nélkül engedte át. A torna- és vívó-egylet élénk pártfogásnak és látogatottságnak örvend Marosvásárhelytől — mint ottani levelezőnk nekünk írja.

Az aradi torna-egylet választmánya va-árnap Stampfl Béla elnöklété alatt ülést tartott, mely alkalommal rendes tagnak fölvétetett Pisny István. Pártolókká bejelentettek: Halmay Andor és Ursitz Lajos. Kiléptek: Tolnai Lajos és Krón Ignác, kik Aradról eltávoztak. Nagy Sándor egyesületi művezető bejelentette, hogy a díszornázás, ugy mint tervezve volt, december 20-án nem volt megtartható közbejött akadályok miatt. A választmány tudomásul vette a művezető jelentését s a díszornázást 1885. február 7-ére halasztotta. A díszornázás után tánczszal egybekötött társas estély tartatik, melynek rendezésével s általában a díszornázás rendezésével Nagy Sándor, Fleischakker Gyula és Rozenberg B. Béla bizattak meg. A torna-egylet által rendezendő hangverseny február 8 án fog megtartatni a Krispin-féle teremben, melynek rendezését az egyesület alelnöke, Stampfl Béla vállalta el. Több folyó ügynek letárgyalásával az ülés véget ért.

A «Vadász- és Versenylap» rossz néven veszi, hogy hireit a Kreith-féle «Szemle» kiollózza s a következő szavakban fakad ki: «Van itt egy lap Budapesten, a «Szemle», mely csak minden 14 nap jelenik meg, s melynek különös passiója telik benne, hogy «Sport» rovat alatt igen sok hírünket átveszi a forrás megnevezése nélkül. Figyelmeztetjük őt a «suum quique» közmondásra.» — Hát mit szólunk mi, mikor a «Szemle» a «Herkules»-ből egész hosszú cikkekkel ollózik ki és közöl sajátjaként?

A zürichi magyar csónakázó egyesület «Előre» választmánya következőkép alakult meg: Elnök: Mocsáry Henrik, főkapitány: Schor Lajos, jegyző: Müller Gyula, pénztáros: Mysz Ede, szertáros: Vámoscher Lajos.

Érdekes birok-verseny folyt le közelebb Chicago egyik színházában. Tom Mc. Mahon és James Langhlin birkóztak nagy közönség előtt 200 dollárért. S bár Mahon 20 fonttal nehezebb Langhlinnél, az utóbbi maradt győztes a három összemenés között.

Irodalom.

«Csónak-út Passautól Budapestig». Igen érdekes sportmunka fogja legközelebb elhagyni a sajtót, melyre előre is felhívjuk olvasóink figyelmét. A «Nemzeti hajós egylet» öt derék tagja: dr. Kiss Károly, Csorba Ferencz, ifj. Jókay Mór, Forster Kálmán s Weninger Vincze ugyanis a nyáron Passautól Budapestig evezett. Ez utat annak idején a «Herkules» részletesen ismertette. Mig most a résztvevők egyike külön munkában leírván élményeiket, díszes füzetben ki fogja nyomtatni «Csónakút Passautól Budapestig» czímmel s Nauilus álnév alatt. A füzetből megjelenése előtt mutatványt fogunk közölni, mihelyt a kézirat-halmazban reá kerül a sor.

«Herkules»-naptár.

- Január 18. A «Kolozsvári korcsolyázó-egylet» versenye.
 « 25. Nevezési zárlat a febr. 2-iki verseny-gyaloglásra.
 « 27. A fővárosi magán vívó-társulat mulatsága a Vigadóban.
 « 30. A «Kolozsvári korcsolyázó-egylet» jelmezes mulatsága.
 « 31. A «Székesfehérvári korcsolyázó-egylet» mulatsága.
 Januárban csak fázásra és tűzokra szabad vadászni. Január első felében az őzbakra való vadászatot is megengedi a törvény. Minden más vadat e hónap alatt löni tilos.
 Február 2. Versenygyaloglás a «Budapesti kerékpáregylet»-ben.
 « 3. Regatta-bál a Vigadóban.
 « 7. Az «Aradi torna-egylet» díszornája.
 « 8. « « « hangversenye.
 « 9. Athleta-bál a Vigadóban.

Szerkesztői üzenetek.

Tárgyhalmaz miatt kimaradtak.

Tartalom.

Magyarország tanférfiaihoz! — A sport- és torna-ügy Szarvason (Oláh Miklós tornatanártól). — A «hármás» és a «hurokvonal» összetételai (Vámos Gézáttól). — A «Neptun» budapesti evezős-egylet (dr. Hausser Adorjáttól). — A jég hátán (dr. Bleyer Gyulától). — Kirándulások a jégmezőkre. — Különfélek. — Irodalom. — «Herkules»-naptár. — Tárca: A Balaton körül hat és fél nap alatt (A Senta hajó naplójából, Szalay Imrétől).

Aigner Lajos könyvkereskedése

Budapest, IV. Váci-utca 1.

A PETŐFI-TÁRSASÁG

I. könyvkiadó-vállalata.

<i>Abonyi Lajos.</i> Itt a szép Alföldön. Népies elbeszélések. 1 frt 60 kr.	
<i>Balázs Sándor.</i> Tarka képek. Beszély- és rajzgyűjtemény. 2 kötet.	3 « 20 «
— Vig elbeszélések	1 « 50 «
<i>Bartók Lajos</i> költeményei	1 « 20 «
<i>Bulla János.</i> Humoros elbeszélések 1 frt 60 kr. Kötve	2 « 40 «
<i>Endrődi Sándor</i> költeményei 2 frt. Kötve	2 « 80 «
— Ujabb költeményei	2 « — «
<i>Jókai Mór.</i> Észak honából. Muszka rajzok	1 « 20 «
<i>Lauka Gusztáv.</i> A multból a jelennek. Emlékjegyzetek	1 « 60 «
<i>Mikszáth Kálmán.</i> Kavicsok. Elbeszélések	1 « 20 «
<i>Pap Miklós.</i> Itt is ott is	2 « 50 «
<i>Petőfi évkönyv.</i> (A cidónia alma. Éjszakitól stb.).	1 « 40 «
<i>Szana Tamás.</i> Molière élete és művei	1 « 50 «
<i>Teleki Sándor</i> gróf. Emlékeim. 2 kötet	3 « 80 «
<i>Váradi Antal.</i> Az én világom. Költemények	1 « — «
<i>Vértési Arnold.</i> A nyomoruság iskolája. Regény	1 « 50 «
<i>Zichy Géza</i> gróf költeményei	1 « — «

II. A társaság közlönye.

<i>Koszorú.</i> Szépirodalmi közlöny. Szerk. Szana Tamás. 1878—1882. 8 kötet, 8-rétben, fényképekkel stb. Kötetete füze 4 frt, díszkötésben	5 frt — kr.
<i>Koszorú.</i> Szerkeszti Szana Tamás. Ujabb folyam 4-rétben. 1883 1884. 4 kötet, egy-egy füze 4 frt, díszkötésben	5 « — «

Előfizetési felhívás

a

„HERKULES”

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

a «Balaton-egylet», «Budapesti kerékpár-egylet», «Budapesti vasparipa-egylet «Előre», «Budapesti torna-egylet», «Győri csónakázó-egylet», «Hunnia csónakázó-egylet», «Magyar atletikai club», «Neptun budapesti evezős-egylet», «Ó-budai torna-egylet», «Pannonia csónakázó-egylet», «Soproni korcsolyázó-egylet», «Szabadkai torna-egylet», «Szarvasi korcsolyázó kör», «Szegedi torna-egylet» hivatalos közlönye

MÁSODIK ÉVFOLYAMARA.

Az egyetlen magyar illusztrált testgyakorlati közlöny megjelenik minden héten egy sűrűn nyomtatott nagy íven, több szép képpel. Közül az összes testgyakorlatok köréből oly cikkeket, melyekből a teljesen laikus olvasó is elsajátíthatja az illető testgyakorlatot s a testgyakorlati oktatással foglalkozó szakember is hasznos utmutatást nyer. A mi csak a testgyakorlatok terén Magyarországon vagy a külföldön történik, arról megbízható és gyors tudósítást ad. A cikkeket érdekes hazai és külföldi képekkel teszi változatosabbá s a testgyakorlatok terén kitűnt férfiak arcképeit közli. Koronkint a sportvilágból vett apróbb mulattató elbeszéléseket és tárczákat is közöl. Szóval a lap minden száma a testgyakorlatok összes nemeit érdekes módon igyekszik ismertetni, megkedveltetni és terjesztetni. Ezenkívül a szerkesztőség versegydíjak kitűzésével, ünnepélyek rendezésével s felolvasások tartásával tesz szolgálatot a testgyakorlat ügyének s e munkásságában a szerkesztőséget az ország legjelesebb sportmanjei s legkitűnőbb tornászai támogatják.

Az a vezérszerep, melyet e lap vetélytárs nélkül játszik a testgyakorlatok terén, szerkesztőinek ismert neve, munkatársainak fényes névsora, eddig megjelent számai ak rendkívül gazdag és változatos tartalma, a napisajtó példátlan egyhangú meleg elismerése, az ország legelső egyleteinek körüle csoportosulása s a vallás- és közoktatási m. kir. minister ő excellenciájának ajánlása teljesen fölöslegessé teszik a «Herkules» dicséretét.

Az előfizetési ár: negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt. — Az előfizetési pénz **Aigner Lajos könyvkereskedésébe** (Budapest, Váci-utca 1.) küldendő. Tisztelettel kérem tehát a művelt magyar közönséget, hogy támogatásával

azon igen tetemes áldozatokat — melyeket szerkesztőség és kiadóhivatal egyaránt hoz a testgyakorlatok ügyének — kisebbiteni kegyeskedjék.

Az előfizetési ár: negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt.

Az előfizetési pénzt kérem hozzám (Aigner L. könyvkereskedése, Budapest, Váci-utca 1.) legcélszerűbben postautalványon beküldeni.

Mutatványszámmal mindenkor szívesen szolgállok.

Kiváló tisztelettel

Aigner Lajos
a «Herkules» kiadója.

A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. minister Trefort Ágoston ő nagyméltósága Magyarország összes tankerületi kir. főigazgatóihoz és kir. tanfelügyelőihez a következő iratot intézte:

47020. szám.

A «Herkules» című testgyakorlati hetilap, szerkesztik Porzsolt Jenő és Porzsolt Kálmán, háromnegyedévi fennállása után olyan nak bizonyult, mely a maga nemében szakirodalmunkban hézagot pótol, ennél fogva terjedése kívánatos.

Felhívom tehát czímet, hogy hatáskörében az iskoláknak s azok előjáróinak ajánlja a szaklap megrendelését. Az állami és államilag segélyezett iskolák megrendelhetik költségvetésükből. A felekezeti iskoláknak ajánlani lehet a megrendelést.

Kiterjed e jól szerkesztett szaklap első helyen a tornázásra, azután a korcsolyázás, csónakázás, vívás és velocipédezés köreire. A lap kiadója Aigner Lajos budapesti könyvkereskedő; hozzá kell intézni a megrendeléseket. (Ára negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt.)

Budapesten, 1884. december hó 17-én.

Trefort s. k.

SZERENCSÉTLÉN FURULYÁSOK.

ELBESZÉLÉSEK.

IRTA

PORZSOLT KÁLMÁN.

Budapest, 1883. Grimm Gusztáv könyvkereskedése.

Ára 1 frt 40 kr.

TARTALMA:

A szerelmes szeszélyes. — Pünkösdi rózsa. — A becsület bolondja. — A tanácsos ur pártfogása.

A PÁRBAJ.

Színmű egy felvonásban.

IRTA

PORZSOLT KÁLMÁN.

Budapest 1881. Pfeiffer Ferdinánd kiadása.

Ára 40 kr.

Először adatott a *Nemzeti színházban* 1881. márcziusában.

SPORT-KÖNYVEK.

Kaphatók Aigner L. könyvkereskedésében, Budapesten,
(Váci-utca 1. sz. alatt.)

Brandeiss Handbuch d. Schiess-Sport geb.	3.—
Hergsell Die Fechtkunst brosch.	4.—
« « « geb.	5.50
Heydebrand Handbuch d. Reitsport geb.	3.—
« « d. Fahrspport geb.	3.—
Meyer Handbuch d. Fischereisport geb.	3.—
Silberer Handbuch d. Rudersport geb.	3.—
Georgens Illustriertes Sport-Buch	4.80
Silberer u. Ernst Handbuch d. Bicycle-Sport geb.	3.—
Wilhelm Karl Quelle des Vergnügens	2.40

Kiadóhivatal:
Budapest, IV. Váci-utca 1.
Aigner Lajos könyvkeres-
kedése.

Előfizetési díj:
Negyedévre 2 frt.
Félévre 4 frt.
Egész évre 8 frt.
Egyes szám 20 kr.
Hirdetések díja: két hasábos
petit sorért 25 kr.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

KIADJA AIGNER LAJOS.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII. Nagykörút-
utca 13.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Bérmentetlen leveleket nem
fogadunk el.

A «BALATON-EGYLET», A «BUDAPESTI KERÉKPÁR-EGYLET», A «BUDAPESTI TORNA-EGYLET», A «BUDAPESTI VASPARIPA-EGYLET ELŐRE», A «DEBRECZENI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «GYÓRI CSÓNAKÁZÓ-EGYESÜLET», A «HUNNIA CSÓNAKÁZÓ-EGYESÜLET», A «KOLOZSVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «KUNSZENTMÁRTONI CSÓNAKÁZÓ-KORCSOLYÁZÓ EGYESÜLET», A «MAGYAR ATHLETIKAI CLUB», A «NAGY-ENYEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «NEPTUN BUDAPESTI EVEZŐS-EGYLET», A «NAGY-KÁLLÓI KORCSOLYÁZÓ EGYESÜLET», AZ «Ó-BUDAI TORNA-EGYLET», A «PANNONIA CSÓNAK-EGYLET», A «RIMASZOMBATI KORCSOLYÁZÓ EGYESÜLET», A «SÁTORALJA-UJHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SOPRONI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SZABADKAI TORNA-EGYLET», A »SZARVASI KORCSOLYÁZÓ KÖR» ÉS A «SZEDEDI TORNA-EGYLET»

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. k. minister ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Szerkesztőségünkhöz e héten a következő hivatalos iratok érkeztek be:

A «Herkules» tek. szerkesztőségének.

A «Rimaszombati korcsolyázó egyesület» elnöksége nevében van szerencsém a t. szerkesztőséget értesíteni, hogy «Herkules» czimű lapjukat az egyesület hivatalos közlönyül választá. stb.

Rimaszombat, 1885. január 14-én.

Elnöki megbízásból:

Dr. Löcherer Tamás,
titkár.

A «Herkules» tek. szerkesztőségének.

Van szerencsém tudatni, hogy a «Kunszentmártoni csónakázó-korcsolyázó egyesület» f. é. jan. hó 11-én tartott választmányi ülésén a «Herkules» hivatalos közlönyül választotta.

Kunszentmárton, 1885. jan. 14.

Alázatos szolgálók

Petheő József,
egyleti titkár.

A «Herkules» tek. szerkesztőségének.

A «Nagykállói korcsolyázó-egylet» f. hó 8-án általam összehívott választmányi gyűlésén a «Herkules»-t hivatalos közlönyévé fogadta.

Nagy-Kálló, január 16.

Potásy János,

főreáliskolai tanár, korcsolya-egyleti elnök.

A tornatanitók helyzete.

Magyarországon talán nincsen egyetlen egy pálya sem, melyen annyit kellene a megélhetésért küzdeni, mint a tanitói pályán.

Pedig a tanító feladata sokkal fontosabb, mint például a hivatalnoké.

És ha a tanító az anyagi gondokkal küzdve, nem tud teljes mértékben megfelelni kötelességének, ebből igen nagy kár háramolhatik egy egész nemzedékre s az egész nemzetre.

De hát Magyarországon minden ember az államtól vár mindent s a társadalom mit sem tehet tagjai érdekében.

A «HERKULES» TÁRCZÁJA.

Jégen.

Köd a rónán; dér az erdőn;
Nincs szivárvány barna felhőn;

Mindenütt csak jégvirág.
De kinek nincs lusta vére:
Jőjjön ki a tó jegére!

Itt folyik most szép világ.

Korcsolyázók tarka ser'ge
Lejtve, szökve mint a zerge:
Fesztelen, vígan mulat.

Vegyes itt ur a szegénynyel
S díjnak a szabó legénynyel
Együtt játszsza az urat.

Rózsaaerczu deli lánykák,
— Kivált mikor őket látják: —
Hajladoznak csábosan;
A nyomukban víg diákhad,
Elütven az apraját nagy:
Kergetődzik pajkosan.

Egy öreg tanár se restell
Figurázni gyöngé testtel.
Most elesett... Jaj beh kár.
S most a tyukot a csirkéi
Körülvették kicsikéi;
Rajta mind segítne már!

Amott kandi nép körében:

Jajgat a tó hús vizében
Lubiczkolva egy inas.
Vizért vitte kis faszánját,
De mert eltátotta száját:
Lékebe csúszott a pimasz!

Van leány, ki parton fázik
Inkább, mintsem korcsolyázik;
Fél, hogy elejti a jég.
Pedig inkább elszivelnők,
Ha csak itt buknának el ők;
Mert ez kis baj lenne még!

Köd a rónán; dér az erdőn;
Nincs szivárvány barna felhőn,
Mindenütt csak jégvirág.
De kinek nincs lusta vére:
Jőjjön ki a tó jegére!
Itt folyik csak szép világ.

OLÁH MIKLÓS.

A betörött orr.

— Rajz az amerikai athleta világból. —

Irtá: PORZSOLT KÁLMÁN.

Tom Bush derék egy szál legény volt. Hórihorgas magas termetével mindig kivált társai közül. Hosszú keze volt, mint egy cséphadaró s a vasárnapi boxolásoknál különösen nagy hasznát vette ezeknek, mert ha kifeszítette a bal karját, nem térhetett

Ennek tulajdonítható, hogy az ország tanári testülete aránylag sanyarultabb helyzetben van, mint más osztályok tagjai.

A tanügy érdekében a magyar kormány oly tevékenységet fejtett ki mindig, hogy a tanítók helyzetéért őt okozni rút hálátlanság lenne.

Nem kereshetjük tehát másutt az okot, mint a társadalmi viszonyokban.

S társadalmi viszonyaink gondos megfigyelője észre fogja venni, hogy a tanügy apostolai között is leg-sanyarubb helyzete van a tornatanároknak.

Sokat beszélhetnék arról, hogy egy-egy helyen a társas-körök, sőt maguk a tanárok is mennyire lenéznek azt a kollégájukat, kinek hivatása az ifjú nemzedék egészségét, testi épségét és erősödését megőrizni és előmozdítani, a mely nélkül pedig a legkiválóbb szellemi képzettség sem ér semmit, mert az egyén teljes életében boldogtalan marad.

De erről — most hallgatok.

Elég nekünk az, hogy testileg-lelkileg kimerítő munkánkért nem kaphatunk oly jutalmat, mely családunk gondtalan fenntartására elegendő volna s folyton küzdenünk kell a megélhetésért.

Még boldog az, ki rendszeres állami iskolába került; de a ki valami kisvárosi felekezeti alsó iskolába jutott, az igen sok esetben — szerencse a kivétel! — megátkozza, hogy az oktatói pályára lépett.

Alig van a vidéken tornatanító vagy tornatanár, ki iskolai elfoglaltsága mellett ne volna kénytelen más kenyérkereseti forrást keresni.

S ha a városban valami testgyakorló vagy sportegyletben tanárnak vagy művezetőnek bejuthat, ez sokkal többet jövedelmez neki, mint maga a fő hivatala.

De itt viszont rá kell mutatnom a tornatanítók képzésének egy nagy hiányára!

Nem akarom kisebbiteni diplománkat, de magunk között bevallhatjuk, hogy ez sok oly dologra nem képesít, a mire pedig a gyakorlati életben szükség volna.

A vidéki tornatanárnak ugyanis a megélhetéshez egyik legfőbb eszköz az, ha a helybeli vívó-, korcsolyázó-, csónakázó- s különböző sport-egyletekben kaphat alkalmazást; de miként kaphasson alkalmazást, mikor a tornatanári pályán vívni nem tanították.

Nem akarok hálátlan lenni s ócsárolni a magyar tornatananfolyamot, de hogy ha nem adnak nekünk mint tornatanároknak oly helyzetet, minőt megérdemlünk, akkor adják meg az alkalmat és képesítést, hogy más hozzánk méltó módon kárpótolhassuk magunkat.

CASSIUS.

Korcsolyázó saison Budapesten.

(1885. Január 6-án.)*

«Bedrängte» budapester Eislauf-Verein! «mert hát mi szegény pestiek is ugyan csak el vagyunk ám nyomva, mint a hogy bécsi sógoraink éneklik magukról.

Sóhajtva nézzük a városligeti tó aczélsima tükörét, — «ja barátom az ne bántsd virág!» tán biz azt várják a derék rendőrök, míg azon a Neugebaude összes ágyuit, próbaképen végig kucsiroztatják.

Mi más élet van oda át ős Budán! biz ott nem féltik a bájos amazonokat, kik az udvarlók fekete seregétől kísérvé az itt-ott recsegő jég mezőn vigan és bátran suhannak el.

Az idei jég sport első babérjait, mindenesetre az I-ső kerületi polgári kör nyerte el, mert a mai nap megnyitott három holdnyi regényes fekvésű korcsolya pályáját oly dícséretes komforttal rendezte be, s a rendezés körül oly példás buzgalmat és figyelmet tanúsított, hogy biz isten sokat tanulhatott volna tőlük nem egy aluszékony egylet.

A pálya maga, a budai várhegy éjszakai lejtőjének lábánál, a János-kórház felett fekvő régen kiaknázott téglavető nagy gödrében fekszik, s oly mély völgykatlant képez, hogy akár ötven templomot is elnyelhetne s a korcsolyázóknak teljes szélbiztos-ságot nyújt.

A riegelwandra épített csinos izlésű csarnok homlokzatával a tó éjszakai oldalán van, s egy tágas szalont, étkező termet és korcsolya és ruhatárt foglal magában, — fa erkélyéről a legszebb kilátással az ellipticus alakú partokra. A katona bandának helye a tó dél-keleti partján elterülő gyepes téren van, s a legkedvesebb téli jelenetek egyike az, midőn a szabadon fellobogó tűzrakás lángjainál melengeti a banda fagyos klarinétokon megdermedt kezeit.

E sorok írója a legélnkebb figyelemmel kísérte a budai szépvilág korcsolya művészetét, s ha még nem is sorozhatók, a bécsi nővilág feltétlenül haladottabb művésznői mellé, de sz anyag

* E czikk a múlt számból tárgyhalmaz miatt maradt ki.

Szerk.

hozzá közel a legügyesebb öklöző sem, a jobb karjával pedig mindig elérte ellenfelét, akárhogy hátra hajolt is az.

Hanem a legszebb volt mégis Tom Bushon szép sasorra.

Büszkén emlegette mindig, hogy nincs egész Wewerleyben olyan görbe orr, mint az övé.

Végre is egy ilyen ellenállhatatlan orr meghódította Wewerley város legbájosabb hölgyét is, Miss Summerson Esztert.

Hanem hát hiába volt Tom Bushnak a legszebb orra Wewerleyben és hiába volt Miss Summerson Eszter a legszebb leány akár egész New-York-states-ben.

A világ többet kíván az embertől a szépségnél s a megélhetéshez nem elég a világ legszebb sasorra sem.

Tom Bush mesterségére nézve csizmatisztító volt s bár szorgalmas fiú volt, jövedelme mégis nagyon kevésre rúgott.

Mert bár esett ugyan eleget az eső Wewerleyben s a bölcs városi tanács gondoskodott róla, hogy a sár egy héten át jól összegyűljön az utcákon; — a wewerley-i polgárok még sem igen tordultak a sarkon álló csizmatisztítóhoz, lévén olyan civilizálatlan emberek, hogy inkább sáros csizmával mennek látogatába, semhogy egy pár pennyt adnának annak az ifjúnak, kinek hivatása az emberiség folytonos tisztogatása.

Szegény Tom Bush sokat is panaszkodott Miss Summerson Eszternek az emberiség civilizálatlan voltáról; s midőn nem sikerült neki össze toborzani «Csizmatisztítás barátainak szövetségét»-t, kétségbeesésében írt egy füzetet, melyben kifejtette, hogy a tiszta cipő mily befolyással bír az ember egészségi állapotára és a csizmakefe mily szerepet játszott az emberiség történetében.

Hanem mindezek dacára alig tudott a fiatal szerelmes pár néhány dollárt félre tenni, hogy majd egykor egy barátságos kis közös fészket bérelhessenek.

Egy napon Tom Bush a 15-street sarkán, a hol rendesen állni szokott, egy nagy plakátot pillantott meg a falon:

Mr. Clarkson James
Amerika legelső boxolója
ma

kihívja a világ összes kemény öklű férfait egy kis kedélyes agyonveretésre.

A ki Mr. Clarkson Jamest legyőzi az ökölvívásban, az kap

! 500 dollárt pengőben !

A viadal kezdete 7 órakor a Concordia-Hall-ban

!!! villanyvilágítással !!!

Orvosokról és eczetes vizről gondoskodva lesz !

Sokáig elnézte ezt a plakátot Tom Bush, de szeme mindig csak arra a sorra tért vissza, a hol ez állott: 500 dollár.

Rettenetes nagy dolog is az, mikor 500 dollárt ígérnek valakinek azért, ha megver valakit.

erősen meg van bennük, s már sokan be mennek minden vezetés nélkül a teljes és tiszta körökbe; csak kitartás! és az évad végén már a legszebb pirouette-okban fogunk gyönyörködni.

De nehogy azt higgyék kedves hölgyeim, hogy én a jó bécsiék iránt tán elfogult vagyok, egyet még bevallok, hogy t. i. kegyeteknek már aztán mindenesetre szebb és könnyedébb természetűk van a jégre.

Örökös ellenlábasaikról, az állítólag erősebb nemről is kötelességszerűleg megemlékezve, csak azon nézetemnek adhatok kifejezést, hogy ős Buda férfiai most is «kemény gyerekek» s ha a derék kör igazgató választmányja e saison alatt tért fog nekik adni arra, hogy vetélkedve elvibessék a babért, bizonyára a legszebb korcsolya-versenyeknek nézhetünk elé.

Neveket felsorolni, egy későbbi kritikai tracsnak tartom fenn. Nem mulasztatom el az alkalmat sajnálkozásomnak kifejezést adni a felett, hogy az általam annyira tisztelt Budapesti (budai) torna-egylet mesterséges jégpályáján még ideig sem sikerült jó jeget termelni, de azt hiszem, hogy a napokban még is siker koronázzandja a derék egylet fáradozásait*.

A végére jó magunkat, a kóborló pestieket hagytam, mert szomorú biz az, — (különösen nekem, kinek nehéz Jackson-Hayne-mét mindenüvé czipelgetnem kell) — hogy a teljes kényelemhez szokott szépeinkkel együtt vagy a nagyobb magán udvarokban felöntözött apró jégtükrökre, vagy az Orcy-kert jó sváb asszonyának deszka putrijába vagyunk kénytelenek szorulni, csak hogy valahára áldozhassunk a jég sport istenének; — no meg aztán az az istentelen sok vásott gyerek ott azon a keskeny tapon, az az összevissza való rendetlen rohanás, — — «nicht zum reden!» és háromszor spongvát rá!

Uram isten «pesti mesterséges jégpálya» jöjjön el a te országod!

Be sokat is panaszkodtunk a pesti jég királyokkal, Földváry, Kailinger és Molnár Viktorral, annak csak a Ludoviceum bámulós csupasz fáit a megmondható!

No de aztán kárpótoljuk magunkat a szép asszonyokkal, s a legnemesebb bosszút úgy állottuk, hogy őket előre elkészítettük egyleti pályánk fényes megnyitására. (Erre azonban a mostani meleg idő mellett vajmi kevés kilátás van. Szerk.) A legbuzgóbb haladást tanúsították a bájos Arany Lászlóné Szél Piroskával, Molnár Viktor képviselő kedves neje, Siklóssy kisasszony, Kacsovich Zoltán huszárfőhadnagy igézó jegyese, Túróczy Terike, Koczó Nelli, Csikász nővérek, Vendrey ezredes leánya, Ráth Margit, Csáky contess. Dellavedella Gizell, Csik Józsefné, gróf Csákykné, Dedinszky Kálmánné — kitűnő köröző — Vettstein k. a. a szép Korizmicsné kis leányával, Sniererné leányával stb. sokan és sokan, a kik epedve várják e sorok íróiával a kényelmes városligeti pálya megnyitását.

PORZSOLT GY.

* Az egyleti jégpálya csakugyan meg is nyílt.

Szerk.

A gyengék erősödése.

Egy elsőrendű képzett tornászt kérdezett nem régen egy kissé gyenge testű ifjú, hogy miképen tehetne ő is szert oly erőteljes testtagokra. A kérdezett persze nagy komolyan elszónokolja neki: «hát barátocskám egyék sok húst, igyék jó borokat, éjjel aludjék, de nappal se nézzen lányokra stb.» Végül azonban oda sugja egy ott álló más barátjának: «káposztával is erőt nyerhet a gyakorló és hús mellett is nyurga marad a henyélő.» Ezen mondás bölcséletének emberéletteni fejtegetése mellőzésével a gyakorlásra nézve mondjuk ki mi is, hogy ez többet ér minden pecsenyénél. A jó táplálkozás a henyélő testnek kész betegség; viszont a rossz táplálkozás a dolgozó testnek satnyulás. De munka mellett és a legközségesebb elegendő étel mellett: satnya és beteg csak az lehet, kinek bensejébe bele született, vagy bele verődött valamely más okból bizonyos baj.

Ne azt kérdezze tehát a gyenge testű egyén, hogy mit, hogyan tegyen, vegyen vagy egyék, hanem azt figyelje meg önmagán, mit mulasztott el, a mit már előbb tennie kellett volna. Ha a tükréből sápadt és mélabús arc néz vissza reá, gondolkozzék multjáról kevéssé: élt-e úgy, örvendett-e az életnek úgy, használta-e gyermekéveit úgy, mint az a telipiros képű barátja? Ha a gyenge kar megreszket a rá helyezett saját teste súlya alatt ha a gyenge lábak az egy mértföldes gyaloglás után feladják a szolgálatot: gondolkozzék az illető mindenekelőtt arról, mi okozhatta ezt? A kórisme előzze meg a gyógyeljárást. Csak elfogult ember mondhatja azt, hogy tornával, jó kosztal minden gyenge testet hatalmasan izmossá lehet idomítani. Ha ez így volna, akkor az angolok vagy a németek már régen «idomított nemzet» volnának, akkor nem lenne azoknál is annyi vézna és szűk mellű.

Mindenki, ha magába mélyed, ha saját testét és lelki állapotát vizsgálja, könnyen felfedezheti fogyatkozásait, hiányait és tehetéseit; ámde sokkal nehezebben adhatja okát olyanná lételének. Nem tanácsos tehát elhirtelenkedve nyúlni minden nagy zajjal ajánlott edző vagy gyógyító eszközökhöz. Sokan súlyosították már még inkább bajaikat meg gondolatlan ágaikkal, sok tudóvésztes beteg lett már áldozata a hátrányos gyógy módnak is, sok járnitudo gyengét döntött már ágyának az edződésre szánt munka is. Megmondja az ügyes orvos minden benső testszervnek állapot-minőségét, de nincs orvos, mely oly jól megfigyelbessen mindent, mint egy gondolkozó egyén önmagában, csak kellő gonddal történjen ez.

Ne gyötrődjék, ne büslakodjék tehát a gyenge, a vézna testű egyén és ne akarjon nagy hirtelenséggel Toldi-féle erővel birni. Hanem szedje össze szemenként türelemmel, tapasztalatokkal azon adatokat, a mikből önmagát teljesen megismerheti. Ha ilyenképen meggyőződik arról, hogy miket tett, a mi gátolta fejlődését, vagy miket nem tett, de kellett volna tennie; ha belátja

Mikor ebéd után találkozott Tom Bush imádottjával, egy piros czédulát nyomott ennek markába: egy belépti jegy volt az esteli box-versenyre.

Szegény Miss Summerson Eszter nem is tudta, hogy tulajdonképen miért vette neki Tom Bush a belépti jegyet, csak midőn a nagy Concordia-Hall zsúfolásig megtelt kíváncsiakkal s az emelvényen versenycostümben megjelenni látta Tom Bush-t, akkor tudta csak meg, hogy az ő jövendő sorsa fog most eldőlni.

A villamos lámpák vakító fényt szórtak a nagy teremben, a tömeg ezrekre rugott, de mindenkinek tekintete arra a négyszögű emelvényre volt irányozva, melyen a kihívó tömzsi Clarkson és a hosszú kezű Tom Bush állottak.

Az emelvényen állott már a versenybíró is és egy master kezében az eczetvizes üveggel, ha valamelyik el találja ájulni, vagy hogy a vért lemossa róluk.

Az idegen athléta hatalmas, félemlítő alak volt, zömök természet, mintha csak az öklözésre született volna.

Nem is akadt egész Wewerleyben ember, a ki ki mert volna vele állani — csak Tom Bush.

A nagy teremben óriási zsváj uralkodott, mindenki előre tola-kodott, hogy láthassa a viadalt. A fal mellett állók bele kapaszkodtak a terem diszítéseibe s úgy ágaskodtak fölfelé.

Végre elhangzott a viadal megkezdését jelző esengetyű-szó s a teremben halotti csend uralkodott.

— All right! — hangzott a jeladás s a négyszögű emelvény két ellentétes sarkán felállított ellenfél egymáshoz közeledett.

A középre érve, kezét adtak egymásnak, miközben Clarkson gúnyosan szemébe nevetett kicsinylett ellenfelének.

A kézszerítés után mindketten egy-egy lépést tettek hátrafelé s kezdetét vették a verseny.

Az első pillanatban mindketten a másik támadására vártak; de Clarkson midőn látta, hogy Tom Bush nem lök, hirtelen neki ugrott s Tom Bush fejének lökött jobb öklével.

Tom Bush derekát hátrább hajlította s jobb karját ellenfele elé feszítette úgy, hogy Clarkson az orrával épen neki szaladt Tom Bush öklének; — prüszkölve huzódott az vissza s a közönség harsogó hahotában tört ki.

Szorongó szívvel leste Miss Summerson a versenyt, míg a többiek minden lökésre fel-fel kiabáltak, ujjongva mindig, hogy ha a wewerley-i csizmatisztogató jót lökött az idegen athléta.

Szegény Clarkson arca csupa vérüreg volt már, míg a hosszú kezű Tom Bushnak csak a karjait verhette kékre Clarkson.

Már-már ingadozott is Clarkson s az 500 dollár csábosan intetett a szerelmes pár felé, midőn Clarkson hirtelen felugrik s Tom Bush kitartott balkezét leütve, balkarjával lerántja Tom Bush fejét s jobb öklével rettenő lökéseket ad a szegény Tom arcába.

Egy éles sikoltás hangzott a teremben s Miss Summerson ájulva vitték ki.

Annak a szép görbe orraak a halálát nem tudta elviselni.

Pedig nagyon sajnálhatta Miss Summerson Eszter, hogy nem láthatta, mint löki hasba a wewerley-i csizmatisztogató a hirhedt Clarkson-t s mint terül el ez ájultan a tömeg ujjongó rivalgása között.

Tom Bush megkapta az 500 dollárt, hanem a betörött orra mindig csúf maradt.

De csodálatos, erre a betörött orra volt mindig legbüszkébb az ő szép felesége, Mistress Bush Summerson Eszter.

azt, hogy kell-e és minő örökölt vagy szerzett bajokkal még továbbra is küzödni, ekkor, csakis ily tiszta önismerés után ébredjen fel bensejében a szándék, kikérdezni a legedzettebb egyéneket életmódjuk iránt és akként igyekezzen élni. Mert különben igen furcsa visszasságokat cselekedhetnek. Így például állapota tiltja, hogy naponta talpig mosakodjék hideg (sőt jeges) vízzel, de ezt teszi, mert X. akrobata is teszi; vagy naponta nagy gyaloglásokat kezd meg, mint athleta, pedig a kevés séták mellett is napközben egy órát abszolút pihennie kellene; vagy borozgat és félnyers hússal él Y. módjára, holott csak vizivással és zöldségfélékkel óvhatná magát bizonyos nagyobb vérbajoktól. Vagy például a meleg ruházkodás, gyomor és haskötő viseles lenne kívánatos testi állapotánál fogva, de mivel Z. versenygyőztes bajnok még csikorgó hidegben is egy szál könnyű kabátban és nyakkendőtenül, sőt gyakran nyitott mellényvel jár kint, ezért ő is így cselekszik. . . . Hamis út ez a boldoguláshoz. Akkor még sokkal okosabban cselekszik azon gyenge testű egyén, a ki nem sokat okoskodik, hanem minden ajánlott dologra azt mondja: jól van! próbáljuk meg! Mihelyt jó hatást vesz észre, azonnal lelkesülten csüng azon dolgon; mihelyt azoaban káros hatást észlel magán, azonnal felhagy vele.

Ismételve legyen tehát ezen jóakaró tanács a legelől említett módon kérdezősködőkhez: nem attól tételeztetik fel az erőgyarapodás, hogy hús vagy káposzta van-e naponta a tányéron, hanem attól, hogy alkalmas módon gyakoroltatik-e a test.

KIS KÁROLY, tanító.

Korcsolya-verseny Kolozsvárt.*

Kolozsvár, jan. 4.

Korcsolyázó-egyletünk — mely Kolozsvár egész intelligenciáját magába foglalja — ma tartotta meg korcsolya-versenyét a sétatéri fő síma tükren. És ezzel egyletünk a folyó saisonban megelőzte az összes hazai korcsolyázó egyleteket. A verseny még a múlt év december 24-ikére volt kitűzve, de ekkor nem lehetett megtartani a kedvezőtlen időjárás miatt. Ma a verseny kitűnően sikerült; szép közönség volt jelen s ügyes versenyzők akadtak. A nap hősei voltak: Velits Zoltán, Rettegy Kálmán, Vizi Árpád, Sárosy László, Ákoncz Rezső és a kiket legelől kellett volna említenünk Merza Gizella és Tutsek Anna kisasszonyok. De a többi versenyzők is igen ügyesek voltak.

A verseny lefolyása a következő volt:

Pályabírák: Br. Bornemissza Károly, Gyarmathy Miklós, Girsik János, dr. Groisz Gusztáv és dr. Jenei Viktor. — *Intézők:* Ákossy Gyula, Eck Pál, dr. Farkas Géza, Molnár Ede, dr. Óvári Kelemen, Pataki Sándor, dr. Szombathelyi József, Velits Lajos, Vizi Árpád és Vizi Endre. — *Indítók:* Macskási Pál és Rettegy Miklós. — *Titkár:* Salamon Sándor.

A *versenyszabályokról* a következő pontokat közlöm: Mindenki és nemcsak egyleti tag futhat. Valaki ellen csak a pályabírák tehetnek kifogást. A pályatért az intézők lobogókkal jelzik. Ki azokon belül kerülés által a pályatért megrövidíti, a futást érvénytelenné teszi. Három jelentkezővel a verseny megtartatik. A felállítás betűsor szerint történik. A ki már nyert egy díjat, aznap nem versenyezhet. A versenyzőknek egymást futásukban gátolni nem szabad; a ki azt teszi, igényét veszíti. Az akadályversenyben az akadály kikerülése a futást érvénytelenné teszi. Sok pályázó jelentkezése esetén a versenyzők csoportokra osztatnak, s az azokban elsőnek beérkezők között új verseny rendeztetik egy kerülővel.

Az első verseny volt a *repülő verseny* (gyors futás előre), melyre egy dohányzó készlet volt kitűzve. Jelentkeztek Pálffy Samu, Kiss Elemér, Velits Zoltán és Dür Viktor; Pálffy mindvégig vezetett, azonban a fordulónál Velits kisebb kört csinálva a nevezetnek elibe vágott, s a díjat megnyerte; nézetünk szerint kettőjük között új futásnak kellett volna történni, s az akkor első beérkezőnek adni ki a díjat.

Második volt a *gyermek* verseny (tiz évesekig), melyre Dörgő Gábor, Hufflesz Armand, gr. Beth'en Jánoska, Ferencz József, Horváth Károly, Bodor László, Finály György, Ákoncz Rezső és Óváry Elemér iratkoztak fel, azonban az apró hősök közül némelyek utközben elesetek, mások egyéb szerencsétlenség miatt elmaradtak, s elsőnek Ákoncz Rezső, ki egy globust, és másodikként Óváry Elemér érkezett be, ki egy tintatartót nyert.

Következett a *fiatalok* verseny (14 évesekig), melyben Grebe Henrik, Sárosy László és Rauszek Béla futottak; nyertek Sárosy és Grebe.

Az *akadály-versenyben* Vizi Árpád, Donogán Zachariás, Gölner Béla és Rettegy Kálmán vettek részt és mindnégyen igen csino-

san ugrottak; az utolsó korlátnál Vizi és Rettegy egyszerre ugrottak és lábaik a jeget ugyanazon pillanatban érintették, s köztük is egy második futásnak kellett volna döntenie, azonban a pályabírák a dohányzó asztalt Vizi Árpádnak ítélték. A pályán három akadály vala, egyenként másfél méter szélesek.

Következett a *nők* verseny, melyben az első díjat vagyis a névjegyartó asztalt a jury Merza Gizella k. a. és a 2-ik díjat Tutsek Anna kisasszonynak adta ki; ebben még Vizi Gizella is részt vett, s mindnyájan igen ügyesen és sok kellemmel korcsolyáztak.

Végre a művészi versenyben Rettegy Kálmán, Vizi Árpád és Jenei Aladár közül a díjul kitűzött serkentő órát Rettegy Kálmán nyerte el, ki a korcsolyázásban igen sok ügyességet és nagy jártasságot tanúsított ez alkalommal is.

Az egylet január 18-án még egy versenyt és 30-án jelmezes esteli mulatságot is szándékozik rendezni.

Egy roszkor jött vihar.

(A Senta hajó naplójából.)

A taraczkok durrogása, a néző közönség éljenzése közt suhant a célpontra keresztül az általam egyedül vezetett Senta az idei főredu júliusi regattán. Hiába volt az ellenfélnek Blue Rocknak hibátlan vezetése, hiába öntözte az öreg Harny hajója vitorláját, öt percczel elébb értem a célhoz.

A verseny folyt tovább, én egy kötélben a jury hajóhoz kötöttem magamat, érdeklél nézve a versenyzőket, a 10 evezős halászkötél, kik nagy lármával és még nagyobb igyekezettel iparkodtak a cél felé, s aztán a jury felé, én félve attól, hogy hajómnak neki jönnek, eloldatni kérttem hajómat s Éhn Kálmánt átvéve hajómra, kiadtam a jelszót «a clivert fel» s a míg ő annak felhuzásával vesződött, a nőző felé pillantok s látom miképp borul a láthatár, távoli dörgés moraja hallatszik, mindig sötétebb az ég s a vihar előszele már itt van. . . . Hamar fel a nagy vitorlát, hogy a parthoz éhessünk. Egy recscsenés s a nagy vitorla csigája kikapcsolódik s a vitorla lezuhan a hajóra!

A vihar már itt van, az öles hullámok a part felől oldalra döntik a hajót, én a kormányon ülök s iparkodom fél széllel a közeli nádashoz menni, de a hullámok mindig jobban jobban tolnak befelé a tóra. Horgony meg nincs, a nagy vitorla csigáját rögtön beakasztani nem lehet, a vihar meg nőtt folytonosan. Megfogadom magamban, hogy soha többet horgony nélkül el nem indulok, most is azért tettem csak, hogy a hajó azzal is könnyebb legyen a versenynél. Hátra nézek, az egész néző közönség, hajók, ladikok úgy néznek ki, mintba tengeri ütközetben lettek volna. Zavart gomolyban iparkodik mindenki a part felé menedékhelyet keresni, akkor az eddigi észak-nyugoti szél egész északira változik, a Senta mindig kijebb üttetik, a hullámok keresztül csapnak rajta.

Meglátom ekkor a másik oldalon a «Szélvész» yachtot, horgonyoz rajta egy matróz, az árbocz tetején igazgatja a köteleket, rögtön megfordítom a hajót, a Chiverbe belekap újra a szél és roppant gyorsasággal visz felé, a hajó kötelét ketten tartjuk, hogy Kálmán átugorhasson a hajóra, de a matróz ijedtében leugrik az árbocról, attól félve, hogy keresztül törjük hajóját s integet s kialál, hogy az ő horgonya kicsi a «Szélvész»-t se tudja már tartani, őt is viszi a vihar, később így is történt — noha segítséget kapott, egész éjjel a Balatonon kellett lennie s csak harmadnap vetődött kiéhezett és átfázott legényeivel baza.

Mi lesz most a mi teendőnk? . . .

A villámok cikáznak mindenfelé, az egész Balaton egy haragos tenger, hullám hullám után, míg sövült a szél. A somogyi partra kivetődni lehetne ugyan, de az igen messze van s kérdés, sikerül-e, mert a hullám Tihany-felé hajlik s ellene menni elő vitorlával lehetetlen, a vízbe nyúló félsziget pedig tele van sziklakkal köröskörül, melyek közül elég csak egyre felmenni, hogy az egész hajó tönkre menjen, izzé-porrá törve. Ekkor a végső pillanatban eszembe jut, hogy nem mesze a klastromtól van egy 100 ölnyi széles hely, hol egyedül nincs szikla, hanem jó fővény; oda irányozhatom a hajót minden baj nélkül. Közlöm tervemet Kálmánnal s megindulunk a szél előtt. A vitorla kötelét ketten fogjuk s noha jól bele kapaszkodunk, még sem vagyunk képesek jól

* Mult számunkból térszűke miatt kimaradt.

tartani, mert én csak egy kézzel foghatom, a másikkal a kormányt kell irányoznom. Az árbocz meg-meghajlik egy-egy nagyobb szélrohamnál, s ha a hajó egy hullámra felkapott, másodperczeig marad rajta.

Már Füredet nem látjuk, rohanva közelítünk Tihanyfelé, hajónk mint egy paripa ágaskodva emelkedik fel a magasba, hogy újra lecsapódjék, közelebb érünk a parthoz a hullámok a csekély víz miatt kisebbednek, mit midőn látok, felszólítom Kálmánt, hogy vetközzék le, hogy a csekély vízbe beugorva, a hajót segítsen megfordítani. A part mindinkább közeledik, már csak négy láb a víz, Kálmán kiugrik, de a roppant sebesség miatt nem tud a hajóval menni, az húzza-vonszolja magával, míg meg nem ragadja a hátra kötött kötelet. Én a szél ellen fordítom a hajót, de a eliver kötél kiszabadul kezéből s borzasztóan jobbra-balra csapkodva engem s a vizet, végre sikerül a csapkolódó vitorlát megfogni s a vízbe huzni. Egy kevés ütődés s hajónk arcczal a szélnek, nyugodtan ül a puha fővényen.

A parton gyerekek, emberek vegyesen végzik munkájukat, kérünk egy beverni való karót, abhoz hozzá kötjük a hajót, levetkezünk és térdig érő vízben, ruháinkat ölben kivive, a parton átöltözünk. Csak most érve reá, hogy óráinkra nézzünk, mely azt mutatja, mikép 12 percz a'att érkeztünk oda, hova a gőzsnek 30 percz kellett volna.

Kocsit fogadtunk rögtön, a hajónkat egy ember őrizetére bizva egy és egy negyed óra alatt újra Füredre értünk ismerőseink megnyugtatósa végett. — Tanulság az, hogy a nyeres chanceáért a horgonyt soha el ne hadd.

SZALAY IMRE.

Szuronyvívás.

(Bockelberg Ede rajzával.)

A nemzeti tornaegyletben a legközelebbi tisztornázás alkalmával szuronyos fapuskákkal be volt mutatva a szuronyvívás is az egyleti tagok által. Az ott tett szemléletek nyomán felújultak többekben a katonáskodásaik alatt szerzett vívási gyakorlataiknak vagy e nemben másutt szerzett tapasztalataiknak emlékei. Ennek következtében többek között élénk eszmecsere fejlődött ki a különféle vívási módok felett. A vége azonban ezen vitatkozásoknak rendesen az lett, hogy mindegyik az általa gyakorolt rendszer előnyeit magasztalván, a másénak hátrányait bizonyítgatván: puskákat helyettesítő botok vétettek kézbe és gyakorlatias megoldás kíséreltetett meg. Így sem egyeztethetvén ki az ellentétek, érvek és botok helyet adtak azon böleseleti meghatározásnak, mit ezen közszólás fejez ki legtalálóbban: «kinek a pap, kinek a papné».

A dolog pedig sokkal fontosabb mint gondolják többen, mert a mostani háboruskodásban is nem mindig golyó dönt az egyesek élete fölött. Már pedig nem lehet egyetlen katonasorba jehető egyénre nézve sem közömbös az, hogy minő móddal védheti magát, vagy teheti harczképtelenné ellenfelét a legkönnyebben. Mert nem áll azon nézet, mintha a komoly élethalál harczban senki sem törődne a vívási szabályokkal, és csak úgy találomra szúrna vagy ütne fegyverével. Ellenkezőleg, éppen a komoly harczban mindig azon küzdő félnél van a legtöbb önbizalom, bátorság és győzelmi valószínűség, a melynél a vívási gyakorlottság a vívási szabályok ismeretéből és alkalmazásából következik.

Éppen nem mindegy tehát, hogy például a szúrás alatt pillanatra elbocsássa-e a balkéz a fegyvert vagy ne. Nem közömbös az se, hogy a védelmi állásban a balkéz kinyújtva tartsa-e előre a fegyvert, vagy a testhez hajlítva tartas-ék. A cselek, a várva védések, a félreszökéssel szúrás kerülni és adni, az ugrás pillanatában való szúrás vagy védeés és több eféle különböző móddal végezhető vívási mozzanatok fölött tiszta és helyes fogalmakkal kell birnia annak, a ki a tükély fokáig ki akarja magát képezni a szuronyvívásban. E helyen térszúke miatt csak annyi legyen felemlítve, hogy a képünkön feltüntetett vívási mód a «porosz iskolához» tartozik, a mennyiben a szúrás pillanatában a balkéz elbocsátja a fegyvert. Ilyen móddal lett a nemzeti torna-egylet néhány tagja is tanítva. Ezen iskolának megkülönböztető jellege továbbá az is, hogy a vívó állásban a bal kéz előre kinyújtva tartja a fegyvert, és hogy a fegyverág lapjával tartatik a jobb csipőhöz.

Ezen főbb megkülönböztetésekből következik, most természet-szerűleg azon sok apró eljárási mód is, a melyekben eltér a más

nemzetek vívási módjától. Így pl. részben a magyar honvédség-nél és egészben a közös hadseregnél a fentivel ellentétes az, hogy a szúrás pillanatában a balkéz nem bocsátja el a fegyvert, hanem a csövön esúztatva a jobbkéznek közvetlen közelében vesz fogást, a vívó állásban pedig a balkéz hajlítva a test közelében tartatik, és a fegyverág meghajlott élével tartatik a jobb csipőhöz. A francia vívási módnál (lásd Chappon könyvét) a szúrás alkalmával a balkéz elbocsátja a fegyvert, de az «állásban» hajlítja a balkéz. Ilyen eltérések vannak a fegyvernek előrébb vagy a testhez közelebb való tartásában is.

Mindezen csekélységeknek rendkívül fontosságát csak az méltányolhatja kellőleg, a ki nem fapuskákkal, hanem valódi súlyos fegyverekkel próbálva tesz különbségeket a különféle módok között.

E sorok írója katonai pályáján és magánygyakorlatok utján szerzett tapasztalatok után azon meggyőződésre jutott, hogy szigoruan mindig egy bizonyos módnál maradni nem helyes. Vannak oly védési és támadási helyzetek, melyekben ez vagy ama móddal czélszerűbb élni. És ezt lehet is kívánatos is határozottan megállapítani, ugyannyira, hogy szinte különösnek tűnik fel, miért tesz pl. a mi magyar honvédségünk is csak a lovas és a gyalogos ellennel szemben tüzetesebb vívási módkülönbségeket, midőn magok az oktatók is gyakran kénytelenek a szabálytól ugyan eltérő, de helyesebb fogásokkal élni, mihelyt az ugynevezett párharcz hevében vezetik fegyvereiket.

A testedzési egyletek és társulatoknak azonban ily mélyreható szuronyvívási megkülönböztetéseket nem szükséges tenniök, mert ők nem katonákat képeznek, hanem egészséges egyéneket. Ezen

szempontból itt nincs helyén bővebben fejtegetni a vívási iskolákat. Elég szép az, ha egy egylet, mint legközelebb a nemzeti tornaegylet, tényekkel bizonyítja be azt, hogy egy képzett tornásznak szuronyvívásra való betaníthatása nem hónapokat, hanem csak napokat vesz igénybe.

Szó fér azonban ahhoz, hogy ha már egy egylet beszerzi a szuronyos fapuskákat, miért nem szerez be hozzá egész testet védő és sajátos e célra alkalmas fejtvédő készleteket is. Ezt azért kell itt felemlíteni, mert tapasztaltatott, hogy a kardvíváshoz használt arcvédők igen könnyen belökelhetnek az arcba, és a gyomorra kapott lökések veszélyessé válhatnak. Erről tanuskodik legközelebb is egy-két «plezur», melyet kapott több küzködő fél.

A képünk magyarátául megjegyzendő, hogy a támadó fél az ellenfélnek czombjára intéz szúrás, melyet emez gyors hátralépéssel és a fegyvernek fölülről lefelé csapásával hárít el. Ez egyike a legszebb, de egyszersmind legnehezebb védési módoknak, mert a támadó fegyverét csak igen gyors és a kellő pillanatban adott ütással lehet félreütni. Azonkívül még a bal lábnak hátravitelével is oly ügyességet kell kifejteni, hogy a test azalatt se jöjjön ki biztosan álló helyzetből, hogy rögtön utána ismét az eredeti állásba lehessen jönni. Különösen jól veszi ki magát tömegben vezérszóra, egymástól kellő távolságban a szuronyvívás «iskolája». Ajánljuk minden testedző társulat figyelmébe a szuronyvívás iskoláját, de óva intjük őket a párharczok szenvedélyes gyakorlásától.

PORZSOLT LAJOS.

Korcsolyaverseny-eredmények.

A távolkorcsolyázásnak legnagyobb lendületet a versenyek adhatnak, hol az erőlködése fokozza képességeinket. Ily versenyekre azonban nálunk igen kevés kilátásunk van, az egyletek ez irányban való tétlenségét tekintve. — Így nincs más hátra, hogy magunk versenyezzünk az idő ellen. Ez pedig csak úgy lehető, ha az eddig elért eredményekhez mérhetjük erőnket. Az alább közölt kimutatásban ki keresi a korcsolyázó az erejének megfelelő távolságot s ezt magának kimérve, igyekszik a kitzüött eddig elért legjobb eredményt megközelíteni.

Az itt elért eredményeknél az indítás álló helyből történt és rendszeren szélesdében.

A szélllel való korcsolyázásnál az eredmény mellett ezt is jelezzük.

A távolságok angol mértékei mellett a métert is kiteszszük, hogy a kimérés könnyebben történhessék.

Az első távolságban a 75 yard 68¹/₂ méterben a legjobb eredményt egyenes pályán See érte el, a távot 8³/₅ másodperc alatt téve meg New-Yorkban, 1883.

100 yard, 91.44 mt. egyenes pályán 10³/₈ mp. Philipps New-York, 1883.

120 yard, 109.73 mt. egyenes pályán, repülő starttal (az indítás futásból történt) 11¹/₃ mp. Philipps N. Y., 1883.

150 yard, 137.2 mt. 15⁷/₈ mp. Philipps N.-Y., 1883.

Ugyancsak Philipps eredményei a legjobbak a 200, 220 és 300 yard távolságban is.

200 yard, 182.88 mt. egyenes pályán 21⁵/₈ mp. — Ugyane távolság egy fordulattal 26⁷/₈ mp.

220 yard, 201.16 mt. repülő indítással szélben 19⁷/₁₀ mp., szél nélkül 21⁴/₅.

300 yard, 274.3 mt. 31²/₅ mp.

¹/₄ ang. mértföld, 402.3 mt. szélben, egyenes pályán 42¹/₂ mp. Philipps, szél nélkül 44¹/₅ mp.

¹/₂ ang. mértf. 804.6 mt. egyenes pályán, szélben 1 p. 30 mp. Philipps, szél nélkül, egy fordulattal 1 p. 57²/₅ mp. Ralph.

¹/₂ ang. mértf. 24 akadálylyal (18 hüvely magas) 2 p. 31⁵/₈ mp. Guerney New York, 1879.

1 ang. mértf. 1609 mt. egyenes pályán, szélllel 3 p. 15 mp. Tebutt, Anglia, szél nélkül 3 p. 26²/₅ mp. Paulsen.

Ugyancsak Paulsen eredményei a legjobbak egész 25 angol-mérföldig. Ez alább következő eredményeket New-Yorkban 1884. febr. 2-án egy negyedmérföldes pályán vitta ki.

Mérföld	méter	óra,	p.,	mp.
2	= 3.218 ¹ / ₂	—	6 :	56 ¹ / ₅ .
2 ¹ / ₄	= 3.621	—	7 :	49 ³ / ₅ .
2 ¹ / ₂	= 4.023	—	8 :	43 ⁴ / ₅ .
2 ³ / ₄	= 4.425 ¹ / ₂	—	9 :	37 ² / ₅ .
3	= 4.828	—	10 :	33 ² / ₅ .
3 ¹ / ₄	= 5.230	—	11 :	28 ² / ₅ .
3 ¹ / ₂	= 5.632 ¹ / ₂	—	12 :	33.
3 ³ / ₄	= 6.035	—	13 :	17 ³ / ₅ .
4	= 6.437	—	14 :	13 ¹ / ₅ .
4 ¹ / ₄	= 6.839 ¹ / ₂	—	15 :	08.
4 ¹ / ₂	= 7.242	—	16 :	03 ¹ / ₅ .
4 ³ / ₄	= 7.644	—	16 :	58 ¹ / ₅ .
5	= 8.048 ¹ / ₂	—	17 :	56 ² / ₅ .
5 ¹ / ₄	= 8.449	—	18 :	52 ³ / ₅ .
5 ¹ / ₂	= 8.851	—	19 :	48 ³ / ₅ .
5 ³ / ₄	= 9.253 ¹ / ₂	—	20 :	43.
6	= 9.656	—	21 :	38.
6 ¹ / ₄	= 10.058	—	22 :	29 ¹ / ₅ .
6 ¹ / ₂	= 10.460 ¹ / ₂	—	23 :	24 ¹ / ₅ .

(Folyt. köv.)

1884-ik évi Athleta- és Torna-versenyek győztesei.

(Összeállította: Vermes Lajos, B. V. E. E. alelnöke.)

1. Abrasits Antal, aug. 3. Sz. T. E. Palics, gyaloglás 3 km. = 16 p. 50 mp.
2. Ifj. Adám Géza, aug. 29. B. V. E. B. Füred, evezés.
3. Ifj. Adám Károly, jun. 23. Nemzetközi regatta. Budapest, két evezős-verseny (pair oar) 2500 m. lefelé = 7 p. 55 mp.
4. Asbóth Jenő bajnok, máj. 12. M. A. C. Budapest, bajnoki egy órajárás.
5. Asbóth Jenő bajnok, jun. 29. H. Cs. E. Adony, négy evezős verseny.
6. Asbóth Jenő bajnok, okt. 20. M. A. C. Budapest, bajnokv. egy órajárás.
7. Balogh Dezső bajnokjelölt, aug. 3. Sz. T. E. Palics, bajnoki torony-verseny 15 km. = 54. p. ³/₄ mp.

8. Bartay Oszkár, okt. 20. M. A. C. Budapest, kezdők veloci-péd-versenye 1609 m. = 3 p. 53 mp.
9. Bély Mihály, jun. 12. N. T. E. Vác, nagy sík-verseny 260 m.
10. Beisbarth János, szept. 15. Sz. V. E. Bród, vasparipa-versenyek 3218 m. = 12 p. 9 mp.
11. Beisbarth János, szept. 15. Sz. V. E. Sándor, három kerék-verseny 1609 m. = 4 p. 21 mp.
12. Bibek Ádám, máj. 25. Gy. V. K. Győr, nagy akadály-vers. 600 m.
13. Biró Károly, decz. 6. Sz. T. E. Szabadka, ökölvívás 12 : 8.
14. Bittó Aurél, decz. 13. M. A. C. Budapest, törvívás 2 : 3.
15. " " " " " " " " " " kardvívás 2 : 3.
16. Bogayay Emil, jun. 22. M. T. V. E. M. Óvár, kezdők kardvívása 4 : 6.
17. Braun Gizella, aug. 29. B. V. E. B. Füred, hölgyek sando-lin-versenye.
18. Brózer Mór, decz. 13. M. A. C. Budapest, nyújtó-tornázás.
19. Brömer Elmerhausen E., május 22. 60-as verseny-bizottság. Budapest-Gödöllő és vissza, nemz. országúti vasparipa-verseny 48,208 m. = 2 ó. 48 p. 27 mp.
20. Zechmeister A., aug. 30. B. V. E. B. Füred, vitorla-verseny 12. km. = 21 p. 58¹/₂ mp.
21. Dáni Vilmos, decz. 13. M. A. C. Budapesten, akadály-verseny.
22. Durko Imre, jun. 22. M. O. T. V. E. M. Óvár, súlyemelés 21 : 30.
23. Gr. Esterházy Mihály, aug. 29. B. V. E. B. Füred, buvár-táv-versenyűzés.
24. Ertl Viktor, jul. 23. W. R. W. Pirát. Budapest, nemzetközi Regatta, 4 evezős autrigger, 4 evezős-verseny four-oar 2500 k. = 6 p. 39 mp.
25. Faur Kornél, aug. 4. Sz. Cs. E. Szeged, csónakverseny.
26. Fellegi Antal, decz. 6. Sz. T. E. Szabadka, súlyemelés 17 erő-ponttal.
27. Fellegi Antal, deczemb. 6. Sz. T. E. Szabadka, kezdők kardviadala 3 : 6 voltal.
28. Philippovich Emil, aug. 3. Sz. T. E. Palics, akadály vasparipa-verseny 15 km. = 44 p.
29. Philippovich Emil, auguszt. 3. Sz. T. E. Palics, akadályűzés 500 m. = 11 p. 45 mp.
30. Philippovich Emil, okt. 20. M. A. C. Budapest, nagy veloci-péd-verseny 4 angol mérf. 16 p. 18¹/₅ mp.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

Azon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésük lejárt, fölkérjük az előfizetés megújítására.

Az előfizetési ár: 3 óra 2 frt, 6 óra 4 frt, 12 óra 8 frt.

Az előfizetési pénz legcélszerűbben posta-utalványon küldhető Aigner Lajos könyvkereskedésébe (Budapest, IV. váczi-utcza 1.)

Az 1884-iki évfolyamból még néhány teljes példánnyal szolgál a kiadóhivatal 6 frtjával

A nemzeti tornaegylet versenye. Az eglek közlebbi dísztor-náján az eldöntetlenül maradt birkozás díjért (ezüst serleg) versenyeztek mult szombaton a még eddig díjat nem nyert tornászok. A küzdelem a távolugrás és távoldobásban folyt. Minden ver-senyző kétszer ugrott és dobott. Az eredmény a következő:

	ugrás		dobás	
Maurer Rező	4 m. 80 cm.	4 m. 40 cm.	4 m. 80 cm.	5 m. 20 cm.
Clair István	5 " 10 "	4 " 95 "	4 " 95 "	5 " 20 "
Lichtenstern E.	5 " 5 "	5 " 5 "	4 " 30 "	4 " 75 "
Schodl János	4 " 80 "	4 " 70 "	nem dobott	
Schulerus Fer.	3 " 25 "	4 " 5 "	" "	
Weisz Lajos	3 " 25 "	4 " 5 "	3 m. 85 cm.	3 m. 85 cm.

Igy a győztes Clair István lett 5 m és 10 cm. ugrással és 5 m. 20 cm. dobással. A dobás egy körülbelül 30 vámfont nehéz kővel történt. Az eredmény mindkét versenyben csak középszere-rűnek vehető. Clair ugrása szabályos, de nincs elég gyors futása. Általában minden versenyzőnél az a baj, hogy a rohamuk gyenge, e nélkül pedig nem lehet távot ugrani. — Maurer dobása a leg-jobb dobással egyenlő, s azt hisszük, hogy szép izmaival távo-labbra is dobott már. Lichtenstern két egyforma ugrásánál isko-lázott jó tartásával tűnt ki. Ugyancsak kifogástalan tartással és jó rohammal ugrik Schodl, ki ma épen nem volt erejénél; más-kor 17 bécsi lábat is ugrott már.

A fővárosi magán vívótársulat, mely a Dorottya-utczában tart vívótermet, s mely tavaly nyári táncvígalmával oly szépen mu-

tatta be magát, 1885. január hó 27-én a vigadó kis termében zártkörű tánczestélyt rendez, mely az előjelek után ítélve és tekintve a nagy érdeklődést, mely iránta már most is mindenfelé mutatkozik, igen fényesnek ígérkezik. A meghívók már szétküldettek. Kik meghívóra igényt tartanak, szíveskedjenek a rendező bizottsághoz (V., Dorottya-utca 7. sz. a. a vívótársulat helyiségében) fordulni, hol a meghívó előmutatása mellett naponta déli 12 órától 1 óráig és esti 6 órától 8 óráig beléptijegyek is válthatók. A rendező bizottság tagjai: Bródy Imre, biz. elnök; Fisch Miklós, biz. jegyző; dr. Bródy Lajos, biz. ellenőr; Meller József, biz. pénztárnok; dr. Alapy Henrik, Baumfeld Zsigmond, Beer Arthur, Berger Jenő, Felsenburg Gusztáv, Frey Kálmán, Fuchs Zsigmond, Hecht Ernő, Hecht Zsiga, Janovitz Emil, Kisfalvi József, Michelstädter Armin, Popper Gyula, Schön Justin, Schwarz László, Somogyi Dezső, Steiner Ferencz, Stern Ede, Stern Arthur, Weingruber Armin, biz. tagok. Személyjegy 3 frt. Családjegy (2 személyre) 5 frt, (3 személyre) 7 frt.

Korcsolya verseny Szarvason. A szarvasi korcsolyázó körnek a Maczó laposban levő jégpályáján f. hó 5—11-éig élénken folyt a korcsolyázás. Ez utóbbi napon (Vasárnap) fuvó zenekar közreműködése mellett korcsolyaversenyt is rendezett a tanuló ifjuság közt Oláh Miklós a főgymn. tornatanítója. Az *előre futásban* győztes lett Godau Sándor, ki 150 méternyi hosszú tért 17 másodperc alatt futott meg; másodiknak érkezett Benczur István. — *A hátra futásban* Hankó Márton tűnt ki. Ennél a tér csak 100 méternyi volt s a hátra futást egy 20 lépéses előíram után adott jelre kezdték, mire gyorsan meg kellett fordulni minden futónak. Megjegyzendő, hogy a futások szél irányában történtek, mi dél felől erősen fujdogált. A verseny fénypontját azonban az Asztalos Sándor által bemutatott műgyakorlatok képezték, melyeket az óriási számmal jelen volt közönség folyvást gyönyörködve nézett s méltán részesített tapsban, míg a tanuló társak Asztalost, örömmel vállalkoztak. Ő igazán megmutatta, hogy mennyi kellem rejlik a korcsolyázási mozdulatokban s ha őt utánozni igyekeznek a korcsolyázók tagjai: csak finom ízlést árulnak el. Nehezebb gyakorlatai közül Asztalos Sándornak felémeltére méltó a külső ív előre és hátra, kadét ugrás, forgás egy lábban a halifax talpán, keringő. A versenyen kívül, később Ádám Jenő és Marsal Pál löczaugrásaikkal gyűjtöttek maguk körébe sok nézőt. Mindkettő szépen ugrott át két löczt, melyeknek magassága 0.46 méter, egymástól távoluk pedig külső széleiktől számítva 1.75 m. volt. Az így ugrott távolság az elugrás helyétől a leugrás helyéig 3.75 méternyi tett ki, mi dicséretre méltó eredmény a 15 évet csak most betöltött ifjaktól. — A jég kissé lágy volt s a csoportosulástól több helyen víz fakadozott fel, más nap pedig egészen olvadásnak indult az, s így a hölgyek által is czélba vett versenyfutást aligha megtarthatják a jelen évadban. Hölgytagok és városi ifjak különben most nem korcsolyáznak oly nagy számmal, mint az előző években; de tanuló ifjak annál többen. A jégpálya hossza 200 m.; szélessége pedig átlag 50 méter; tehát az egésznek területe 10,000 négyszög. De e mellett vannak közel kisebb-nagyobb darab jegek, hol kezdők vagy a magányt kedvelők szintén kényelmesen korcsolyázhatnak.

O. M.

Hellner Kálmán müncheni doge. A fővárosi körökben általánosan ismert jó vívót, Hellner Kálmánt Münchenben, hol egy idő óta tartózkodik, megválasztotta a „tizek tanácsa“ *dogenak*, t. i. a müncheni magyar fiataltság f. hó 21-én «velencei álarozos ünnepélyt» rendez s mint a rendezőség elnöke jutott a „doge“ titulushoz Hellner ur, ki a magyar athletikai club tagjaihoz is küldött az ünnepélyre meghívót.

«Sport Français» czim alatt Párisban alakul egy egyesület, mely mintegy központja lesz Franciaország összes sport-egyesületeinek és a melyben minden téren folyó versenyekre lehet fogadni. Az egyesület egyik alosztálya a jockeyk és más sportnemek javára nyugdíjintézetet is alapít, ha valami szerencsétlenség által «munkára» képtelenné válnak. A «Sport Français» egészen a híres londoni «Victoria club» mintájára lesz szervezve s a legelőkelőbb sportsmanek vesznek részt alakításában.

Az a kényes ügy. Mult számunkban említettük, hogy a megboldogult «Hatvanas verseny-bizottság»-tól valahára megkaphatta Brömer Elmerhausen a megnyert aranyérmeket — ezüstből, tehát a kényes ügy elintéztetett. Mint azonban az alábbi levél mutatja, még egy versenyző sem kapta ki megérdemelt díját. A levél így hangzik: «Mélyen tisztelt szerkesztőség! Hivatkozom becses lapjuk f. évi jan. 6-án megjelent 1-ső száma különfélek rovatában «Egy kényes ügy» czímmel kiadott közleményre, melyben végre elintéztetnek tekintetik a «Hatvanas bizottság» által rendezett versenyek ügye. Ez állítás azonban téves, mert én, ki a gödöllői versenyeken háromkerékű velocipéden Vermes Lajos ur ellenében az ezüst érmet nem közönséges eredménynyel érdemeltem ki, da-

czára hosszas várakozás és a hatvanas bizottsághoz irt leveleimnek, azt a mai napig sem kaptam meg. Tisztelettel kérem, kegyeskedjenek, ha lehet, becses lapjukban jelen nyilatkozatomnak is helyt engedni, talán ily módon, ha nyilvánosság elé kerül ügyem, végre a «Hatvanas bizottság» követeléseimnek eleget teend. Fogadják előre is hálás köszönetem. Teljes tisztelettel, Budapest, 1885. jan. 12-én. Rossi Nándor, a budapesti kerékpár-egyesület alkaptánya.» Rossi ur panasza teljesen jogosult. Az említett versenyben oly szép eredményt vívott ki, hogy aranyérmeket is megérdemelt volna. A kik tehát a bécsi velocipédistának megadták az érmet, azok a magyar velocipédistával szemben sem vonhatják ki magukat a kötelezettség alól.

«Herkules»-naptár.

- Január 25. Nevezési zárlat a febr. 2-iki verseny-nyitásra.
- « 27. A fővárosi magán vívó-társulat mulatsága a Vigadóban.
 - « 30. A «Kolozsvári korcsolyázó-egylet» jelmezes mulatsága.
 - « 31. A «Székesfehérvári korcsolyázó-egylet» mulatsága.
- Januárban csak fázánra és tűzokra szabad vadászni. Január első felében az őzbakra való vadászatot is megengedi a törvény. Minden más vadat e hónap alatt löni tilos.
- Február 2. Versenygyaloglás a «Budapesti kerékpár-egylet»-ben.
- « 2. A maros-vásárhelyi tornavívó-egylet mulatsága.
 - « 3. Regatta-bál a Vigadóban.
 - « 7. Az «Aradi torna-egylet» disztornája.
 - « 8. « « « hangversenye.
 - « 9. Athleta-bál a Vigadóban.

Szerkesztői üzenetek.

Oláh Miklós (Szvas.) Köszönet az ügyes cikkért és csinos versért. Munkálkodását kérjük továbbra is. — *Tanító.* A fővárosi «elemi iskolai tornaművezetők»-ről a fővárosi közgyűlés 1883-ban kiadott «Szabályzata» a 12-ik §-ban a következőket írja: «Azon elemi iskolai tanítók, kik tanévről-tanévre a tornaművezéssel bíztatnak meg, rendes illetményeiken felül a tanév tartamára 200 frt általányt élveznek. Az ily tanítók a tornaművezetésen kívül csak heti 20 órai tanításra kötelezhetőek». — «*A legalkalmasabb testgyakorlat.*» A legalkalmasabb cikk. — *Sz. I. orsz. képv. urnak* (Bpest). Kivánsága szerint lesz. A jövő hóban már elkészül. — *I. Sz. (Duna-Szekeső)* Az ügy elintéztetett, még pedig kedvezően. A kéziratbőség miatt egy-két számot késni fog ugyan, de a kézirat másik felére is szükség lesz még e hóban a nyomdai beosztás végett. — *V. L. (Bpest).* A két «győzelmi sorozat»-ot egymás után fogjuk közölni, mihelyt az idősebb dolgok egy kis helyet adnak. De néhány életrajzi adatra szükség volna; legyen szives e végett alkalmilag fölkeresni szerkesztőségünket. — *Radamanthys* (Bpest). A rúdugrás rajza már meg van nekünk jobban, a cikk pedig igen rövid. Más kérünk. — *B-s K-y.* Van tizféle módja is, legtartósabb a rézkarcz és fametszet, leggyorsabb a czinkográfia; a mieink egy része fametszet, másik része czinkográfia utján készül. Legszívesebben vesszük, ha czinkográfia alá dolgozik. — «*Csónakász-dal.*» Sorát ejtjük. Kérjük, jelentkezék szerkesztőségünkben a délutáni órákban. — *Pető István* (Bpest). Nagyobb távolságra még kevés futónk van eddig. A névsor 1875-ben kezdődik Porzolt Ernő bajnokkal, ki 2 angol mérföldet 11 p. 55 mp. alatt futott be; ugyane távolságot még rövidebb idő (11 p. 9 mp.) alatt futotta be 1877-ben Kis Aladár. Két osztrák mérföldet futottak Barcza Károly és Porzolt Ernő. A két angol mérföldet megfutották Bendik István, dr. Molnár Ignác s még többen. Igen jeles távfutók a M. A. C.-ban Dáni Vilmos és dr. Koller Károly bajnokok. A „M. A. C.“ verseny-könyve még csak most készül, ebben majd meg fogja találni az összes névsort és eredményeket. A legifjabb nemzedékre nézve pedig tájékozást nyújthat önnek a mult év győzteseiről a Vermes Lajos által lapunk számára összeállított kimutatás. — «*Többen*» (Bpest) Névtelenül beküldött cikket nem adhatunk ki, ha az személyes támadásokat foglal magában. — *Több kéziratról jövőre.*

Tartalom.

A tornatanítók helyzete (Cassiuától). — A korcsolyázó saison Budapesten (1885. jan. 6-án, Pozsolt Gy.-tól). — A gyengék erősödése (Kis Károlytól). — Korcsolya-verseny Kolozsvártt. — Egy rozskor jött vihar (A Senta hajó naplójából, Szalay Imrétől). — Szuronyvívás (Böckelberg E. rajzával, Porzolt Lajostól). — Korcsolyaverseny-eredmények. — 1884. évi Athleta- és Tornaversenyek győztesei (Összeállította Vermes Lajos, B. V. E. E. alelnöke). — Különfélek. — «Herkules»-naptár. — Tárca: Jégen (Oláh Miklóstól). A betörött orr (Rajz az amerikai athleta világból, Porzolt Kálmántól).

Aigner Lajos könyvkereskedése

Budapest, IV. Váci-utca 1.

A PETŐFI-TÁRSASÁG

I. könyvkiadó-vállalata.

<i>Abonyi Lajos.</i> Itt a szép Alföldön. Népies elbeszélések. 1 frt 60 kr.	
<i>Balázs Sándor.</i> Tarka képek. Beszély- és rajzgyűjtemény. 2 kötet.	3 « 20 «
— Vig elbeszélések	1 « 50 «
<i>Bartók Lajos</i> költeményei	1 « 20 «
<i>Bulla János.</i> Humoros elbeszélések 1 frt 60 kr. Kötve	2 « 40 «
<i>Endrődi Sándor</i> költeményei 2 frt. Kötve	2 « 80 «
— Ujabb költeményei	2 « — «
<i>Jókai Mór.</i> Észak honából. Muzsika rajzok	1 « 20 «
<i>Lanka Gusztáv.</i> A multból a jelennek. Emlékjegyzetek	1 « 60 «
<i>Mikszáth Kálmán.</i> Kavicsok. Elbeszélések	1 « 20 «
<i>Pap Miklós.</i> Itt is ott is	2 « 50 «
<i>Petőfi évkönyv.</i> (A cidónia alma. Éjszakától stb.)	1 « 40 «
<i>Szana Tamás.</i> Molière élete és művei	1 « 50 «
<i>Teleki Sándor</i> gróf. Emlékeim. 2 kötet	3 « 80 «
<i>Váradi Antal.</i> Az én világom. Költemények	1 « — «
<i>Vértesi Arnold.</i> A nyomoruság iskolája. Regény	1 « 50 «
<i>Zichy Géza</i> gróf költeményei	1 « — «

II. A társaság közlönye.

<i>Koszorú.</i> Szépirodalmi közlöny. Szerk. Szana Tamás. 1878—1882. 8 kötet, 8-rében, fényképekkel stb. Kötetete füzve 4 frt, díszkötésben	5 frt — kr.
<i>Koszorú.</i> Szerkeszti Szana Tamás. Ujabb folyam 4-rétben, 1883—1884. 4 kötet, egy-egy füzve 4 frt, díszkötésben	5 « — «

Előfizetési felhívás

a

„HERKULES”

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

a «Balaton-egylet», «Budapesti kerékpár-egylet», «Budapesti vasparipa-egylet» «Előre», «Budapesti torna-egylet», «Győri csónakázó-egylet», «Hunnia csónakázó-egylet», «Magyar athletikai club», «Neptun budapesti evezős-egylet», «Ó-budai torna-egylet», «Pannónia csónakázó-egylet», «Soproni korcsolyázó-egylet», «Szabadkai torna-egylet», «Szarvasi korcsolyázó kör», «Szegedi torna-egylet» hivatalos közlönye

MÁSODIK ÉVFOLYAMÁRA.

Az egyetlen magyar illusztrált testgyakorlati közlöny megjelenik minden héten egy sűrűn nyomtatott nagy iven, több szép képpel. Közül az összes testgyakorlatok köréből oly cikkeket, melyekből a teljesen laikus olvasó is elsajátíthatja az illető testgyakorlatot s a testgyakorlati oktatással foglalkozó szakember is hasznos utmutatást nyer. A mi csak a testgyakorlatok terén Magyarországon vagy a külföldön történik, arról megbízható és gyors tudósítást ad. A cikkeket érdekes hazai és külföldi képekkel teszi változatosabbá s a testgyakorlatok terén kitűnt férfiak arcképeit közli. Koronként a sportvilágból vett apróbb mulattató elbeszéléseket és tárczákat is közöl. Szóval a lap minden száma a testgyakorlatok összes nemeit érdekes módon igyekszik ismertetni, megkedveltetni és terjeszteni. Ezenkívül a szerkesztőség versenydíjak kifizetésével, ünnepélyek rendezésével s felolvasások tartásával tesz szolgálatot a testgyakorlat ügyének s e munkásságában a szerkesztőséget az ország legjelesebb sportmanjei s legkitűnőbb tornászai támogatják.

Az a vezérszerep, melyet e lap vetélytárs nélkül játszik a testgyakorlatok terén, szerkesztőinek ismert neve, munkatársainak fényes névsora, eddig megjelent számai ak rendkívül gazdag és változatos tartalma, a napisajtó példátlan egyhangú meleg elismerése, az ország legelső egyleteinek körüli csoportosulása s a vallás- és közoktatási m. kir. minister ő excellenciájának ajánlása teljesen fölleslegessé teszik a «Herkules» dicséretét.

Az előfizetési ár: negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt. — Az előfizetési pénz **Aigner Lajos könyvkereskedésébe** (Budapest, Váci-utca 1.) küldendő. Tisztelettel kérem tehát a művelt magyar közönséget, hogy támogatásával

azon igen tetemes áldozatokat — melyeket szerkesztőség és kiadóhivatal egyaránt hoz a testgyakorlatok ügyének — kisebbiteni kegyeskedjék.

Az előfizetési ár: negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt.

Az előfizetési pénzt kérem hozzám (Aigner L. könyvkereskedésébe, Budapest, Váci-utca 1.) legcélszerűbben postautalványon beküldeni.

Mutatványszámmal mindenkor szívesen szolgálók.

Kiváló tisztelettel

Aigner Lajos
a «Herkules» kiadója.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister Trefort Ágoston ő nagyméltósága Magyarország összes tankerületi kir. főigazgatóihoz és kir. tanfelügyelőihez a következő iratot intézte:

47020. szám.

A «Herkules» című testgyakorlati hetilap, szerkesztik Porzsolt Jenő és Porzsolt Kálmán, háromnegyedévi fennállása után olyan-
nak bizonyult, mely a maga nemében szakirodalmunkban hézagot pótol, ennél fogva terjedése kívánatos.

Felhívom tehát czímet, hogy hatáskörében az iskoláknak s azok előjáróinak ajánlja a szaklap megrendelését. Az állami és állami-
lag segélyezett iskolák megrendelhetik költségvetésükből. A felekezeti iskoláknak ajánlani lehet a megrendelést.

Kiterjed e jól szerkesztett szaklap első helyen a tornázásra, azután a korcsolyázás, csónakázás, vívás és velocipédezés köréire. A lap kiadója Aigner Lajos budapesti könyvkereskedő; hozzá kell intézni a megrendeléseket. (Ára negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt.)

Budapest, 1884. december hó 17-én.

Trefort s. k.

SZERENCSETLEN FURULYÁSOK.

ELBESZÉLÉSEK.

IRTA

PORZSOLT KÁLMÁN.

Budapest, 1883. Grimm Gusztáv könyvkereskedése.

Ára 1 frt 40 kr.

TARTALMA:

A szerelmes szeszélyes. — Pünkösdi rózsza. — A becsület bolondja. — A tanácsos ur pártfogása.

A PÁRBAJ.

Színmű egy felvonásban.

IRTA

PORZSOLT KÁLMÁN.

Budapest 1881. Pfeiffer Ferdinand kiadása.

Ára 40 kr.

Először adatott a Nemzeti színházban 1881. márcziusában.

SPORT-KÖNYVEK.

Kaphatók Aigner L. könyvkereskedésében, Budapesten,

(Váci-utca 1. sz. alatt.)

Brandeiss Handbuch d. Schiess-Sport geb.	3.—
Hergsell Die Fechtkunst brosch.	4.—
« « « geb.	5.50
Heydebrand Handbuch d. Reitsport geb.	3.—
« « d. Fahrersport geb.	3.—
Meyer Handbuch d. Fischereisport geb.	3.—
Silberer Handbuch d. Rudersport geb.	3.—
Georgens Illustriertes Sport-Buch	4.80
Silberer u. Ernst Handbuch d. Bicycle-Sport geb.	3.—
Wilhelm Karl Quelle des Vergnügens	2.40

Kiadóhivatal:

Budapest, IV. Váci-utca 1.
Aigner Lajos könyvkereskedése.

Előfizetési díj:

Negyedévre 2 frt.
Félévre 4 frt.
Egész évre 8 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések díja: két hasáboz
petit sorért 25 kr.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

KIADJA AIGNER LAJOS.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII. Nagykörút-
utca 13.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Bérmentetlen leveleket nem
fogadunk el.

A «BALATON-EGYLET», A «BUDAPESTI KERÉKPÁR-EGYLET», A «BUDAPESTI TORNA-EGYLET», A «BUDAPESTI VASPARIPA-EGYLET ELŐRE», A «DEBRECZENI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «GYŐRI CSÓNAKÁZÓ-EGYESÜLET», A «HUNNIA CSÓNAKÁZÓ-EGYESÜLET», A «KASSAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «KOLOZSVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «KUNSZENTMÁRTONI CSÓNAKÁZÓ-KORCSOLYÁZÓ EGYLET», A «MAGYAR ATHLETIKAI CLUB», A «NAGY-ENYEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «NAGY-KÁLLÓI KORCSOLYÁZÓ EGYLET», A «NEPTUN BUDAPESTI EVEZŐS-EGYLET», AZ «Ó-BUDAI TORNA-EGYLET», A «PANNONIA CSÓNAK-EGYLET», A «RIMASZOMBATI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SÁTORALJA-UJHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SOPRONI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET», A «SZABADKAI TORNA-EGYLET», A «SZARVASI KORCSOLYÁZÓ-KÖR» ÉS A «SZEDEDI TORNA-EGYLET»

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. k. minister ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Szerkesztőségünkhöz e hét folyamán a következő hivatalos irat érkezett:

A «Herkules» tek. szerkesztőségének.

A «Kassai korcsolyázó-egylet» f. hó 16-án tartott választmányi gyűlésen a «Herkules» című testgyakorlati közlőnyt hivatalos lapjául választá. Örömmel üdvözöl-
vén a hézagpótló vállalatot.

Kiváló tisztelettel maradok stb.

Kassán, 1885. jan. 21.

Rutter Emil,
egyleti titkár.

Vidéki korcsolya-egyletek.

Magyarországban a testedző sportok még semmiképen sem jövedelmezők, sőt kereskedői nyelven szólva, deficitel járnak. Az egyletek vezetői sokhelyt elvből, sokhelyt

kényszerűségből ingyei munkálkodnak, professionatus, azaz pénzért versenyző sportembereink épen nincsenek, mert nincs ki megfizetné munkájukat. Maguk a testgyakorlatokat tanító szakemberek, kivéve a fővárosi vívómestereket, alig élhetnek meg fizetésük után.

A testgyakorló egyletek anyagi helyzete sem jobb az egyéneknél. Itt a fővárosban és vidéken egy-két kivétellel minden egylet adósságban úszik s az egyletek fennállása csak folytonos segélyezés mellett lehetséges.

Ezen, országunk sportügyeit sajnálatosan jellemző körülmények különösen csak a korcsolya-egyleteknél örvendetesebbek. — Ugyanis a «budapesti korcsolya-egylet»-nek nálunk dúsgazdagnak vehető anyagi helyzete mellett a vidéki egyletek közt csak a korcsolyázást üzök mentek az anyagi zavaroktól. — Legyen már e ténynek bármilyen magyarázata is, az örvendetes jelenséget egyforma lelkesedéssel kell felhasználni.

A «HERKULES» TÁRCZÁJA.

Jégre ment.

(Rajz.)

A jégre ment a lányka és — elbukott.

Az a természete a jégnek, hogy sikamlós (akár csak a népszínház) és az a sorsa a lánynak, hogy —

Régi történet, mely mindig megújul minden korcsolya-évadban.

A szép Mariska még csak az első évadot járta, no de még is járta.

Mindennap ott láttam az Orczy-kert jégén, könnyű volt hát a történetét meglesnem.

Egy józsefvárosi háziúr volt az apja; a neve, ha jól emlékszem, Mandelbaum volt, vagy Ergerbergersteiner. No de ez mindegy.

Ott laktak közel az Orczy-kerthez s így a szép kis Mariska minden kísérelés nélkül át-átfutott a kertbe, korcsolyázni.

Rövid szoknyájában, szép formájú lábacskáival feltűnő jelenés volt a jégen; «fixirozta» is őt mindenki, de különösen Biersauffer Gedeon ur, a ki a VIII. kerületi előljáráságnál volt irnok.

A kis lányka is észrevette a reávetett tekinteteket s különösen mikor Biersauffer ur zsebreguggott kezekkel s zápfogra kapott szivarral elkarikázott mellette, a szegény kis lány egyszerre olyan ügyetlen lett a jégen, hogy alig tudta magát tönntartani.

Sorsát nem is kerülhette el.

Elbukott!

A ruganyos termet a kevésbbé ruganyos jégre pottyant. A szép Mariska ajkáról egy sikoly lebbent el s a föllebbent szoknya alól az ingerlő fehér harisnya kicsillogott.

Biersauffer ur rohant oda, de mire Mariskához ért, ez egész hosszában elterülve feküdt a jégen, a nő legbájosabb helyzetében.

Biersauffer ur, a mint a fekvő angyal ingerlő alakjára tekintett, majd elszedült és majd hogy maga is reá nem bukott.

Letérdelt hozzá és szemeibe tekintett. Mariska még jobban elpirult s lehunyta szemeit.

Biersauffer ur alig tudta megállni, hogy forró csókot ne nyomjon a lihegő ajkakra.

De mégis megállta, mert mások is korcsolyáztak a jégen s több fiatal ember irigy szemekkel nézett a boldog és szerencsés Biersaufferra.

Kezét nyújtotta csak tehát a bájos kis leánykának s úgy emelte föl.

A kis kacsók egészen elvesztek Biersauffer nagy tenyereiben; de a kerges tenyerek erős szorítására a kis kacsók könnyű, leheletszerű nyomása volt a felelet.

Mariska gyorsan ugrott fel a jégről, de Biersauffer nem bocsátotta el rögtön a kacsókat s ezek több perczig nyugodtak a nagy tenyereiben.

— Köszönöm! — szólt halkán s egy édesen pisuló pislantás kíséretében Mariska.

— Oh kérem, bár minél többször szolgálhassak nagysádnak — volt a felelet.

Mariska elnevette magát.

— No, nem szeretnék másszor is elesni.

— Akkor kérem nagysád, legyen szives elfogadni karomat, úgy nem fog elbukni.

— De a papa azt mondta, hogy épen akkor bukna el a lányok, mikor a férfiak viszik a jégre.

— Oh, én nagyon vigyázni fogok, hogy ne legyen semmi baj. És a jégrement lány lépre ment: karonfogva korcsolyáztak a jégen.

Biersauffer ur nem volt kellemetlen társalgó s különösen az tetszett Mariskának, hogy sok ily dolgot mondott neki, a mit soha se hallott a — papájától.

— Oh nagysám! — sóhajtott Biersauffer ur — eddig mindig egy nagy hiányt éreztem itt az Orczy-kertben; nem volt kályha, hol fölmelegedhettünk volna; mióta pedig nagysádat ismerem, nem kell nekem kályha, úgy fölmelegit nagysád közléte.

A testedzés terén e kiváltságos helyzet a korcsolyázó-egyleteknek bizonyos hivatásszerű köteleességeket ír elő. Ugy tűnik fel ez egyletek eddigi sikeres munkálkodása mint egy útmutatás, melyen a nemzeti testedzés előnyösen fellendíthető.

A korcsolyázás és korcsolya-egyletek szaporodása mellett fel kell segíteni ép e kedvelt sport egyleti vezetőinek a testgyakorlatok egyéb neveit is. — E köteleesség teljesítése nem nehéz és nem is háládatlan.

Vidéki korcsolya-egyleteink közül már több be is vett egy vagy más testgyakorlatot az egyleti munkakörbe. Hogy milyen sportot űzhetnének legsikeresebben a korcsolya-egyletek, azt első sorban az egyes vidékek különös körülményei szabják meg. Mindenesetre a nyári vízi sport, az úszás és csónakázás áll legközelebb a korcsolya-egyletekhez, melyeknél eshetőleg a téli csarnok a nyári gyakorlatoknál is használható lenne. Ily módon tehát úszó- és csónakázó-egyletté válva, a télen korcsolyázó-egylet és tagjainak a nyáron is üdítő testgyakorlati módot nyújtana. Jó példával jár e tekintetben elő a kunszentmártoni korcsolyázó-egylet.

Hanem sok helyen a korcsolyázásra alkalmas vizen nem lehet sem csónakázni, sem úszni, ilyen helyen természetesen az egylet más testgyakorlatot karol fel. E tekintetben ne legyünk nagyon válogatósak; bármi is jobb a semminél. — A milyen sport iránt nagyobb az érdeklődés és több a vállalkozó erő, azt igyekezzünk a korcsolyázás mellett egyletileg űzni.

A télen a jégen együtt levő sportbarátok körültekintenek ismerőseik közt, hogy mint lehetne az egylet tagjait állandóan együtt tartani, igyőkeznek a már öregeket, ép úgy, mint a nőket a megnagyobbítandó egylet iránt áldozatokra bírni. — Mert a baj majd mindenütt ép az, hogy a kis egylet nem mer a költséges nagyobbitásba belevágni.

De nem is kell mindjárt azon kezdeni, hogy egy mintaszerű testgyakorlati hely igényeinek megfelelő be-

rendezést szerezzünk be, hanem akármily kisszerű módon erősítsük magunkat akár a vívás, akár a járás, futás, labdázás, torna, akár velocipédezés által. — Ha nincsen semmi más berendezésünk, mint egy üres magazin, vagy egy téres mező, az is nagyon elég, hogy rajta ügyes kezek közt az edző sportok állandó gyökeret verjenek.

A vezetésben sem kívánunk mi először semmi mély tudományú képzettséget, csak életrevaló, eleven, egyszerű játszói módorú ügyességet, mely mindig is hamarabb megkedvelteti a magyarral a testgyakorlatokat, mint az unalmas alaposág.

Hogy tehát Magyarországon a testgyakorlatok számos faja valahára édesebb hazát lelhessen, hogy az egyleti testedzés a nevelési tornázással lépést tarthasson, nem kellene más, mint a számos korcsolya-egyletnek azt a missiót teljesíteni, mely e téren őket illeti. — És nem is hiszszük, hogy e köteleesség alól azon egyletek vezetői magukat kivonják, kik eddig is egyleteik virágzásával oly szépen bebizonyították erre való hivatottságukat.

Mi e téren mint eddig, úgy ezután is minden lehető módon igyekszünk az egyleteket nemes céljukban elősegíteni.

PORZSOLT JENŐ.

Korcsolyaverseny-eredmények.

(Folytatás és vége.)

Mérföld	méter	óra, p., mp.
6 ³ / ₄	= 10·863	— 24 : 20.
7	= 11·265	— 25 : 17 ⁴ / ₅ .
7 ¹ / ₄	= 11·667	— 26 : 13 ³ / ₅ .
7 ¹ / ₂	= 12·070	— 27 : 12 ¹ / ₅ .
7 ³ / ₄	= 12·472	— 28 : 10 ² / ₅ .
8	= 12·874 ¹ / ₂	— 29 : 09 ⁴ / ₅ .
8 ¹ / ₄	= 13·277	— 30 : 07.
8 ¹ / ₂	= 13·679	— 31 : 02 ² / ₅ .
8 ³ / ₄	= 14·081 ¹ / ₂	— 31 : 57.
9	= 14·484	— 32 : 54 ¹ / ₅ .
9 ¹ / ₄	= 14·886	— 33 : 48 ¹ / ₅ .
9 ¹ / ₂	= 15·288	— 34 : 44.
9 ³ / ₄	= 15·691	— 35 : 38 ⁴ / ₅ .
10	= 16·090	— 36 : 37 ¹ / ₅ .
10 ¹ / ₄	= 16·492 ¹ / ₂	— 37 : 29.
10 ¹ / ₂	= 16·895	— 38 : 24 ² / ₅ .
10 ³ / ₄	= 17·300	— 39 : 19 ² / ₅ .
11	= 17·702 ¹ / ₂	— 40 : 17 ¹ / ₅ .
11 ¹ / ₄	= 18·105	— 41 : 07 ² / ₅ .
11 ¹ / ₂	= 18·507	— 42 : 02 ² / ₅ .
11 ³ / ₄	= 18·909 ¹ / ₂	— 43 : 00.
12	= 19·312	— 43 : 57.
12 ¹ / ₄	= 19·714	— 44 : 50.
12 ¹ / ₂	= 20·116 ¹ / ₂	— 45 : 45 ¹ / ₅ .
12 ³ / ₄	= 20·519	— 46 : 41.
13	= 20·921	— 47 : 38 ³ / ₅ .
13 ¹ / ₄	= 21·323	— 48 : 34 ¹ / ₅ .
13 ¹ / ₂	= 21·726	— 49 : 31.
13 ³ / ₄	= 22·128	— 50 : 27 ³ / ₅ .
14	= 22·530 ¹ / ₂	— 51 : 26 ² / ₅ .
14 ¹ / ₄	= 22·933	— 52 : 19 ⁴ / ₅ .
14 ¹ / ₂	= 23·335	— 53 : 17.
14 ³ / ₄	= 23·707 ¹ / ₂	— 54 : 12 ¹ / ₅ .
15	= 24·140	— 55 : 09.
15 ¹ / ₄	= 24·542	— 56 : 00 ² / ₅ .
15 ¹ / ₂	= 24·944 ¹ / ₂	— 56 : 55.
15 ³ / ₄	= 25·347	— 57 : 52.
16	= 25·749	— 58 : 53 ² / ₅ .
16 ¹ / ₄	= 26·151 ¹ / ₂	— 59 : 48 ⁴ / ₅ .
16 mértf. és 590 yard	= 26·288 ¹ / ₂	1 : 00 : 00.
Mérföld		
16 ¹ / ₂	= 26·553 ¹ / ₂	1 : 38 : 00 ² / ₅ .
16 ³ / ₄	= 26·956	1 : 01 : 32 ² / ₅ .
17	= 27·358	1 : 02 : 34.
17 ¹ / ₄	= 27·760	1 : 03 : 29.
17 ¹ / ₂	= 28·162 ¹ / ₂	1 : 04 : 25.
17 ³ / ₄	= 28·565	1 : 05 : 24.
18	= 28·968	1 : 06 : 25 ² / ₅ .

Fel is jött már a hold régen, mire Mariskának eszébe jutott, hogy haza kellene menni.

H. zafelé is karonfogva mentek, hiszen már nem látta őket senki.

Biersauffer ur mindig érdekesebb és érdekesebb dolgokról beszélgetett.

A szép Mariska tagjait kezdte előnteni a forráság.

Beszédük suttogóbb lett és ritkább.

De minél kevesebbet beszéltek, annál többre gondoltak mind a ketten.

Midőn a házhoz értek, megálltak a kapu előtt és Biersauffer ur egyszer csak letérdelt a leány előtt.

— Angyal! és démon! hallgass meg! ha tovább hallgatnék, meghalnék. Imádlak! A mióta először meglátalak, szűm alakoddal van tele; soha sem szerettem életemben senkit úgy, mint tégedet! Oh mondd, szeretsz-e?

Mariskát fülég elborította a vér, alig tudott hova lenni zavarában és örömeiben.

A férfi megfogta kezét és ajkaihoz emelte. Mariska önkénytelenül is megszorította a férfi kezét.

Biersauffer ur hirtelen felugrott térdeléséből, hirtelen átkarolta a karcsu derekat és elcsattant az első csók.

Nincs nő a világon, kinél az első csók utolsó is lenne egyszersmind. Mariskánál se volt az.

Az önfeledt percek édes mámorban folytak egymásután . . . egyszerre zörgés hallatszik a hátuk mögött . . . a hold mosolygó arcza gunyosra vált . . .

Nyílik az ajtó és kilép Ergerbergersteiner ur a'akjában a mennydörgős ménkő.

És a mennydörgős ménkő csattant is Biersauffer ur hátán egy «poroló» alakjában, de nagyot.

Szegény kis Mariska is kikapott a keményszívű apától, hanem a bosszú nem maradt el.

A megkezdett csókoknak folytatása lett a — legközelebbi korcsolya-évadban.

SZALACSY LÁSZLÓ.

Mérföld	méter	óra, p, mp.
18 ¹ / ₄	= 29·370	1 : 07 : 19 ² / ₅ .
18 ¹ / ₂	= 29·772 ¹ / ₂	1 : 08 : 16 ³ / ₅ .
18 ³ / ₄	= 30·175	1 : 09 : 11 ³ / ₅ .
19	= 30·577	1 : 10 : 08 ² / ₅ .
19 ¹ / ₄	= 30·979	1 : 11 : 07.
19 ¹ / ₂	= 31·381 ¹ / ₂	1 : 12 : 06 ¹ / ₅ .
19 ³ / ₄	= 31·784	1 : 13 : 04 ¹ / ₅ .
20	= 32·186	1 : 14 : 07 ¹ / ₅ .
20 ¹ / ₄	= 32·588	1 : 15 : 01.
20 ¹ / ₂	= 32·990 ¹ / ₂	1 : 15 : 57.
20 ³ / ₄	= 33·393	1 : 16 : 57.
21	= 33·796	1 : 17 : 59.
21 ¹ / ₄	= 34·198	1 : 18 : 53 ¹ / ₅ .
21 ¹ / ₂	= 34·600 ¹ / ₂	1 : 19 : 48 ¹ / ₅ .
21 ³ / ₄	= 35·003	1 : 20 : 44 ⁴ / ₅ .
22	= 35·405	1 : 21 : 48 ² / ₅ .
22 ¹ / ₄	= 35·807	1 : 22 : 44.
22 ¹ / ₂	= 36·209 ¹ / ₂	1 : 23 : 43.
22 ³ / ₄	= 36·612	1 : 24 : 42.
23	= 37·014	1 : 25 : 48.
23 ¹ / ₄	= 37·416	1 : 26 : 45.
23 ¹ / ₂	= 38·220 ¹ / ₂	1 : 27 : 43 ¹ / ₅ .
23 ³ / ₄	= 38·623	1 : 28 : 41.
24	= 38·624	1 : 29 : 41 ³ / ₅ .
24 ¹ / ₄	= 39·026	1 : 30 : 37.
24 ¹ / ₂	= 39·428 ¹ / ₂	1 : 31 : 35.
24 ³ / ₄	= 39·831	1 : 32 : 33.
25	= 40·233	1 : 33 : 28 ² / ₅ .

Országos evező-szövetség.

(Értekezlet a «Herkules» szerkesztőségében.)

A miért már annyi tinta folyt s oly sok szó hangzott el: az országos evező-szövetség végre mégis létesülni fog.

A mozgalom előzményei a «Herkules» olvasói előtt eléggé ismeretesek s mindenki tudja, hogy Mihálkovic Tivadar mily buzgó tevékenységet fejtett ki a szövetség létesítése érdekében s e buzgalom el fogja nyerni jutalmát abban, hogy a szövetség létesülni fog.

Mihálkovic, mint a papiroson már megalakult «evező- és vitorlázó-szövetség» elnöke s az egész mozgalom megindítója, a budapesti csónakázó-egyletet meghívta alakuló értekezletre, f. hó 20-án d. e. 10 órára a «Herkules» szerkesztőségébe, hol megjelentek Mihálkovic Tivadaron kívül: a «Nemzeti hajós-egylet» képviselőiben: dr. Szohner Lajos, a «Hunnia csónakázó-egylet» képviselőiben: dr. Lisznai Elemér, Lisznai Tihamér és Pál-földy Lajos; a «Neptun budapesti evezős-egylet» képviselőiben: Nérey Ödön és Mészáros Ferencz; jelen volt továbbá a szövetség alakuló egyletek hivatalos közlönyének szerkesztője nevében: Porzolt Kálmán. A budapesti «Pannonia csónakázó-egylet» részéről senki sem vett részt az értekezleten. Mihálkovic elnökölt s a jegyzőkönyvet Lisznai Tihamér vezette.

Mihálkovic megnyitó beszédében melegen ajánlotta az értekezlet figyelmébe az evező szövetség eszméjét s kérte, hogy a régi «evező- és vitorlázó-szövetség»-et semmisnek tekintvén, a megalakítást egészen újból kezdjék el.

Az értekezlet ez álláspontot elfogadva, a szövetségi alapszabályok kérdése toltult előtérbe. Szohner az ügy siettetése érdekében egyelőre hajlandónak nyilatkozott a régi alapszabályokat is elfogadni. Lisznai Tihamér újak készítését sürgette s ezzel egyidejűleg a versenyszabályok szerkesztését is sürgősnek tartotta. Mészáros az idej nemzetközi regattának már a szövetség cége alatt való rendezését indítványozta. Hasonló értelemben nyilatkozott Nérey is. Végül — két órai tanácskozás után — az értekezlet valamennyi tagjának ismételt hozzászólásával a következő határozatok hoztak:

Az értekezlet az «országos evező-szövetség»-et elvben megalakultnak nyilvánítja s felszólítja a csónakázó egyleteket, hogy kebelökből két-két tagot küldjenek ki a végleges alapszabályok megállapítására s egyszersmind az idej nemzetközi regatta propositióinak kiírására. Az egyletek küldöttjei január 26-án d. u. 5 órakor tartják gyűlést a «Herkules» szerkesztőségében.

Az értekezleten több távolabbi kérdés is fölvetettvén, erős vitára adott alkalmat Lisznai Tihamér azon terve, hogy a regattákön a közönség belépti díja a szövetséghez tartozó egyletek

nél alapszabályilag tiltassék be. Tekintve csónakázó-egyleteink szegénységét, az értekezlet minden tagja kivihetetlennek tartotta ezt, nálunk egyelőre ép oly ideális is lehetetlen terv, akár csak az ingyen közoktatás.

Fölemlítettvén egy általános sport-szövetkezet eszméje is, az értekezlet tagjai oda nyilatkoztak, hogy annak megalakulása esetén a már megalakult evező szövetség, mint testület lépne az általános sport-szövetségbe, mely az ország összes testgyakorló egyleteit foglalná magába.

Angol korcsolya-figurák.

(Képpel.)

A testgyakorlatok fajairól és ugyanegy sport különféle üzéséről megismerhetjük a különböző nemzetek fiait. A német tornát egyaránt úzik Angol- mint Franciaországban, de míg itt a veszélyes könnyed lengőnyújtó a legkedveltebb szer, addig az angol leginkább a veszély nélkül erősítő korlátot szereti. A labdajátékok számos faja mind a legtisztábban jellemzi a nemzeti vonásokat. És ezt mondhatjuk a korcsolyázásról is. — A tapasztalt szem a jégtükrére irt alakokról ugyszólva leolvashatja a korcsolyázó nemzetiségét, sőt még egyéniségét is.

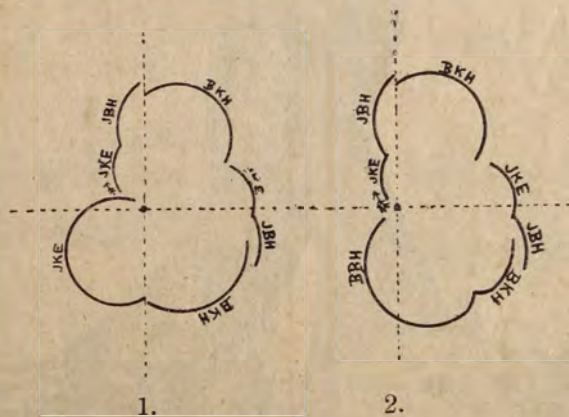
Minden kis körzés hibája vagy tökélyes kivitele tiszta nyomot hagy a jégen, úgy, hogy ki figyelemmel kíséri legalább a maga által leirt korcsolya-alakokat, ezekben jó tanácsadót talál.

A korcsolyázásban a nemzetközinek vehető távkorcsolyázás mellett az egyéni és nemzeti sajátosságok főleg a műkorcsolyázás gyakorlatáiban tűnnek ki. — A körök és élváltoztatások ugyan egyfélék mindenütt, de az összetételekben nagy a különbség.

Nálunk ez ideig még nem szólhatunk semmiféle megállapodott korcsolyázási módról, mert az összes köröket és élváltásokat ismerő és nehezebb gyakorlatokat is végző korcsolyázóink oly kevesen vannak, hogy ők, még ha csakugyan meg is vetették volna is egy különös korcsolyázási módnak alapját, nem lehetnek képviselői a nemzeti korcsolyázásnak. Hanem e még meg nem állapodott fejlődésnek csak előnyére válik, ha lehetőleg minden irányú műkorcsolyázásból bemutatjuk a kedveltebb korcsolyagyakorlatokat.

Az angolok korcsolyázásának fő jellemző vonása, hogy a műkorcsolyázás négy (illetőleg a lábak szerint véve nyolcz) körét kötik egybe az általunk már ismertetett él és körváltozási módokon számtalan változatban és ezeken kívül az egyszerre két lábbal végzett körzéseket és a forgásokat egészen elhanyagolják.

Ez angol gyakorlatoknál, ha az alapkörzéseket és élváltásokat tudjuk, a legnagyobb élvezet abban van, hogy minden nagyobb megerőltetés nélkül számosabbnál számosabb kombinált gyakorlatot egész könnyű szerrel az első próbára kivihünk. Az általunk bemutatott gyakorlatokból a gondolkozó korcsolyázó könnyen képezheti a hozzá hasonlókat.

A rajz mellé teljesen fölösleges is a magyarázat, miután rövidve a körzéseket írásban is megjelöljük. A körök mellett a betűket következőleg olvassuk: j. k. e. = jobb lábbal külső körzés előre; j. b. e. = jobb belső előre; j. k. h. = jobb külső hátra; j. b. h. = jobb belső hátra; b. k. e. = bal külső előre; b. b. e. = bal belső előre; b. k. h. = bal külső hátra; b. b. h. = bal belső hátra. — A rajz mellé e magyarázó betűkön és a gyakorlat kezdetét jelölő nyilon kívül semmi sem szükséges a megértésre, de a rajz nélkül való leírásban azt is jelezni kell, hogy a körzések mily nagyságúak és egész, fél, vagy negyed közt kell-e leírni. Ezek megjelölésére a körzést jelölő betűk elé még a következő betűk jönnek: a teljes körív elé a (t. k.), a fél körív elé az (f. k.), a negyed kerív elé (n. k.) betűk. De ezeken kívül szükséges még megjelölni az oly kis köríveket is, melyek ugyszólva csak az élváltás miatt jöttek bele a gyakorlatba s a

negyedkörívnél is kisebbek. E kis körívet (k. k.) szóval jelöljük meg.

E módon az 1-ső ábrán bemutatott koresolya-gyakorlat a következőleg iratik le: jobb külső előre (k. k.), jobb belső hátra (k. k.), bal külső hátra (n. k.), jobb külső előre (f. k.). De még egy igen könnyítő rövidítést kell tennünk e leírásban; ugyanis a majd minden összetett gyakorlatnál előjövő jobb külső előre való körzés hármását (j. k. e. félfordulat, j. b. h.) röviden hárm. szótaggal jelöljük. E rövidítést azonban csak is ez egy hármánál s itt is csak akkor használjuk, ha a hármás körívei oly kicsinyek, mint az ábránkon látható gyakorlaton kétszer is előjött hármásé. Ez ábra teljes rövidséggel tehát így írható le: hárm. — b. k. h. (n. k.) — hárm. — b. k. h. (n. k.) — j. k. e. (f. k.). E gyakorlatnak csaknem mása a következő: hárm. — b. k. h. (n. k.) — hárm. — b. k. h. (n. k.) — most a j. k. e. körzés helyett egy hármast csinálunk az utolsó körét megnyitva; lesz tehát j. k. e. (k. k.) és j. b. h. (félkörnél nagyobb). Ez a két kör a jégei ép akkora helyet foglaljon el, mint az előbbi j. k. e. körzés. A mint a rajzban az utolsó körív a pontozott vonaltól a kiinduló pontig terjed, ugye két körnek is ide kell férnie, hogy a gyakorlat arányos legyen.

Ugyancsak ez utóbbi körzés nehezítésével e gyakorlat így változik: hárm. — b. k. h. (n. k.) — hárm. — b. k. h. (n. k.) (eddig a gyakorlat egyezik az előbbiekkal) — j. k. e. (k. k.) — b. b. e. (k. k.) — b. k. h.

A második ábra magyarázata ezek után már mi szükség sincs, bárki az első látás után lekorcolyázhatja.

VÁMOS GÉZA.

Jég-vitorlás.

(Képpel.)

Az ember ősrégi vágyát, hogy a széllel tudjon repülni, csaknem legjobban a jégvitorlás valósítja meg. A síkos talajon jó szélben örületes gyorsasággal siklik tova a képünkön bemutatott

egyszerű vitorlás-csónak, mely széles szántalpakon nyugszik. E módon először Németalföldön utaztak, honnan a jégvitorlás tökéletesebb alakban Észak-Amerikába is elterjedt. — Mint képünkön látható, a vitorlás egészben nem egyéb a rendes csónak-

nál, csak szántalpra van téve. A kormányt egy a jégre nehezedő hosszú talpfa helyettesíti. A vitorlák legegyszerűbb berendezését képünk világosan feltünteti.

A vitorlázásra nézve hiában adnánk utasítást, mert ez talán a legnehezebben tanulható meg irás után. A megállást a vitorlák behuzásával idézzük elő. Magyarországon eddig csak a Fertőn hallottunk jégvitorlást említeni. A párbajban elesett Szigethy Sándornak egy saját tervezetű vitorláhajója volt. — A balatoni vitorlázók közül csodáljuk, hogy nem próbálja meg valaki e szép sportot. Pedig mily könnyen alakíthatnának a meglévő árbocz- és vitorlák egy jégvitorlást. Nem kell ide eredetileg más, mint pár gerenda a talpaknak és ezekre ráerősítve a vitorlákat, kész a jégvitorlás. Ugyanis az újabb szerkezetű vitorlások nem a nyári csónakokból alakíttatnak, hanem külön erre a célra készülnek háromszög alakú talpakon. Reméljük, hogy egy következő erős télen a Balaton jegén is fognak a vitorlások tovarohanni.

Két éjjel a szárazon és a vizen.

(Balatoni vitorlás élet.)

A kik a legutóbbi triesti kiállításon szeptember hóban időztek, lehetetlen, hogy észre ne vettek volna a sok árboczerdőn túl, a világító torony és a kiállítási épület közt vasárnaponként egy kisebbszerű két árboczos szörnyen fellobogózt hajócskát, mely hajó gyors járásával méltán feltűnhetett bárkinek. Az igaz, hogy csak mérsékelt bóra széllel haladt, oldalszéllel, de szépen is futott, s nem egy vitorlást hagyott el.

Egy reggel a halpiacz melletti uszodában fürödtem épen, midőn látom, hogy ép oda tart és beállva a szélbe, bevonja a vitorláját a rajta sürgölődő három olasz s oda köti az uszodához. — Beszédbe eredtem velök s ők hajlandók voltak áruba bocsájtani hajójukat. — Hamar felöltöztem s felszólítottam őket, hogy szeretnék velök menni, a hajót megpróbálandó, készek voltak reá, a szél csakhamar kidagasztá a vitorlát s mi gyorsan haladtunk Miramare felé, majd később a kiállításhoz, a hajó egészen megnyerte tetszésemet, igen jól ment, fedélzete ugyan nem volt semmi, ha a viz bele csapott, az bent is maradt, de én akkor még absolute nem értvén a vitorlázáshoz, hiányait (pedig igen sok volt) nem vettem észre. A hajó szépen be volt festve, a vitorlák nagyok voltak; alkuba bocsátkoztam és megvettem a Balatonra, gondolva, a sekély vízre épen jól ki lehet vonni s a somogyi partokra ép ily hajó kell. — Nehány hét múlva megérkezett Boglárra, honnan nagy örömmel kormányoztam át Sélére, ép kedvező szél fujván.

A hajó hossza 5 méter, legnagyobb szélessége 1 méter, feneké egész lapos s két oldalt meg középen ugynevezett hamis killel (falscher kiel) van ellátva, legfőbb hibája az, hogy a hullámjárás miatt szél ellen nem lehet vele menni, egyedül a hátszél vagy oldalszél, midőn jól bekapaszkodik három vitorlájába, viheti tova s ez esetben igen gyorsan megy. — Elneveztem én Bubinak s ily néven egynehány elsüllyedésért igen ismeretes is az egész vidéken. Az elsüllyedés, illetőleg elmerülés mindig a miatt következett be, mert nem szeretett más hajó után vontatni, így egyszer a Kisfaludy merítette alá. — Ilyen volt azon hajó, melyen rézibb összebeszélés szerint Keszthelyre és vissza voltunk elmenendők.

Augusztus egyik napján volt, midőn Ehn Kálmán sporttársammal a legszebb észak-keleti széllel, enni és inni valóval felfegyverkezve, délelőtti 10 óra tájban megindultunk Keszthely felé; a hullámok meglehetősen nagyok voltak s a szél előtt gyönyörűen haladtunk Boglár és később Fonyód felé, honnan másik két barátunkat akartuk elvinni. Alig másfél óra telt el, midőn már Fonyódon kiszálltunk s felmenve a hegy egyik villájába két társunkért, (kiket rövidítve nevezünk A. és B.-nek) hamar reá beszéltük a velünk jövetelre, néhány überziher s paraplín kézhezvétele után megindultunk mindannyian a Bubihoz, a szél még jobban erősödött, mint jöttünkkor, hamar beszálltunk és megindultunk a part mentén, — haditanács után el lévén határozva, hogy egy darabig csak így lesz haladva.

A kormányos tisztjét én vettem át. A. és B. leültegettet a hajófenékbe a szükséges egyensúly miatt, míg Kálmán a hajó orránál az első árboc mellett foglalt helyet. — Már Fonyódot jó tova elhagytuk, úgy az állomást is, midőn a szél annyira megerősült, mikép a nagy vitorla fenttartása nem volt tanácsos, kiadtam tehát a rendeletet a vitorla lehúzására s csak a közép vitorlával haladtunk tova. A hullámok mindig nagyobbak lettek, átellenben Badacsony felé a víz kezdte felvenni haragos zöld színét, a hullámok felszínén erősen tarjazott a fehér hab. Már néhány mosdató csapott be hajónkba, nem volt más mit tenni, mint menekülni a partra, — de csak most jött a hadd el hadd, a sekéjebb vizen a hullámok majd mindenike erős habba tört össze, egyszerre hátra nézek s egy nagy öles hullámot látok közeledni, még jobban neki fordítom a hajót, de hiába, a fejem fölött leesik a hajóra s nem csak engem, de a két hajófenéki pasagiért is keresztül önti. Ennek már fele sem tréfa, ki kell dobálni a hivatlan vendéget, míg másik nem jön. Már késő, egy újabb mosdató csap be, szerencsére kisebb az előbbinél, — no de közel vagyunk a parthoz, a víz már alig egy láb mély, le a horgonnyal s most nézünk körül: hol vagyunk?

A part nagy messzeségben náddal volt benőve, a nád fölött át-át látszott néhány szénaboglya, Keresztur ép oly távolságra van, mint Fonyód, más falu nincs közel, ezekhez pedig eljutni jó 2—3 óra gyaloglás, tehát itt kell maradnunk, a hajót amúgy se illene itt hagynunk, az minden sport ellen elkövetett merény legszégeyitőbbje. Tanácsom hamar kész, a legelső kimenni a hajóból, enni inni valót, a vízmentes ponyvát, néhány ülvánkost, «ennyit le kell hozni», «de» «B. beteges», azt majd kiviszi Kálmán, úgy is lett, a nádtorzs meglehetősen karmolta lábainkat, de végre szárazra értünk s elhatároztuk, hogy a legközelebbi szénaboglyában ütjük fel éji tanyánkat, az idő már úgy is sötétedni kezdett.

A szénaboglyából egy nagy csomó széna kihuzatott, azt két oldalt felhalmoztuk és annak tetejébe a vízmentes ponyva levagdalt fűzfaágakkal oda tüzetett. — Megvaecorálás után elhelyezkedtünk s mindjárt örömeinkre szolgált, hogy K. kijelentette, mikép a sátorban nem hál, mert nagyon meleg lesz odabent, inkább kívül fekszik le, csinált is magának a kihuzott szénából jó ágyat. — Mi pedig leheveredtünk bárman a sátorban s elhelyezkedtünk ágyainkon, a mennyire a két méter széles és hosszú sátor engedte.

Elalvásról jó ideig szó se volt, majd egyikünk, majd másikunk ijedt fel, egyszer egy egér miatt, másik meg kigyót érzett stb. végre elszenderedtünk. — Álmunk nem soká tartott, a ponyvára eleinte gyöngébben, később erősebben hangzó kopogások eső estét jelentették, — mi már előre neveltünk, mikép fog Kálmán odakint felmosdattatni? A horkolás meg is szünt nemsokára s ő is bejött helyet kérni, de hogyan? 4 embert 2 méterrel nem lehet elosztani, de nem segíthetünk, mert az eső már nagyon is esett, ha egyikünk meg akart fordulni, mindeniknek meg kellett fordulnia, B. barátunk pedig köszvényes lévén, nagyon sokat forgolódott, — így tehát alvásról szó se volt. — Alig vártuk a másnapi reggelt, mely meghozta a szép fényes napot, de semmi szelet, úgy, hogy hamar felöltöztünk és behurczokodtunk újra a hajónkra, evezővel menve Kereszturra, hol a fürdőháznál lehoronyoztunk s bemenve, a városban ebédet rendeltünk.

Ebéd után a szél északról kezdvén fujni, hajónkra mentünk s felhuzván vitorláinkat, haladtunk Keszthely felé. Egy ideig jól is mentünk, de a szél mindinkább csendesedvén, felhasználtuk az időt és a b.-berényi halászközt nézegettük, a mint előttünk a vízben halásztak, a húzás sokáig tartott, eredmény azonban semmi, — mi is most már a mai Keszthelyre érésről lemondtunk és evezővel megindultunk a szt-györgyi állomás felé, ott szándékozván a tegnapi éjet kiheverni a kényelmes kocsimában.

Megindultunk tehát a somogyi part mentén, a hajó haladása nem volt gyorsnak mondható, már-már sötétedni kezdett s az állomás még mindig távol. Elmulik félóra, már nem látunk semmit, a hajót alig lehet irányozni, nagy sötétség terül el a tájra,

egyszerre feltűnik a messzeségben két kivilágított ablak, Kálmán felbízta, «ott az állomás». Kénytelenek vagyunk elhinni, neki irányozva tehát a hajót, az evezés újból kezdetét veszi, balról egész nádtenger és nádszigetek vannak a vizen, mi csak haladunk egyenes irányban a világosság felé, mely nem sokára egészen eltűnik, — megállunk az evezéssel, hallgatjuk a megérkező vonat menetelét, halljuk fűtyét és hátunk megett nagy távolban, eltévedtünk, ama két ablak világitása a fenéki vámháznál volt, tehát visszafelé, — könnyű azt mondani, de merre van a vissza? Egyszerre halljuk a fenéki hidon keresztül menő kocsik zörgését, menjünk oda legalább, ha eső lesz, aláállhatunk, most már az állomáshoz úgy se mehetünk, — megyünk előre, de a nád körül fog, arra nincs út, megyünk balra, ott sincs kivzetés, kezdjük Kálmánt szidni, de az a nádtömkelegből ki nem segít. Mit tegyünk?

Már egész sötét van, ebből az átkozott nádból sehol semmi kijárás, hiába próbálkozunk jobbra, balra, se a hidat nem bírjuk megtalálni, noha mindig közelből halljuk a kocsik dübörgését. Nem segíthetünk, le a horgonnyal. K. kiküldetik, hogy a szélen keressen kimenetelt, miután a víz nem mély, rövid időn visszajön, a nádason nem tud keresztül menni, itt lesz tehát a másik nyugalmas éjjelezés, a várt jó ágy helyett fedélzet nélküli hajón négyen mikép lesz az elhelyezkedés? K., miután ő volt minden bajnak oka, a hajó orrába küldetik s egy vitorla adatik neki takaróul, mi hárman a hajóba elhelyezkedünk, a hogy lehet, a vízmentes ponyva felhuzatik, úgy, hogy fejünk kívül van, de a többi testrészünk annál inkább védve; s hogy a multság még szebb legyen, el kezd az eső esni 9 óra tájt és esik folyton reggeli 6 óráig. Két esernyő ugyan van, de az is félóra alatt átázik s nem véd, aludni lehetetlen s a ponyvára úgy jön a víz, hogy minduntalan merni kell, másképp leönt benünket. Egyszer egyikünknek, másszor másikunknak kell merni a vizet, az eső szakad, már a hajó fenéke is vizes, azt is kell merni, még K. legjobban jár, mert nagy köpenybe lehuzva magát, az igaz, hogy egészen átázik, de azért mégis horkol, — boldog fiatalság!

Ez így megy reggelig, midőn az eső eláll, örömmel nyul mindenki az evezőhöz, hogy felmelegedjék, mire hatékony volt az előrelátásból velünk hozott cognac is. Nem sokára Keszthelyre érünk. — El lehet képzelni miként néztünk ki. B. a hajón elszakasztá nadrágját ép a térden; az egy plaiddel takargatja magát, mi többiek vizes ruhával, összecsapzott hajjal, szakállal rettenetes figurát képezhetünk, úgy, hogy mikor a kocsimába értünk s két szobát rendelünk, a pinczér alig akar adni, ki nem nézve belőlünk, hogy azt meg is fizethetjük. SZALAY IMRE.

1884-ik évi Athleta- és Torna-versenyek győztesei.

(Összeállította: Vermes Lajos, B. V. E. E. alelnöke.)

(Folytatás.)

31. Fisch Miklós, máj. 22. Hatvanas vers. biz. Gödöllő, sikvers. 850 m. = 1 p. 36 mp.
32. Follinus Árpád, máj. 23. Hatvanas vers. biz. Budap.-Gödöllő és vissza, távverseny gyaloglás 48,208 m. = 6 ó. 52 p. 24 mp.
33. Follinus Árpád, aug. 3. Sz. T. E. Palics, vigaszverseny 100 m. = 11 p. 30 mp.
34. Follinus Árpád, máj. 25. Gy. V. K. Győr. vers. nyjárás 5000 m. = 28 p.
35. Follinus Árpád, máj. 28. O. N. E. Budapest-M.-Sziget, versenyjárás 5 kl. = 25 p. 20 mp.
36. Fónagy József, aug. 4. Sz. C. E. Szeged, 4 evezős autrigger-csónak-verseny.
37. Frank János, jul. 23. Pozsony Cs. E. Nemzetközi regatta, Budapest, négyevezős-verseny kültőre építve 700 m. fel, 700 m. lefelé 7 p. 32 mp.
38. Geyer József, máj. 22. Hatvanas versenybizottság, Budapest Gödöllő, verseny gyaloglás 24,104 m. = 2 ó. 54 p. 11 mp.
39. Gerenday József, jun. 29. H. Cs. E. Adony, csónak-verseny, 4 evezős.
40. Gerle Imre, aug. 3. Sz. T. E. Szeged, síkfutás 200 m. = 25 mp.

41. Györfly Elek jul. 27. K. K. V. K. K. Kállá, kezdők futóversenye, 200 m. = 25 mp.
42. Gráf Vilmos jul. 23. Pozsony Cs. E. Nemzetközi regatta Budapest, négyvezős-verseny (four-oar) 700 m. fel, 700 m. lefelé = 7 p. 45 mp.
43. Hajak Antal május 25. Gy. Cs. E. Győr, csónak-verseny, 800 m. felfelé.
44. Hardtmuth Ferencz jul. 23. Pozsony Cs. E. Nemzetközi regatta Budapest, négyvezős-verseny kültőre építve. 700 m. fel, 700 m. lefelé = 7 p. 32 mp.
45. Halácsi Antal szept. 20. Sz. T. E. Szeged—Török-Kanizsa, versenytárs, 27.8 klm. = 3 óra 23¹/₂ p.
46. Hintermann Henrik jun. 23. Nemzetközi regatta Budapest, skiff-verseny. = 9 p. 5 mp.
47. Hromatko Venczel máj. 28. M. V. K. Budapest, vasparipaverseny, 1600 m. = 4 p. 19 mp.
48. Jankovich György jul. 19. B. V. E. B.-Füred, sandolin-vers. 500 m. = 5 p. 19 mp.
49. Joung Rikhard jul. 17. B. V. E. B.-Füred, vitorla-verseny, 5 klm.
50. Juhász Béla okt. 7. Sz. V. E. Sándor, akadály-vasparipavitorla-versenyek, 2 klm. = 4 : 14 : 4.
51. Kailinger Mihály jun. 12. N. T. E. Vác, rúdugrás magasba. 294 cm.
52. Kailinger Mihály decz. 20. N. T. E. Budapest, mászás és magasugrás.
53. Karlovsky Endre jun. 29. H. Cs. E. Adony, csónak-verseny, 2 evezős.
54. Gróf Károlyi László jul. 19. B. V. E. B.-Füred, vitorla-versenyek 10 klm. = 2 ó. 32 p.
55. Gróf Károlyi László aug. 28. B. V. E. B.-Füred, vitorla-vers. 10 klm.
56. Kenéz Zoltán jun. 22. M.-Ó. S. V. E. M.-Óvár, tornázás.
57. « « « « « bakugrás magasba, 1 m. 97 cm.
58. Gróf Kinsky Nusi bajnok-jelölt máj. 12. M. A. C. Budapest, sík-verseny 100 m. = 13 p.
59. Gróf Kinsky Nusi bajnok-jelölt máj. 12. M. A. C. Budapest, bajnoki távolugrás, 19 láb 8 hüvelyk.
60. Gróf Kinsky Nusi bajnok-jelölt máj. 12. M. A. C. Budapest, gátverseny, 200 m. 8 gáttal = 30¹/₅ mp.
61. Gróf Kinsky Nusi bajnok-jelölt okt. 20. M. A. C. Budapest, síkfutás, 91 m. 3 cm. = 10 p. ⁴/₅ mp.
62. Gróf Kinsky Nusi bajnok-jelölt okt. 20. M. A. C. Budapest, bajn. távolugrás, 19 láb 4 hüv.
63. Gróf Kinsky Nusi bajnok-jelölt okt. 20. M. A. C. Budapest, síkfutás, 320 m.
64. Kirner Dezső decz. 6. Sz. T. E. Szabadka, kardvívás, 5 : 6.
65. Kiszely Gyula deczember 13. M. A. C. Budapest, síkfutás, 100 méter.
66. Kovács Sándor jun. 29. H. Cs. E. Adony, csónak-verseny, párevező (Klinkerskiff).
67. Körber Ferencz decz. 20. N. T. E. Budapest, versenybirok, eldöntetlen.
68. Králik Ferencz decz. 20. N. T. E. Budapest, versenybirok, eldöntetlen.
69. Kubik Béla bajnok-jelölt, jul. 27. M. A. C. Budapest, bajn. úszás, 4000 m. = 31 p. 35 mp.
70. Külley Elemér jun. 29. H. Cs. E. Adony, csónak-verseny, 4 evezős.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

Azon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésük lejárt, fölkérjük az előfizetés megújítására.

Az előfizetési ár: 3 óra 2 frt, 6 óra 4 frt, 12 óra 8 frt.

Az előfizetési pénz legczélszerűbben posta-utalványon küldhető Aigner Lajos könyvkereskedésébe (Budapest, IV. váczi-utca 1.)

Az 1884-iki évfolyamból még néhány teljes példányt szolgál a kiadóhivatal 6 frtjával

(Hivatalos.)

A «Budapesti vasparipa-egylet «Előre» január és február havi kirándulásai következők:

Január 29-én (csütörtökön) Tétény. Táv.: 32 kilm. Ind. d. u. 3 óra, érkezés 6 ó. 30 p.

Február 1-én (vasárnap) Budapest—Gödöllő és vissza. Táv.: 54 kilm. Indulás d. e. 11 ó., érkezés 6 órakor.

Vermes Lajos, alelnök.

A «Neptun» budapesti evezős-egylet közgyűlése. Meghívó az 1885. évi február 1-én délután 6 órakor a Szikszay-féle vendéglő I-ső emeleti termében tartandó alakuló közgyűlésre, melynek tárgyai: 1. az ideiglenes választmány beszámolója; 2. a jóváhagyott alapszabályok bemutatása; 3. alakulás, tisztviselők, választmány és számvizsgálók választása; 4. költségvetés az 1884/1885-ik egyleti évre; 5. rendszabályok jóváhagyása; 6. jártas tagok nyilvántartása; 7. a választmány felhatalmazása az 1885 év folyamán Regatta rendezésre; 8. tiszteletbeli tagok választása.

Id. elnöki megbízásból:

Nérey Ödön, id. titkár.

A «Budapesti Kerékpár-Egyesület» folyó évi január hó 20-án tartott versenybizottsági ülésén a február 2-án tartandó 4 órai versenygyaloglásra vonatkozó ügyeket intézte el. A verseny tiszikara következőleg alakult meg: Versenybírák: Porcsolt Gyula, Asbóth Jenő és Vermes Nándor. Idő- és útmérő: Sturm László. Indító: Rossi Nándor. Megállapítottak a versenypropositiók is, melyek a következők: Az indítás kürtjellel történik, a versenyzők 5 percnyi időközökben hármankint indítanak a versenybírószámból. A pálya hossza a belső körtől kifelé 1 méternyire számítottatik. Elkerülés csak jobbra történik, ellenben, ha a versenyző a belső körtől 1 méternyi távolban van, az elkerülés balra is meg van engedve. Az utolsó pár délután 2 órakor indítatik. A megállás névszólításra a négy óra leteltével történik. Holt verseny esetén az a győztes, ki a külső körhöz közelebb van. Díjak: I. díj ezüst-érem. II. díj bronz-érem. III. díj koszorú. Mind a három díj csak az esetben adatik, ha legkevesebb 5 versenyző indul. A verseny alatt, valamint az utána tartandó banquetten d. u. 4 órától esti 9-ig katonazenekar fog játszani. Belépti jegytilt a kibocsátandó meghívók szolgálnak. A netán fennmaradó költségek fedezését a Budapesti Kerékpár Egyesület volt szives elvállalni.

Kelt Budapesten, 1885. január 21-én.

Vermes Lajos s. k., titkár.

Kosztovits s. k., elnök.

(Nem hivatalos.)

A Budapesti vasparipa-egyesület «Előre» folyó hó 18-án d. e. 9 órakor tartotta hivatalos kirándulását Vörösvárra, Vermes Nándor id. kapitány vezetése alatt. Ind. d. e. 9 ó. 12 p., érk. Budapestre (lánczhídő) 12 ó. 37 p. V. L.

A «Budapesti kerékpár-egyesület» négy tagja f. hó 18-án d. u. 3 órakor Rákosra velocipédezett. Ind. 3 ó. 21 p., érk. 4 ó. 15 p. Táv. 14 kilm. V. L.

A kerékpár-egylet helyiségében f. hó 18-án d. u. igen mozgalmas élet uralkodott. Kerékpározás, gyaloglás, kerék-korcsolyázás, háromkerekűek egymást váltotta fel. A gyakorlatokban szép számban hölgyközönség is részt szokott venni. A gyakorlatokat rendezen társasvacsora fejezi be.

Nemzetközi velocipéd-versenyek. A B. V. E. E. legutóbbi választmányi gyűlésén elhatározta az orsz. kiállítás tartama alatt nemzetközi versenyek rendezését.

Gyaloglás egy asztal körül. A fővárosi sport körökben rendkívül derült hangulatot keltett Halácsy Antal magán mérkőzés, ki jelenleg a febr. 2-iki négy órai versenyjárásra erősíti magát. Fogadásból Halácsy 10 m. hosszú kör alakú pályán saját íróasztala körül 2 óra alatt 15 kilm. 211 m. gyalogolt be. Halácsy e gyaloglásával főleg szédíthetlenségét bizonyította be, de e mellett az eredmény is jó. V. L.

A városligeti egyleti jégpályán a múlt szerda óta állandó mozgalmas élet uralkodik. A pálya az idén megnagyobbított s még így is alig-alig téres a sok korcsolyázónak. A jég a megnyitás óta állandóan középkeletnyire. A repedéseket az egylet éjjelente beöntözteti s reggelre a jéggyaluval oly simára gyalogják, hogy a legegyszerűsebb lesz a felület. Általában a jég a lehető legjobban gondoztatik s csak a korcsolyázási rendre nézve lehetne kívánni valónk; ugyanis a műkorcsolyázásra a múlt évben is a közléptér volt fentartva, jó lenne az idén is ezt a szokást megtartani és felirással figyelmeztetni a korcsolyázókat, hogy e téren keresztül futkosni nem lehet. — A ruhatárnál előző tolongásnak ismét vette az igazgatóság az által, hogy egy fiókruhatárt nyitott. — A megnyitás óta délutánonként katonazené is játszik, melynek messze hangzó zenéje mellett a főváros számtalan szép hölgye és ügyes férfia tölti élvezetes edző mulatsággal idejét.

Téli velocipéd-kirándulás. Két fiatal ismert velocipédistánk: P. E. és E. J. a hideg idő mellett sem hagyják nyugodni gépeiket, közelebb Taksonyba rándultak ki: útiokat a következő sorokban ismeretük: A «Herkules» felszólításának bátor vagyok a következő sorokban eleget tenni, kirándulásunk eredményét, bármily kisszerű legyen is, röviden feljegyezzük. Mi, t. i. P. E. és én január 11-én Taksonyra indultunk. Olyan helyre, a hol velocipédisták soha sem voltak még. Nyáron az utak ezen vidéken járhatlanok a mély homok miatt, míg most télen az út a beült fagy következtében keményre fagyott. Az úton Budapesttől Taksonyig és vissza egyetlen egy kocsival sem találkoztunk, a ki kitért volna előlünk. A kerékvágás pedig oly mély volt, hogy mi nem jöhettünk ki belőle és így kénytelenek voltunk valahányszor egy kocsival találkozunk, a gépről leszállani, a gépet megfogni, a kerékvágásból kiemelni és várni szó nélkül, míg a kocsi elmegy. Taksonyig (22 klm) csak azért mentünk, mert féltünk, hogy havazni fog, a mi valóban, de csak este be is állott, különben Tassig volt a kirándulás tervezve. Az elért eredmény a következő: Indulás Budapestről 9 óra 30 perczkor. Érkezés Soroksárra 10 ó. 15 p., Harasztira 10 ó. 45 p., Taksonyra 11 ó. 15 p. — Taksonyig tehát 1 óra 45 perczig tartott az út. Itt megebédeltünk, gépeinket a vendéglőben biztos helyre téve, kis sétára indultunk a szigetre, a mely itt igen regényes fekvésű. Fél kettőre pedig ismét elindultunk Taksonyról Budapestre, az úton ismétlődött a fel- és leszállás, a gépek az árokba való toléása. Pestre megérkeztünk 3 órakor, tehát visszafelé 1 óra 30 perczig jöttünk. E. J.

A debreczeni torna-egyletről a következőket írja a «Debreczeni Ellenőr»: Aligha van nagy Debreczennek régiebb — s talán elmondhatjuk — áldásosabb hatását egyesülete, mint a torna-egylet s még is életrevalóságáról néhány év óta csak a sikerült tornaünnepélyek és versenygyaloglások tanuskodnak; nagy port nem ver fel, szerényen beéri azzal, hogy zajtalan munkásságban nem fényes, de tisztességes eredményt hozzon létre. — Pedig, ha az egylet mostani tagjai — kikerül beteltek az írásnak ama szavai: «megfogyatkoztunk, de meg nem emésztettünk» — visszatekintenek a régi jó időkre, joggal mondhatják el: «nos fuimus Troas!» Ez évben, a mint halljuk s a mint a jelek mutatják, a debreczeni torna-egylet új életre ébred. Alapszabályait már módosította, a házszabályokon most dolgozik egy bizottság s az egyleti egyenruha is igen czélszerű s az előbbinél sokkal csinosabb alakot nyerend. — A vívó tanfolyam rövid időn megnyílik; tagok még tolyvást elfogadtatnak *Örvényi* művezeőnél. A tagok száma eddig a százat megközelíti; ezek 2 városi kivételével mind tanulók s tömeges számban hit- és joghallgatók. — Nem tudjuk meddig tart a városiaknak a torna-egylettől ezen indokolatlan visszahúzódnásuk, de azt hisszük, hogy azok is, kik eddig visszahúzódnak magukat e szép célú egyesülettől, találkozni fognak Terpsichore aegise alatt a torna-egylet buzgó tornászaiival, mert előre megsughatjuk, hogy a farsang végén a torna-egylet is rendez egy előre láthatólag sikerült zártkörű táncvigalmat. — A rendező-bizottság — melynek élén az egylet buzgó alelnöke, *Nagy Ferencz* ügyvéd áll — már megkezdte működését.

A «Szabadkai vasparipa-egyesület» f. hó 18-án d. u. a radonvátzi pusztákra kirándulást rendezett. Ind. d. u. 2 ó., érkezés este 6 ó. Táv. 31 kilm. Derényi Farkas id. kapitányt, elismerésül az eddigi fáradságaiért, a választmány egys. kapitányává jelölte ki. — Az utak meglehetősen rosszak.

Az adai velocipédisták egyletet szándékoznak alakítani.

Athleta-bál. A magyar athletikai club javára február hó 9-én a fővárosi Vigadó ö-szes termeiben lesz az athleta-bál, mely a farsang legfényesebb bája lesz. — A rendező-bizottságot gróf *Esterházy Mihály* s *Dáni Vilmos* és *Porzolt Ernő* bajnokok állították össze s lehet mondani, hogy az athleta-bálnak soha sem volt oly előkelő rendezősege, mint az idén. *Teleki József* gróf elnöknek bálanyául sikerült ifj. gróf *Almássy Kálmán*ét, az arisztokraczia egyik legbájosabb és legkedveltebb fiatal asszonyát megnyerni. A rendezőség a következő tagokból áll: *Teleki József* gróf elnök, *Bánffy György* báró alelnök, dr. *Gerenday György* alelnök, *Abay Ló*, *Aichner Albert* pénztárnok, *Andrássy Sándor* gróf, *Andrássy Tivadar* gróf, *Aczél Béla* báró, *Bánó József* ifj., *Bánó Zoltán*, *Bartal Pál*, *Batthyányi Géza* gr. ifj., *Bekény Gyula*, *Bolics István*, *Bölonyi József*, *Blaskovich Elemér*, *Brezovay László*, *Chernel György*, *Dáni Vilmos* dr. bajnok, *Edelsheim-Gyulay L. br.* ifj., *Esterházy Mihály* gr., *Festetics Géza* gróf, *Földvály László*, *Fülöpp Béla*, *Füzesséry Zoltán*, *Graul József* dr., *Grum Iván*, *Halász Lajos* dr., *Hirsch Sándor*, *Kacsovich Mihály*, *Karácsonyi Jenő* gr., *Károlyi László* gr., *Kálmán Gusztáv*, *Kapy Miklós*, *Kinszky Nusi* gr., *Kövér Zoltán*, *Kún Béla*, *Krieger Ödön*, *Latinovics Géza*, *Lyubibratich D. Jenő*, *Magyary-Kossa*

József, *Münnich Aurél* dr., *Novák Lajos*, *Odescalchy Géza* herceg, *Orczy Dezső*, *Pallavicini Béla* gr., *Pancsera István*, *Péchy Elemér*, *Perényi Kálmán*, *Pongrácz Elemér*, *Porzolt Ernő* bajnok, *Porzolt Kálmán*, *Radisits István*, *Ráth Aladár* jegyző, *Rohrer Aladár*, *Rónay László*, *Sándor Ákos*, *Sivó Miklós*, *Streitman Gyula* ellenőr, *Syoss Károly*, *Szányi Árpád*, *Székely Adám*, *Székely György*, *Széchenyi Géza* gr., *Szentherszthy Béla* báró, *Szokolay Kornél* jegyző, *Teleki Ede* gr., *Török József* gr., *Uchtritz Zsigmond* báró, *Vermes Lajos*, *Zichy Aladár* gr., bizottsági tagok. Jegyek a meghívó előmutatása mellett február 5 től naponként válthatók délelőtt 9—12, délután 3—6 óra között a rendezőség irodájában «Budapest szálloda» bécsi utca 2. szám, hová minden tudakozódás intézendő. Az irodában már szorgalmasan dolgoznak a tagok s különösen buzgólkodnak a bál érdekében *Gerenday* alelnök, *Kövér Zoltán*, *Aichner Bercezi*, *Steitman Gyula*, *Ráth Aladár*, *Kálmán Gusztáv*.

Kégl Pista tigris-vadászata. Már megemlékeztünk arról, hogy *Kégl György* fehérmegyei képviselő fia a napokban Indiába utazott tigrisvadászatra. *Kégl Pista* neve jól ismert Lovasberényben is, és így annak elutazását ott különbözőz mende-mondákkal hozták kapcsolatba. A hány felé fordult az ember, annyiféle versióban keringett a hír, különösen az alsóbb néprétegben. Némelyek azt híresztelték, hogy a király meghagyta *Kégl*nek, hogy fogjon 12 tigrist, azután kap — báróságot, mások meg azt sugták, hogy 42 vadembert kell hoznia a megnyitandó országos kiállításra és csak úgy jutalmazza meg őt a király bárósággal, erősen tartotta magát az is, hogy *Kégl* fehér embereket gyűjt, hogy azokat az indiaiaknak mutogassa, természetesen jó pénzért. És a mi a legkeesegetőbb, mindenki, ki *Kégl*vel tart, kap 4000 forintot és utiköltséget. De most jön a dolog java. A szegény nép pénzmagra akarván szert tenni, nagy tömegben jelentkezett az uradalmi számtartónál és a gyógyszerésznél, — hogy ők is *Kégl*vel akarnak menni, részint hogy vadembereket gyűjtsenek, részint hogy magukat mutogassák. — Bizony megérdemelnék ezek az emberek, hogy — mutogassák őket.

A sportnemek gyorsasága. Az emberi erővel való tovahaladásnak összehasonlítása a különböző sportokban igen tanulságos. Itt adjuk az egy angolmértföld távolságban elért eredményeket:

	p.	mp.
Gőzkocsi	0	50 ¹ / ₄ .
Verseny-ló	1	39 ³ / ₄ .
Ügető ló	2	06 ¹ / ₄ .
Velocipéd (2 kerék)	2	39.
Koresolya	3	00.
Velocipéd (3 kerekű)	3	03 ² / ₅ .
Gyorsfutás	4	16 ¹ / ₅ .
Evezés	5	02 ³ / ₄ .
Hócipő	5	39 ³ / ₄ .
Járás	6	23.
Úszás	12	42 ¹ / ₄ .

Mint látjuk, az emberi erő a velocipéden és a koresolyán fejthet ki legnagyobb gyorsaságot és a nagyobb távolságban a lovon is túl tesz.

«Herkules»-naptár.

- « 27. A fővárosi magán vívó-társulat mulatsága a Vigadóban
 - « 29. A B. V. E. E. velocipéd-kirándulás Tétényben.
 - « 30. A «Kolozvári koresolyázó-egylet» jelmezes mulatsága.
 - « 31. A «Székesfehérvári koresolyázó-egylet» mulatsága.
- Januárban csak fázánra és tűzokra szabad vadászni. Január első felében az őzbakra való vadászatot is megengedi a törvény. Minden más vadat e hónap alatt löni tilos.
- Február 2. A «Neptun» budapesti evezős-egylet közgyűlése.
- « 1. A B. V. E. E. velocipéd-kirándulása Gödöllőre.
 - « 2. Versenygyaloglás a «Budapesti kerékpáregylet»-ben.
 - « 2. A maros-vásárhelyi tornavívó-egylet mulatsága.
 - « 3. Regatta-bál a Vigadóban.
 - « 7. Az «Aradi torna-egylet» disztornája.
 - « 8. « « « hangversenye.
 - « 9. Athleta-bál a Vigadóban.

Tartalom.

Vidéki koresolya-egyletek (Porzolt Jenőtől). — Koresolyaverseny-eredmények. — Országos evezős-zövetség. — Angol koresolya-figurák (Vámos Gézától, képpe). — Jég-vitorlás (képpel). — Két éjjel a szárazon és a vizen (Szalay Imrétől). — 1884. évi athleta-és torna-versenyek győztesei (Vermes Lajostól). — Különfélék. — «Herkules»-naptár. — Tárca: Jégre ment (Szalacsy Lászlótól).

Aigner Lajos könyvkereskedése

Budapest, IV. Váci-utca 1.

A PETŐFI-TÁRSASÁG

I. könyvkiadó-vállalata.

<i>Abonyi Lajos.</i> Itt a szép Alföldön. Népi es elbeszélések. 1 frt 60 kr.	
<i>Balázs Sándor.</i> Tarka képek. Beszély- és rajzgyűjtemény. 2 kötet.	3 « 20 «
— Vig elbeszélések	1 « 50 «
<i>Bartók Lajos</i> költeményei	1 « 20 «
<i>Bulla János.</i> Humoros elbeszélések 1 frt 60 kr. Kötve	2 « 40 «
<i>Endrődi Sándor</i> költeményei 2 frt. Kötve	2 « 80 «
— Ujabb költeményei	2 « — «
<i>Jókai Mór.</i> Észak honából. Muszka rajzok	1 « 20 «
<i>Lanka Gusztáv.</i> A multból a jelennek. Emlékjegyzetek	1 « 60 «
<i>Mikszáth Kálmán.</i> Kavicsok. Elbeszélések	1 « 20 «
<i>Pap Miklós.</i> Itt is ott is	2 « 50 «
<i>Petőfi évkönyv.</i> (A cidónia alma. Éjszakitól stb.)	1 « 40 «
<i>Szana Tamás.</i> Molière élete és művei	1 « 50 «
<i>Teleki Sándor</i> gróf. Emlékeim. 2 kötet	3 « 80 «
<i>Váradi Antal.</i> Az én világom. Költemények	1 « — «
<i>Vértési Arnold.</i> A nyomoruság iskolája. Regény	1 « 50 «
<i>Zichy Géza</i> gróf költeményei	1 « — «

II. A társaság közlönye.

<i>Koszorú.</i> Szépirodalmi közlöny. Szerk. Szana Tamás. 1878—1882. 8 kötet, 8-rében, fényképekkel stb. Kötetete füzve 4 frt, diszkötésben	5 frt — kr.
<i>Koszorú.</i> Szerkeszti Szana Tamás. Ujabb folyam 4-rében. 1883—1884. 4 kötet, egy-egy füzve 4 frt, diszkötésben	5 « — «

Előfizetési felhívás

a

„HERKULES”

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

a «Balaton-egylet», «Budapesti kerékpár-egylet», «Budapesti vasparipa-egylet» «Előre», «Budapesti torna-egylet», «Győri csónakázó-egylet», «Hunnia csónakázó-egylet», «Magyar athletikai club», «Neptun budapesti evezős-egylet», «Ó-budai torna-egylet», «Pannonia csónakázó-egylet», «Soproni korcsolyázó-egylet», «Szabadkai torna-egylet», «Szarvasi korcsolyázó kör», «Szegedi torna-egylet» hivatalos közlönye

MÁSODIK ÉVFOLYAMÁRA.

Az egyetlen magyar illusztrált testgyakorlati közlöny megjelenik minden héten egy sűrűn nyomtatott nagy íven, több szép képpel. Közül az összes testgyakorlatok köréből oly cikkeket, melyekből a teljesen laikus olvasó is elsajátíthatja az illető testgyakorlatot s a testgyakorlati oktatással foglalkozó szakember is hasznos utmutatást nyer. A mi csak a testgyakorlatok terén Magyarországon vagy a külföldön történik, arról megbízható és gyors tudósítást ad. A cikkeket érdekes hazai és külföldi képekkel teszi változatosabbá s a testgyakorlatok terén kitűnt férfiak arcképeit közli. Koronként a sportvilágból vett apróbb mulattató elbeszéléseket és tárczákat is közöl. Szóval a lap minden száma a testgyakorlatok összes nemeit érdekes módon igyekszik ismertetni, megkedveltetni és terjeszteni. Ezenkívül a szerkesztőség versenydíjak kifizetésével, ünnepélyek rendezésével s felolvasások tartásával tesz szolgálatot a testgyakorlat ügyének s e munkásságában a szerkesztőséget az ország legjelesebb sportmanjei s legkiűnőbb tornászai támogatják.

Az a vezérszerep, melyet e lap vetélytárs nélkül játszik a testgyakorlatok terén, szerkesztőinek ismert neve, munkatársainak rényes névsora, eddig megjelent számai ak rendkívül gazdag és változatos tartalma, a napisajtó példátlan egyhangú meleg elismerése, az ország legelső egyleteinek köztü csoportosulása s a vallás- és közoktatási m. kir. minister ő excellenciájának ajánlása teljesen fölöslegessé teszik a «Herkules» dicséretét.

Az előfizetési ár: negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt. — Az előfizetési pénz **Aigner Lajos könyvkereskedésébe** (Budapest, Váci-utca 1.) küldendő. Tisztelettel kérem tehát a művelt magyar közönséget, hogy támogatásával

azon igen tetemes áldozatokat — melyeket szerkesztőség és kiadóhivatal egyaránt hoz a testgyakorlatok ügyének — kisebbíteni kegyeskedjék.

Az előfizetési ár: negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt.

Az előfizetési pénzt kérem hozzám (Aigner L. könyvkereskedése, Budapest, Váci-utca 1.) legcélszerűbben postautalványon beküldeni.

Mutatványszámmal mindenkor szívesen szolgálók.

Kiváló tisztelettel

Aigner Lajos

a «Herkules» kiadója.

A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. minister Trefort Ágoston ő nagyméltósága Magyarország összes tankerületi kir. főigazgatóihoz és kir. tanfelügyelőihez a következő iratot intézte:

47020. szám.

A «Herkules» című testgyakorlati hetilap, szerkesztik Porzsolt Jenő és Porzsolt Kálmán, háromnegyedévi fennállása után olyanak bizonyult, mely a maga nemében szakirodalmunkban hízagot pótol, ennél fogva terjedése kívánatos.

Felhívom tehát czímet, hogy hatáskörében az iskoláknak s azok előljáróinak ajánlja a szaklap megrendelését. Az állami és államilag segélyezett iskolák megrendelhetik költségvetésükből. A felekezeti iskoláknak ajánlani lehet a megrendelést.

Kiterjed e jól szerkesztett szaklap első helyen a tornázásra, azután a korcsolyázás, csónakázás, vívás és velocipédezés köreire. A lap kiadója Aigner Lajos budapesti könyvkereskedő; hozzá kell intézni a megrendeléseket. (Ára negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt.)

Budapesten, 1884. december hó 17-én.

Trefort s. k.

SZERENCSETLEN FURULYÁSOK.

ELBESZÉLÉSEK.

IRTA

PORZSOLT KÁLMÁN.

Budapest, 1883. Grimm Gusztáv könyvkereskedése.

Ára 1 frt 40 kr.

TARTALMA:

A szerelmes szeszélyes. — Pünkösdi rózsza. — A becület bolondja. — A tanácsos ur pártfogója.

A PÁRBAJ.

Színmű egy felvonásban.

IRTA

PORZSOLT KÁLMÁN.

Budapest 1881. Pfeiffer Ferdinánd kiadása.

Ára 40 kr.

Először adatott a *Nemzeti színházban* 1881. márcziusában.

SPORT-KÖNYVEK.

Kaphatók Aigner L. könyvkereskedésében, Budapesten,
(Váci-utca 1. sz. alatt.)

Brandeis Handbuch d. Schiess-Sport geb.	3.—
Hergsell Die Fechtkunst broch.	4.—
« « « geb.	5.50
Heydebrand Handbuch d. Reitsport geb.	3.—
« « « d. Fahrsport geb.	3.—
Meyer Handbuch d. Fischereisport geb.	3.—
Silberer Handbuch d. Rudersport geb.	3.—
Georgens Illustriertes Sport-Buch	4.80
Silberer u. Ernst Handbuch d. Bicycle-Sport geb.	3.—
Wilhelm Karl Quelle des Vergnügens	2.40